

UTRIP

Letnik XXI
Številka 1
Januar 2013

Glasilo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Poštšina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

INTERVJU

Pogovor z Birgitte Grube,

predsednico Evropske zveze onkoloških medicinskih sester

Delo Zbornice – Zveze
85 let naše organizacije

**Vi sprašujete mi
odgovarjamo**
Inšpekcijski nadzor nad
izvajanjem javnih pooblastil

Mednarodna srečanja
Varnost in skrb za paciente v
izobraževanju in praksi

uporabna kardiologija 2013

Dobra vprašanja si zaslužijo dobre odgovore.

STROKOVNO SREČANJE ZA ZDRAVNIKE, MEDICINSKE SESTRE IN FARMACEVTE

31. januar - 2. februar 2013
Kongresni center St. Bernardin, Portorož

MEGA DRUŽABNI PROGRAM

31. januar 2013:
VEČERJA FUNKY DISCO SOUL
DJ JAMirko
featuring Maya & Murat

1. februar 2013:
VEČERJA SUPERLATIVOV
Deja Vu International Band
April
Salsa Show: Dimension

GLASBA MED ODMORI
Power B
ZokyM.KEBA Duo

STROKOVNI PROGRAM: ● Vroče teme v kardiologiji ● Medicinska sestra in kardiološki bolnik – nujna stanja
● Medicinska sestra in kardiološki bolnik – srčno popuščanje ● Atrijska fibrilacija in preprečevanje možganske kapi
● Akutni koronarni sindrom ● Revolucionarne novosti v intervencijski kardiologiji ● Zdravljenje z zdravili po srčnem infarktu ● Kardiologija in farmakologija: varna raba zdravil ● Kako se izogniti zmotam in napakam ● Ateroskleroza in izzivi zdravljenja ● Dislipidemije ● Napotnica, specialistični izvid, recept in odpustno pismo: kar sejemo, to žanjemo
● Aritmologija in elektrofiziologija - praktični napotki

PREDAVANJA ZA OSEBNOSTNO RAST ● Ko pride bolezen – pogled z druge strani ● Kakšno ceno plačujemo, ker hočemo uspeti in ugajati ● Kako obvladovati osebne in družinske finance ● Mi nismo profesionalci – mi smo ljudje
● Penine – posebna vina za srce in sleherni dan ● Pričeska kot način službene in zasebne komunikacije
● Najpogostejše napake pri prehrani in hujšanju

KOTIZACIJA

V želji, da bi se praktično uporabnega srečanja lahko udeležili v velikem številu in v obliki zdravstvenih timov, smo tudi letos omogočili izredno ugodne (nespremenjene) kotizacije:

Zdravniki	185 €
Farmacevti	150 €
Dipl. zdravstveniki, medicinske sestre, zdravstveni tehniki	95 €

Cene vsebujejo DDV. Kotizacija zagotavlja tridnevno udeležbo na predavanjih in razstavi, kongresno torbo z materiali, dve kosili, dve večerji z glasbo, gosti in plesom, glasbene nastope in okrepčila v odmorih in še več. Poskrbeli bomo, da se boste počutili odlično.

LICENČNE TOČKE

Program je oddan v postopek za pridobitev licenčnih točk – sklep bomo objavili na www.edumedic.si in v naslednjih številkah Utripa.

INFORMACIJE O PRIJAVAH

www.edumedic.si, tel. 041/ 999-084, e-pošta: prijava@edumedic.si

NAVODILA ZA PRIJAVO IN PLAČILO

Prijavnico, ki ima veljavnost predračuna, si natisnite s spletne strani www.edumedic.si. Najkasneje do 24. januarja 2013 nakažite ustrezen znesek na poslovni račun Edumedic d.o.o. pri UniCredit Banka d.d. št. SI56 2900 0005 0029 547. Na nakazilu naj bodo razvidni podatki o plačniku ter priimek in ime udeleženca. Prijavnico in fotokopijo potrdila o plačilu pošljite najkasneje do 24. januarja 2013 po pošti na naslov: Edumedic d.o.o., Privškova 4, 1000 Ljubljana. Po prejemu plačila bomo plačniku izstavili in poslali avansni račun. Dokončni račun bomo plačniku izstavili in poslali po koncu strokovnega srečanja.

Program, prijavnico in ostale informacije najdete na
www.edumedic.si

GLAVNA UREDNICA:

Darinka Klemenc

ODGOVORNA UREDNICA:

Biserka Marolt Meden

UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Kešič, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš,
Veronika Pretnar Kunstek in
Monika Ažman po položaju.

NAKLADA:

16.300 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana,
T. 01/544 5480, F. 01 544 5481

TRR ZDMSZTS pri NLB,

posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana,
številka: 02031-0016512314

OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege
Slovenije – Zveza strokovnih društev
medicinskih sester, babic in zdravstvenih
tehnikov Slovenije.

T.01/544 5480, F. 01 544 5481
trzenje@zbornica-zveza.si

OBLIKOVANJE

BETON & VRBINC Co.
Ulica miru 6c, 1000 LJUBLJANA

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING, d.o.o.,
Opekarska cesta 38, Vrhnika,
T. 01/ 7557-850, e-mail: starling@starling.si

TISK:

Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,
T./F. 01/ 2301-542,
e-mail: tisk.povse@siol.net

SPLETNA STRAN ZBORNICE – ZVEZE:

www.zbornica-zveza.si Utrip (Online)

ELEKTRONSKI NASLOV

UTRIPA:
utrip@zbornica-zveza.si

SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI POŠILJAJTE NA:

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izhaja 9-krat letno.

Datum natisa: 10. 1. 2013

Fotografija na naslovnici: Josip Meden

NAMESTO UVODNIKA

Darinka Klemenc

Nagovor Darinke Klemenc, predsednice Zbornice – Zveze, na slavnostni seji ob 85-letnici organiziranega združevanja medicinskih sester na Slovenskem, 27. novembra 2012

5 podelitve zlatih znakov 2012

Spoštovani g. minister Tomaž Gantar, kolegice in kolegi, funkcionarji Zbornice Zveze, cenjeni gostje,

hvala, ker lahko danes praznujemo skupaj. Zveza (strokovnih) društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije natanko danes praznuje 85 let svojega delovanja. Seveda ni nastala pod tem imenom in vsebino, bili pa so zametki strokovnega združevanja, ki jih danes prepoznamo kot ključne za začetek organiziranega delovanja zdravstvene nege na Slovenskem. Ponosni smo, da smo v osmih desetletjih in pol zrastle v prepoznavno stanovsko organizacijo, ki ima jasne cilje, strategijo in vizijo. ***Smo in ostajamo sodobno strokovno stanovsko združenje, ki soustvarja prihodnost zdravstvene in babiške nege v sistemu zdravstva, vselej v skrbi za sočloveka.***

Naša skupna vez so vrednote, ki jih cenimo, spoštujemo in živimo. To so ZNANJE, SKRB, SOLIDARNOST, STROKOVNOST, PRAVIČNOST, KOMUNIKACIJA, EMPATIJA, ZAUPANJE, VARNOST, ENAKOPRAVNOST, ZAGOVORNIŠTVO in PARTNERSTVO. Te vrednote, ki smo jih v prejšnjem mandatu dorekli skupaj, nam tako skozi desetletja kot tudi v zadnjem času pomagajo previhariti vse viharje in nas še trdneje povezati v naših prizadevanjih in utrditi v našem delovanju.

“ **Smo in ostajamo sodobno strokovno stanovsko združenje, ki soustvarja prihodnost zdravstvene in babiške nege v sistemu zdravstva, vselej v skrbi za sočloveka.** ”

Naša Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije je že v svojem imenu vsevključujoča in tako si prizadevamo tudi delovati. Vključujemo vse izvajalce zdravstvene in babiške nege, ki delujejo v negovalnih timih; torej slehernega člana in članico, ne glede na izobrazbo, delovno mesto, umeščenost v sistem. **Vsi smo pomembni. Vsi sodelavci v timu smo (pre)potrebni.** Vsi si v okviru svojih kompetenc prizadevamo strokovno, odgovorno, etično in varno opravljati svoje delo. Dejstvo je, da za svoje delo zdravstveni delavci sami nosimo strokovno, etično, materialno in kazensko odgovornost. Zato je danes bolj kot kadarkoli pomembno, da smo dobro »opremljeni« za neposredno ali posredno delo s pacienti – tako z znanjem kot s klinično usposobljenostjo. Le tako bomo lahko kakovostno in varno skrbeli za paciente, ki so nam zaupani in **nam zaupajo, da bodo, ko bodo najranljivejši, deležni strokovne, varne in humane zdravstvene nege.** Zato smo in bomo ostali neodvisni, nestranski in po potrebi tudi kritični glas stroke in njenih izvajalcev.

Dejavnost strokovnega združenja je bogata in razvejana, kar dokazuje enajst regijskih strokovnih društev in 31 strokovnih sekcij, poleg tega tudi stalne in občasne delovne skupine, telesa, posamezniki, zunanji sodelavci, številni drugi. S svojim delovanjem si nenehno prizadevamo za izboljševanje kakovosti, učinkovitosti in varnosti zdravstvene obravnave pacientov. Promoviramo zdravo, varno in prijazno delovno okolje ter spodbujamo kulturo nenasilnega vedenja, v skrbi za kakovostno medpoklicno sodelovanje v zdravstvu in za

ugled poklica. Skozi delovanje strokovnih sekcij in regijskih strokovnih društev uresničujemo vizijo učeče se organizacije. Z organizacijo strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj omogočamo članstvu kontinuirano nadgrajevanje znanja in spretnosti. **V znanju so naša moč, napredek in razvoj.**

Naša naloga je tudi vzpostavljati in izboljševanje protokolov, strokovnih standardov za varno delo, skrb za kadrovske normative, za poklicne aktivnosti in kompetence, vse z namenom zagotavljanja **zdravja in dobrega počutja prebivalstva.**

Smo združenje, ki dela za medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike v okolju

njihovega delovanja. Podpiramo vertikalni in horizontalni karierni razvoj zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, koncept vseživljenjskega izobraževanja, želimo, da se postopoma zvišuje izobrazbena struktura zaposlenih v zdravstveni in babiški negi, kot je to standard v razvitem svetu. Naša prizadevanja gredo v smeri večje avtonomije poklica. Podpiramo razvoj managementa zdravstvene in babiške nege, izobraževanje medicinskih sester, zdravstvenih tehnikov in babic na vseh treh bolonjskih stopnjah in akademizacijo stroke. Razvijati želimo klinične specializacije, klinično raziskovanje in na dokazih podprte sodobne prakse zdravstvene in babiške nege. **Takšno zdravstveno in babiško nego pacienti potrebujejo in jo upravičeno pričakujejo.**

Kot zagovornikom pacientov ter varuhom strokovne integritete nam ni vseeno, kakšen bo zdravstveni sistem jutrišnjega dne. Zato si Zbornica – Zveza želi v partnerskem sodelovanju s članstvom, strokovnimi sekcijami in regijskimi strokovnimi društvi, zavodi in posamezniki enakopravno sodelovati pri oblikovanju zdravstvene politike in zakonodaje v državi. Partnerski dialog in sodelovanje kot organizacija, ki združuje več kot 16.000 članov, upravičeno pričakujemo in si bomo zanj vedno prizadevali. Prepričana sem, da znamo, zmoremo in želimo oboji, tako Zbornica – Zveza kot Ministrstvo za zdravje, sodelovati v dobro pacientov, zdravstvenega sistema in seveda tudi v dobro izvajalcev zdravstvene in babiške nege. Zbornica – Zveza si močno prizadeva za ohranitev regulacije v zdravstveni in babiški negi, kot je v veljavi v razvitem svetu in jo nazadnje predpisujejo številni dokumenti, ki zavezujejo vlado. Regulacijo zahtevajo pomembne svetovne in evropske organizacije, sistemi akreditacije bolnišnic in jo, povsem razumljivo, zase zahtevajo tudi zdravstveni tehniki, medicinske sestre in babice. Zavedajo se namreč, da je regulacija, ki hodi z roko v roki z vseživljenjskim izobraževanjem in nadzorom stroke, tista varnost in stabilnost, ki jo potrebujejo pacienti, ki jo potrebujejo naši člani in jo potrebuje tudi zdravstveni sistem.

Prav zato si Zbornica – Zveza močno prizadeva za ponovno podelitev javnih pooblastil, ki smo jih ves čas korektno, strokovno in predano izvajali in tako bo, če nam bodo javna pooblastila zaupana, tudi v prihodnje.

Smiselno je, da ob skorajšnjem prostem pretoku pacientov, reševanju zavodov iz finančne krize in drugimi izzivi, ki so nam

“ **Smiselno je, da ob skorajšnjem prostem pretoku pacientov, reševanju zavodov iz finančne krize in drugimi izzivi, ki so nam skupni, stroka in zdravstvena politika delujeta skupaj, v dogovarjanju, vključevanju zdravstvene in babiške nege v odločevalne postopke, kot to počno v sistemih, ki so že prebrodili ekonomsko krizo.**

skupni, stroka in zdravstvena politika delujeta skupaj, v dogovarjanju, vključevanju zdravstvene in babiške nege v odločevalne postopke, kot to počno v sistemih, ki so že prebrodili ekonomsko krizo (recimo Islandija, skandinavske države).

Želeli bi obvarovati zdravstveni sistem pred razstavljanjem tistega, kar se je izkazalo v več desetletjih za dobro, in kjer smo ključno vlogo odigrali na področju zdravstvene in babiške nege (recimo sistem patronažne službe, preventiva na splošno). Odpirata se hrvaški in za njim srbski trg, šole na visokošolskem in srednješolskem nivoju izobražujejo veliko mladih, ki jim ne bo lahko najti zaposlitvene priložnosti. Brezposelne medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki so naša realnost že danes, prav tako ekonomske migracije. Ali bi morda sredstva, ki jih namenjamo za določena izobraževanja, ki potem z zaposlitvijo v Avstriji, Nemčiji, Angliji, Novi Zelandiji, Avstraliji odtečejo iz države, morda lahko porabili za obvladovanje kroničnih obolenj starajoče se populacije? Ali morda lahko pomagamo področjem, ki so izkazujejo za deficitarna? Tako smo pripravljeni, ob urejeni zakonodaji, na prenos in prevzem kompetenc, za katere smo ali se lahko usposobimo (recimo predpisovanje ortopedskih pripomočkov, določenih zdravil, to je tema, ki jo je prejšnji teden smelo odprlo DMSBZT Ljubljana, s pomočjo tuje strokovnjakinje z Irske, kjer to utečeno poteka že nekaj časa). Številne razvite države so tako izkoristile velik potencial zdravstvene in babiške nege. **Brez urejene zakonodaje smo na tankem ledu, zato smo v pričakovanju politične volje za nujno zakonsko ureditev naše dejavnosti.**

Zagotovo smo v preteklosti tudi sami kdaj kaj spregledali, morda zamudili kak dialog z nezadovoljnimi, preslišali kakšno pobudo, ob tem da nismo neposredno sodelovali pri prevedbi plačnega sistema, le delno pri vstopu Slovenije v EU, izobraževalni sistemi nam povzročajo zmedo... Tak je pogled nazaj.

V prihodnosti pa si bomo še naprej z različnimi deležniki prizadevali iskati skupne priložnosti sodelovanja. Izzivov je veliko: ureditev mreže javne službe s projekcijo kadra, ureditev srednješolskega in visokošolskega izobraževanja, sodelovanje med resornimi ministrstvi, zlasti na področju socialnega varstva in izobraževanja, udeležanje strategije razvoja zdravstvene nege, boljša umeščenost zdravstvene in babiške nege v odločevanje, torej pri

oblikovanju zdravstvene in socialne politike, pomoč pri določevanju kadrovskih normativov, ki jih imamo že narejene.

V tem trenutku je pomembno, da združimo naše vrste,

nadaljujemo z našim delom – še bolj intenzivno, kjer je to mogoče. Zbornica – Zveza je živ organizem in naj tak tudi ostane, subtilen in ranljiv v svoji notranjosti in vedno bolj trden in odporen proti zunanjim vplivom. In tako je organizacija živela skozi vsa desetletja, le v času druge svetovne vojne je malce zastala.

Naj bo zgovoren današnji dan, ki bo že jutri zapisan v zgodovino. Tu so danes prisotni pomembni soustvarjalci zdravstvenega sistema, tu je prvi mož zdravstvene blagajne, varuhinja človekovih pravic, na novo izvoljeni stari – novi državni svetnik, vodstva največjih zavodov, tu smo mi vsi, združeni v množici preko 16.000 ljudi, ki šteje. **Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala, da ste bili in ste z nami.** Zahvaljujem se tudi vsem, ki pomagate krepiti pomen stroke in zavedanja o pomembnosti profesionalnega dela za sočloveka. **Tak poklic smo si izbrali. Ali je tudi poslanstvo, ali je morda višja (dodana) vrednota našemu bivanju, mora odločiti vsakdo pri sebi. Naj bo današnji dan v duhu zavedanja, da smo tudi v letu 2012 dobro in veliko (najbrž mnogi preveč) delali, da je naše delo vidno in slišno, da je bilo malce posebno leto. Naj vse lepo ostane.**

Zato iskrena hvala, spoštovane kolegice in kolegi, vabljeni gostje, funkcionarji in funkcionarke Zbornice – Zveze, novinarji, hvala cenjeni sodelavci in sodelavke, **za to, da smo zdržali.** In da bomo še naprej. Na ta poseben dan bomo podelili tudi posebne zahvalne listine za dolgoletno sodelovanje. Naj ne bo razumljeno, da jih ne zaslužijo/te prav vsi. Odločili smo se, da jih podelimo zavodom in organizacijam, ki so dolga leta ali na kak poseben način sodelovali s krovno organizacijo. Hvala vsem, ki ste se trudili to leto, ki mineva, vsa prejšnja leta in desetletja. **S ponosom, dostojno, skromno, praznujmo ta dan in tudi konec leta. Zelo sem vam hvaležna za vse opravljeno v naši organizaciji. Kakšno neopravljeno delo pa naj nas počaka v novem letu.** Zdravo, srečno (to bomo močno potrebovali), uspešno in zadovoljno vam želim/o tako vam osebno kot vsem v vaših delovnih okoljih in vašim bližnjim v zasebnem življenju. Hvala. ■

“ **Tak poklic smo si izbrali. Ali je tudi poslanstvo, ali je morda višja (dodana) vrednota našemu bivanju, mora odločiti vsakdo pri sebi. Naj bo današnji dan v duhu zavedanja, da smo tudi v letu 2012 dobro in veliko (najbrž mnogi preveč) delali, da je naše delo vidno in slišno, da je bilo malce posebno leto. Naj vse lepo ostane.**

UVODNIK

- 3 Nagovor Darinke Klemenc, predsednice Zbornice Zveze, na slavnostni seji ob 85-letnici organiziranega združevanja medicinskih sester na Slovenskem, 27. novembra 2012

DELO ZBORNICE – ZVEZE

- 7 Dogodki na Zbornici – Zvezi v decembru 2012
9 Slavnostni seji upravnega odbora Zbornice – Zveze ob rob

VI SPRAŠUJETE, MI ODGOVARJAMO

- 13 Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javnih pooblastil

INTERVJU

- 15 Pogovor z Birgitte Grube, predsednico evropske zveze onkoloških medicinskih sester (EONS)

AKTUALNO

- 18 Koalicija 50/50 »Ni sodobne evropske demokracije brez enakosti spolov«

ICN

- 20 Revizija Etičnega kodeksa za medicinske sestre odraža pomen pozitivnega delovnega okolja in z dokazi podprte prakse

ETIKA

- 21 Javna etika in integriteta - odgovornost za skupne vrednote
Integriteta, odgovornost, vladavina prava

NA KRATKO

- 22 Najsrčnejše po izboru bralcev revije Zdravje

IZ DELA RSKZN

- 24 Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego v letu 2012

MEDNARODNA SREČANJA

- 26 Varnost in skrb za paciente v izobraževanju in praksi

PREDSTAVLJAMO VAM

- 28 Posvet Skupnosti socialnih zavodov Slovenije in zdravstvena nega
29 16. november, mednarodni dan razjede zaradi pritiska

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

- 30 Vse življenje smo pomagali, zakaj ne bi še naprej...

IZ DRUŠTEV

- 31 DMSBZT Maribor je obeležilo častljiv jubilej, 65 let svojega delovanja
40 Podelitev srebrnih znakov v DMSBZT Novo mesto
41 Aktivnosti DMSBZT Pomurja od septembra do decembra 2012
45 Zahvala Milki Kavaš za njenih 20 let
46 DMSBZT Nova Gorica: Pohod po Pliskini poti, obogaten s kulinaričnimi dobrotami
48 Podelitev priznanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana 2012
52 DMSBZT Ljubljana: Srečanje z jubilantkami

IZ DELA ZDRAVSTVENIH ŠOL

- 56 Alumni klub VŠZNJ
57 Predstavitev Zbornice – Zveze, DMSBZT Maribor in Vojaške zdravstvene enote na FZV UM
58 Tudi letos pod sloganom : Varno je seksi – prenašaj sporočilo, ne virusa!
59 Aktivnosti ob svetovnem dnevu boja proti aidsu: V boju proti aidsu – ni vredno tvegati

PREJELI SMO

- 60 Letno srečanje Sekcije za informatiko v zdravstveni negi
62 Medicinski simulacijski center UKCL

ŽIVIMO ZDRAVO

- 63 Oh, ta neskončna lahkost sladkega...

ZANIMIVO

- 65 Izkušnja študentke zdravstvene nege na mednarodni izmenjavi na Norveškem

Dogodki na Zbornici – Zvezi v decembru 2012

Le nekaj ur po veseli novici, ki jo je sporočil britanski dvor, da kraljevi par pričakuje svojega prvorojenca, so vojvodinjo cambriško sprejeli v bolnišnico King Edward VII v Londonu, ker se je le ta slabo počutila in kjer naj bi ostala na opazovanju. Nič posebnega, če se ne bi vse skupaj sprevrglo v pravo evforijo in neslano šalo voditeljskega para radijske postaje 2DayFM, ki sta poklicala v londonsko bolnišnico in se izdajala, da sta britanska kraljica Elizabeta II. in princ Charles. Na drugi strani sta naletela na sogovornico, medicinsko sestro, ki jima je podala vse informacije o zdravstvenem stanju vojvodinje. Čez tri dni so 46-

letno medicinsko sestro, mater dveh otrok, našli mrtvo v njenem stanovanju blizu bolnišnice, v kateri je bila zaposlena več let. Mediji so zapisali, da je bil stres medicinske sestre, ki mu je bila izpostavljena po razkritju ukane, prevelik in razlog za samomor. Zgodba, ki je v strokovni javnosti sprožila mnoge razprave o pomenu varovanja podatkov, posredovanju informacij in upoštevanju etičnih norm. Razlog več, da je izobraževanje s področja zakonodaje in etike še kako pomembno za slehernega izvajalca zdravstvene in babiške nege.

V mesec december smo vstopili z demonstracijami na slovenskih ulicah. Tik pred tem smo uro časa posvetili tudi jubileju ob ustanovitvi našega združenja.

27. novembra

je v Jakopičevi dvorani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije potekala slavnostna seja Zbornice – Zveze ob 85-letnici ustanovitve stanovske organizacije. 27. novembra 1927 je bila namreč ustanovljena »Organizacija absolventk Šole za sestre pri Zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani«, ki pomeni nastanek naše stanovske organizacije. Slavnostna govornica je bila predsednica Zbornice Zveze

Slavnostna seja Zbornice – Zveze

Darinka Klemenc, ki je poudarila, da smo in ostajamo sodobno strokovno stanovsko združenje, ki soustvarja prihodnost zdravstvene in babiške nege v sistemu zdravstva, vselej v skrbi za sočloveka. Slovesnosti, na kateri so bile podeljene zahvalne listine za dolgoletno sodelovanje s krovno organizacijo, se ni uspel udeležiti minister za zdravje Tomaž Gantar, zato v Utripu objavljamo nagovor, ki ga je v ta namen pripravil in so nam ga posredovali z Ministrstva za zdravje. Več o tem si lahko preberete v prispevku na strani 11.

28. november

V prostorih Zbornice – Zveze so imele sestanek članice Izvršilnega odbora Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v dermatovenerologiji.

29. november

Sestanek Izvršilnega odbora Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronaži.

3. december

Seja Delovne skupine za terminologijo, na kateri so opredelili 25 novih terminov.

5. decembra

je potekala 10. redna seja članov Upravnega odbora Zbornice – Zveze,

na kateri so obravnavali naslednji dnevni red:

- 1. Pregled in sprejem zapisnika 9. seje UO Zbornice – Zveze z dne 11. 4. 2012**
- 2. Poročilo o aktivnostih med obema sejama UO**
 - Poročilo s sestankov na Ministrstvu za zdravje, Poročilo s seje RSKZN, Poročilo z volitev v Državni svet, Poročilo o slavnostni seji 27. 11. 2012, Poročilo o Dnevu odprtih vrat in okrogli mizi ob Mednarodnih dnevih boja proti nasilju, Poročilo s sestanka na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru, Poročilo o udeležbi na občnem zboru DMSBZT Pomurje, Poročilo o zaključenem inšpekcijskem nadzoru.
- 3. Oblikovanje predloga – kriterijev za izobraževanje izvajalcev zdravstvene in babiške nege po zavodih za potrebe MZ**
- 4. Knjižica Moje pripravništvo**
- 5. Kadrovske zadeve**
- 6. Pobude in predlogi**
 - Potni nalogi tujina, Kongres ICN 2013, Mednarodno sodelovanje s HUMS, Dopolnitev plana dela za leto 2013, Priprave na kongres in Mednarodni dan medicinskih sester 2013 in konferenco School nurses 2013
- 7. Optimizacija odhodkov v letu 2013**

Posvet v Državnem svetu

6. december

V dvorani Državnega sveta je potekal posvet z naslovom Generacije skupaj proti nasilju nad starejšimi – zlasti starejšimi ženskami. Posvet so organizirali Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja, Zveze društev upokojencev Slovenije ter Delovna skupina za nenasilje pri Zbornici – Zvezi.

Na 33. Redni seji so se sestali člani Odbora strokovnih sekcij. Obravnavali so naslednje teme dnevnega reda:

1. Pregled in sprejem zapisnika 32. seje OSS z dne 15. 10. 2012
2. Sprejem zapisnika 6. korespondenčne seje OSS z dne 04. 11. 2012
3. Priprave na kongres Zbornice – Zveze 2013
4. Poročilo o načrtovanju poslovanja sekcij v letu 2013 in Poročilo o aktualnih dogodkih na Zbornici – Zvezi
5. 30 minut za praktične nasvete vodenja strokovne sekcij
6. Pobude in predlogi

Tega dne je potekal tudi sestanek članic Častnega razsodišča. V prostorih Zbornice – Zveze so imele sestanek članice Izvršilnega odbora Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu. Predsednica Zbornice Zveze Darinka Klemenc se je na povabilo Skupnosti socialnih zavodov Slovenije v Portorožu udeležila okrogle mize z naslovom "Institucionalno varstvo v luči varčevalnih ukrepov in pričakovanih zakonskih sprememb".

10. december

Z delom je nadaljevala delovna skupina za pripravo Zakona zdravstvene in babiške nege ter oskrbe.

11. december

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je ob 65-letnici svojega delovanja priredilo glasilo s podelitvijo srebrnih znakov. Slovesnosti so se v imenu Zbornice – Zveze udeležili predsednica Darinka Klemenc, podpredsednik mag. Peter Požun in članica Upravnega odbora Anita Prelec.

13. december

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji je v prostorih Zbornice – Zveze nadaljevala pripravo nacionalnih protokolov in izvedla sejo izvršilnega odbora.

17. december

Oblikovanje finančnega plana za leto 2013 in sestanek Uredniškega odbora glasila Utrip. Oba sestanka sta temeljila na skrbni porabi sredstev ob kar se da enakomernem obsegu aktivnosti. Velika pozornost je usmerjena v iskanje novih priložnosti tudi na prihodkovni strani.

18. december

Sestala se je Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje in še zadnjič v tem letu vsem upravičenim prosilcem podelila sredstva za plačilo kotizacij in šolnin.

19. december

Seja Častnega razsodišča Zbornice – Zveze.

Veseli december je bilo letos čutiti bolj zadržano. Nekaj časa celo z napovedjo, da bo konec sveta. Pa ga ni bilo in dan po 21. decembru je bilo vse tako kot prej. Zagotovo pa smo veliko manj tekali za darili, če pa že, so bila ta premišljeno izbrana

in uporabna. Veliko več je bilo iskrenih želja. Po zdravju, ker če bo to, bomo zmogli, pa naj se zgodi karkoli; po tem, da bi lahko delali in imeli službo, ki nas bo zaposlovala in razveseljevala in nam omogočila človeka dostojno življenje. Trdno smo si stiskali roke prijateljstva in upanja. In prav je tako. Združeni skupaj smo močnejši, trdnjši, in varnejši. Srečen start v letu 2013. ■

Spoštovane članice in člani, bralke in bralci glasila Utrip,

Spremembe so dobrodošle, zlasti če so na boljše. Preteklo leto ste osvežitve našega glasila pohvalili. Letos smo bili še nekoliko drznejši. Utrip smo še dodatno preuredili in pripravili nov, bolj prikladen format, ki ga bo lažje spraviti tudi v torbico. **Za leto 2013 pripravljamo 9 števil, namesto sedanjih 11.** Želeli bi biti racionalni in gospodarni, kar pa ne pomeni, da bo zato novic manj. V mesecih, ko je prispevkov manj, bomo le te združili in če kje, potem privarčevali pri poštnini. Še več obvestil vam bo dostopno preko spletne strani, ki jo bomo prav tako posodobili. Še bolj kot do sedaj se bomo trudili izpolnjevati druge ugodnosti članstva.

V zadnjih mesecih se je močno povečalo povpraševanje po pravnih nasvetih. Skupaj s pravnikom Andrejem Vojnovičem poskušamo odgovarjati na tista vprašanja, ki se neposredno dotikajo strokovnih dilem. Zato tudi nova rubrika – vi sprašujete – mi odgovarjamo. Pridobivamo nove partnerje, ki vam bodo nudili popust na njihove storitve in izdelke. V vsaki številki bomo seznam objavili na posebnem mestu, ne spreglejte ga. Zaenkrat: Sava hotels & Resorts (popust na kopanje), Tosama d.d. (popust na izdelke v trgovini na Viru pri Domžalah in Mariboru). Skupaj s strokovnimi sekcijami pripravljamo nabor strokovnih delavnic, ki so bile že sedaj dobro obiskane, želimo pa si, da bi bile dostopne za slehernega izmed vas. Veseli bomo vsakega vašega predloga in pobude. Prav tako pričakujemo tudi vaše odzive na vse zabeležene odločitve, ki sta jih sprejela upravni in uredniški odbor. Pišite nam!

Slavnostni seji upravnega odbora Zbornice – Zveze ob rob

Z enakomernim odmevom večnih vetrov, pod prečudovito kopreno visokega torkovega dneva so, kot da bi dihali, zmotili ustaljeno zvočnost vsakdana spomini preteklosti. Tiste preteklosti, ki obvezuje, da jo spoštujemo.

To je bila uvodna misel, izrečena na novembrski slavnostni seji Zbornice – Zveze, ob 85-letnici organiziranega sestrinstva v Sloveniji.

Sezimo za trenutek tja, kjer se je vse začelo, da se ohrani za naprej v potovanju skozi čas, ki nima konca.

Iz citata v Zapisniku ustanovnega občnega zbora z dne, 27. 11. 1927, po zapisu s. Hočevanje, je moč prebrati: »Naša organizacija je prva sestrsk organizacija v Jugoslaviji; tvorila bo vez med vsemi sestrami, skrbela za njihov dobrobit ter reševala sestrsk vprašanja vobče«.

Dne, 27. 11. 1927, natančno pred 85 leti, se je na ustanovnem občnem zboru Organizacije absolventk šole za sestre v Ljubljani, v takratnem zavodu za zaščito dece v Ljubljani, sešlo trinajst sester. Omenjeni datum pomeni 85 let delovanja Zveze društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

V novembrskem večeru so se dnevi izpred 85 let ponudili kot na dlani, z namenom, da jih vnovič preberemo in da med njimi izberemo in osvežimo tiste, ki so za stroko zdravstvene nege nekoč pomenili ustvarjanje skoraj iz nič, a so kmalu zatem oblikovali značilen trmast poklicni značaj.

Nobenega dvoma ni, da je 85-letna rast današnje Zbornice – Zveze v odsevu svoje zgodovine pustila različne osebne pečate in da je bila v vseh teh letih skupna želja vseh udeleženi, iskanje lastne in poklicne identitete, premagovanje ovir na poti rasti in zorenja, na poti izobraženosti in omike.

Iz tistih časov danes kot že nekoč, vzpodbudna misel vznemirja povezave, zasidrane nekje globoko v ljudeh in vliva pogum, da zaupljivo zrejo v bodočnost.

85 let po tem nas greje misel na vznesenost ljudi, ki se niso zadovoljili z enim samim ozkim razglediščem. S prepričanjem, da človek ni sam sebi

Priznanje UKC Ljubljana

edina mera (čemur smo v sodobnem času pogosto priča), so zgradili neuničljivo jedro, iz katerega lahko danes črpa etos povezanosti, soodvisnosti, medsebojnega spoštovanja in zaupanja sleherni strokovnjak zdravstvene in babiške nege. Blagor in hvala posameznicam, ki so iz svojih zakotij, volji moči navkljub, ustvarile veličastje vrednot. Biti del tega veličastja je zares privilegij.

Od iskanja in raziskovanja do skladiščenja izkušenj in znanj, vse tja do učinkovitega uporabljanja vsega za to, da bi bil jutri drugačen in boljši od današnjega, je preteklo dolgo

obdobje. Znotraj tega obdobja se je v poklicni značaj strokovnjaka zdravstvene nege poravnalo, zgladilo in se razvilo mnogo upornic pa tudi upornikov brez razloga.

Zbornica – Zveza je ob 85-letnici organiziranega delovanja medicinskih sester na slovenskem, podelila zahvale institucijam, ki so prispevale največ k razvoju stroke zdravstvene in babiške nege ter krepitvi in ugledu stanovske organizacije, med njimi: Univerzitetnemu kliničnemu centru Ljubljana, Univerzitetnemu kliničnemu centru Maribor, Zdravstvenemu domu Ljubljana,

Zdravstvenemu domu dr. Adolfa Drolca Maribor, Srednji zdravstveni šoli Ljubljana, Zdravstveni fakulteti Ljubljana – oddelku za zdravstveno nego, Zdravstveni fakulteti Ljubljana – oddelku za babištvo, Fakulteti za zdravstvene vede Maribor.

Priznanje za dolgoletno sodelovanje pri uveljavljanju vloge in pomena zdravstvene nege je prejel Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, zahvalo za uspešno sodelovanje in podporo pri delu organizacije ter njenih članic in članov pa je prejela še Vojaška zdravstvena enota Slovenske vojske.

Doto, ki je bila postavljena pred 85 leti, se s svojim zgledom in ustvarjalnim delom obogatili mnogi posamezniki. Med odločnimi in neustavljivimi graditelji sodobne podobe stanovske organizacije so

tudi tri stanovske kolegice, ki se jim je Zbornica – Zveza ob svečani priložnosti še posebej zahvalila, tudi zato, ker so ob svojem delu, ki traja vse ure v letu in prehitremu toku navkljub, zmogle ujeti korak same s seboj in predvsem za druge. Po več letih uspešnega dela in vodenja na posameznem strokovnem področju ali v regijskem strokovnem društvu, so se odločile delo prepustiti mlajšim. Vse tri nagrajenke so ob slovesu najbrž nezavedajoč se tega, na poseben in edinstven način dodale pomemben pečat v delovanju stanovske organizacije, a za njimi ostaja nekaj, čemur se bo vedno reklo »naše združenje«. Prav je zapisati, da so posebno zahvalo prejele: **gospa Marjana Vengušt, gospa Marija Miklič in gospa Helena Tušar.**

Na slavnostni seji so odmevale

besede predsednice Zbornice – Zveze, Darinke Klemenc, Sama Fakina, direktorja ZZZS, dr. Zdenke Čebašek Travnik, varuhinje človekovih pravic Republike Slovenije in mag. Petra Požuna, člana interesne skupine negospodarskih dejavnosti - predstavnik za področje zdravstva, starega in novega državnega svetnika.

In slavnostno sejo je zaključila glasba, z namenom, da bi se v iskanju soglasja vsi, ki pripadamo stanovski organizaciji Zbornici-Zvezi, potopili v stremljenje, da bi se v harmoniji in iskanju skupnega znali in zmogli v bodoče povzpeti čim višje in usklajeno, skoraj tako, kot so na usklajeni lestvici usklajeni in sozvočni toni, ki povezujejo celoto. Tako je bilo in tako naj ostane.

Čestitke ob častitljivem jubileju »naše« stanovske organizacije. ■

V skladu s 4. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze je Upravni odbor na redni 10. seji z dne 5. 12. 2012 sprejel sklep, da se objavi

razpis za podelitev zlatega znaka Zbornice – Zveze za leto 2013

Zbornica – Zveza bo v letu 2013 podelila do deset zlatih znakov

Kandidatke/kandidate za zlati znak v skladu s Pravilnikom o priznanjih Zbornice – Zveze lahko predlagajo posamezni člani, regijska strokovna društva, strokovne sekcije ter drugi organi in delovna telesa Zbornice – Zveze.

Kriteriji za podelitev zlatega znaka:

- uspešno poklicno delo na področju zdravstvene in babiške nege,
- kakovostno in učinkovito organizacijsko delo v dejavnosti zdravstvene in babiške nege,
- prispevek k uspešnemu uresničevanju programov zdravstvene, babiške nege in zdravstvenega varstva,
- prispevek k humanizaciji odnosov med uporabniki in

izvajalci zdravstvenih storitev,

- uspehi pri doseganju ciljev, uresničevanju ter uveljavljanju nalog Zbornice – Zveze,
- prispevek k izboljšanju zdravstvenega stanja prebivalstva,
- raziskovalno delo,
- pomembno publicistično delo,
- najmanj 20-letno obdobje dela na področju zdravstvene/babiške nege,
- članstvo v Zbornici – Zvezi.

Zlati znaki bodo podeljeni na slavnostni akademiji ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester, in 5. maju, mednarodnem dnevu babic.

Predlogi morajo vsebovati življenjepis in podrobno

utemeljitev v skladu s kriteriji in razpisnimi pogoji ter lastnoročni podpis predlagatelja.

Predloge za dobitnike zlatega znaka 2013 **do vključno 29. 3. 2013** pošljite v zaprti kuverti s priporočeno pošto na naslov: **Zbornica – Zveza, Ob železnici 30A, 1000 Ljubljana, s pripisom »Komisija za priznanja«.** Dodajte, prosimo, tudi e-naslov ali telefonsko številko osebe, od katere lahko pridobimo morebitne dodatne podatke, če jih bomo potrebovali.

Komisija za priznanja bo upoštevala samo predloge, ki bodo ustrezali razpisnim pogojem in ki bodo na sedež Zbornice – Zveze prispeli v razpisanem roku.

Gordana Njenjič, predsednica Komisije za priznanja Zbornice – Zveze

Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze

Nagovor ministra Tomaža Gantarja po slavnostni seji ob 85-letnici Zbornice – Zveze*

Spoštovana predsednica gospa Darinka Klemenc, spoštovane medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki, spoštovana varuhinja človekovih pravic dr. Zdenka Čebašek Travnik, spoštovani direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Samo Fakin, gospe in gospodje, dragi gostje!

Z veseljem sem se odzval vabilu na slavnostno sejo Zbornice – Zveze ob 85-letnici ustanovitve vaše stanovske organizacije – ker opravljate v zdravstvu za vse nas zahtevno in težko delo in ker vem, da ga opravljate dobro!

Tudi zaradi vašega strokovnega in odgovornega dela sodimo zdravstveni delavci med tiste, ki jim ljudje upravičeno najbolj zaupajo!

Ob današnji slovesnosti ne želim govoriti o težavah, s katerimi se danes soočamo v slovenskem zdravstvu in so odraz sedanjih družbenih razmer in navsezadnje tudi vedno večjega razkoraka med tistim, kar želimo ali potrebujemo in tistim, kar zmoremo kot družba ljudem zagotoviti.

Današnja moderna družba se spreminja hitreje kot nekoč in včasih ji težko sledimo. Tudi na področju zdravstvenega varstva se soočamo z nekaterimi drugačnimi izzivi od tistih, s katerimi se je zdravstvo soočalo pred desetletji, pa čeprav ostaja osnovni namen – skrb za sočloveka in predvsem bolnika, ki potrebuje našo pomoč, nespremenjen! Vendar so spremembe potrebne, v kolikor želimo ohraniti kakovostno, varno in široko dostopno zdravstveno varstvo vsem tistim, ki nas potrebujejo. Verjamem, da lahko s svojimi izkušnjami in znanjem, medicinske sestre in zdravstveni tehniki pomembno prispevate k tem prizadevanjem.

Naša družba postaja vedno starejša in ob naraščajočem številu kroničnih nenalezljivih bolezni je pomen zdravstva vedno večji – danes predvsem pri zahtevnem zdravljenju teh bolezni, vse bolj pa tudi pri njihovem preprečevanju in usmerjanju ljudi k bolj zdravemu načinu življenja. Ob tem se povečuje pomen vaših prizadevanj na področju preventive in zdravstveno vzgojnega

dela z bolniki, kar vodi k večji ozaveščenosti in večji skrbi za zdrav način življenja naših prebivalcev.

Ob velikih pričakovanih bolnikov, velja posebno pozornost nameniti kakovostnemu izobraževanju – v skladu z odgovornostjo in večjo zahtevnostjo dela, ki ga opravljate na področju zdravstvene nege.

Na tej poti je bilo napravljenih nemalo korakov in prepričan sem, da je delo zdravstvene nege v Sloveniji na visokem strokovnem nivoju, kar je v največji meri za sluga vaše stanovske organizacije Zbornice – Zveze, ki združuje danes preko 16.000 članic in članov. Visok strokovni nivo pomeni obenem tudi večjo odgovornost, ki pa medicinske sestre ne sme oddaljiti od bolnika in bolniške postelje.

Poleg strokovnega znanja so rezultati in predvsem zadovoljstvo bolnikov odvisni od timskega dela in medsebojnega spoštovanja in sodelovanja vseh v tim vključenih – zdravnika, diplomiranih medicinskih sester in srednjih medicinskih sester in drugih zdravstvenih delavcev in sodelavcev, ki glede na svoje znanje in po svojih najboljših močeh skrbijo za bolnike. Te naloge stanovskih združenj pa se včasih premalo zavedamo!

Spoštovani, za vse nas je dobro, da si postavljamo visoke cilje, da ohranjamo visoka pričakovanja in da pričakujemo odličnost na vseh področjih. Tudi v zdravstvu! Vsak od nas in vsi skupaj ustvarjamo vzdušje prijaznega življenja in vsi skupaj prevzemamo odgovornost zanj. Vsak po svoje. S sodelovanjem. In kot je nekoč dejal Seneka: "Živeti moraš za druge, če hočeš živeti zase!"

Ob zaključku, bi vam želel še enkrat čestitati za 85 let delovanja in povezovanja na področju zdravstvene nege – in prizadevanja posameznic in posameznikov, ki so – ste imeli ideje in voljo začeti in nadaljevati delo v dobro medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov.

Hvala!■

* Minister se slavnostne seje kljub napovedi ni mogel udeležiti in je naslednji dan poslal opravičilo z nagovorom.

Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju

RAZPIS ZA VOLITVE

Sekcija medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, zaradi poteka mandata razpisuje volitve za naslednje štiriletno obdobje (3. 2. 2013–3. 2. 2017) za naslednja mesta:

1. PREDSEDNIK/PREDSEDNICA SEKCIJE (1 mesto),

2. ČLANI IZVRŠNEGA ODBORA SEKCIJE (8 mest).

Rok za prijavo kandidatov je do vključno 20. 1.

2013. Kandidati pošljejo prijave na sedež volilne komisije v zaprti kuverti na naslov: ZBORNICA – ZVEZA, VOLITVE SEKCIJE MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU- NE ODPIRAJ! Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana. Volilna komisija bo po navedenem roku izdelala kandidacijsko listo za predsednika in člane izvršnega odbora. Na volilno listo se uvrstijo kandidati, ki izpolnjujejo razpisne pogoje in pravočasno vložijo pisno kandidaturo.

Volilna seja bo potekala 24. 1. 2013 ob 17. uri na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana, Poljanska 61, 1000 Ljubljana.

RAZPISNI POGOJI:

Kandidat za **predsednika strokovne sekcije** mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- član Zbornice – Zveze najmanj 10 let;
- redno zaposlen na ožjem strokovnem področju v

Sloveniji najmanj 10 let.

Kandidat za **člana izvršnega odbora strokovne sekcije** mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- član Zbornice – Zveze najmanj 5 let;
- redno zaposlen na ožjem strokovnem področju v Sloveniji najmanj 5 let.

KANDIDATURA

Kandidat/ka vloži:

- Pisno kandidaturo, iz katere je razvidno, za katero funkcijo kandidira,
- Življenjepis z navedbo izobrazbe, delovnih izkušenj, dosedanjih aktivnosti na ožjem strokovnem področju ter aktivnosti na področju zdravstvene nege,
- Izjavo, da je kandidat/ka član/ica Zbornice – Zveze,
- Kandidat/ka za predsednika/co priloži h kandidaturi program dela in razvoja Sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju za obdobje 2013–2017,
- Kandidat/ka za člana/ico izvršilnega odbora navede razvojna področja, na katerih bi želel/a aktivno delovati za obdobje 2013–2017.

*Predsednica Sekcije
medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju
Lucija Matič*

V skladu s 18. in 19. členom Statuta Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije ter 4. členom Pravilnika o volitvah in imenovanjih Upravní odbor Zbornice – Zveze objavlja

RAZPIS volilnih postopkov za izvolitev podpredsednika/ podpredsednice Zbornice – Zveze za mandatno obdobje od marca 2013 do marca 2017

V skladu z 18. členom Statuta lahko kandidira vsak/a član/ica Zbornice – Zveze, ki izpolnjuje razpisne pogoje. V skladu z 9. členom Pravilnika o volitvah in imenovanjih v organe Zbornice – Zveze mora kandidat/ka izpolnjevati naslednje kriterije:

- biti redni/redna član/ica – zaposlen/a medicinska sestra, babica ali zdravstveni tehnik,
- biti član/ica Zbornice – Zveze najmanj 5 let,
- imeti ugled v strokovni javnosti.

Kandidati morajo k vlogi predložiti: življenjepis s poudarkom na dosedanjih društvenih in strokovnih aktivnostih.

Kandidati naj vlogo naslovijo na naslov:

Kandidacijska komisija Zbornice – Zveze
Kandidatura za podpredsednika/podpredsednico –
Ne odpiraj! Ob železnici 30 A, 1000 Ljubljana
do vključno 28. 2. 2013.

**Spoštovane sodelavke in sodelavci,
spoštovane bralke in bralci!**

Utrip bo v letu 2013 izšel devetkrat.

**Tri številke bodo dvojne: februar/marec,
junij/julij in avgust/september.**

**To pomeni, da morate vse, kar bi želeli, da
bo objavljeno februarja in marca, oddati
do 20. januarja, da bo objavljeno v dvojni
številki februar/marec,**

**ki bo izšla na spletni strani Zbornice –
Zveze 1. februarja.**

**Utrip boste prejeli v poštne nabiralnike
kot običajno 11. ali 12. februarja, ker bo
tiskana verzija Utripa izšla 10. februarja.**

Uredništvo Utripa

Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javnih pooblastil

Vprašanje

V dnevnem časopisu ste zasledili informacijo, da je na Zbornici – Zvezi potekal inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javnih pooblastil. Zanima vas, zakaj je inšpekcijski nadzor sploh potekal ter kakšne so konkretne ugotovitve inšpektorja.

Odgovor

Upravni inšpektor Inšpektorata za javno upravo je dne 11. 10. 2012 in 30. 10. 2012 na Zbornici – Zvezi opravil inšpekcijski nadzor nad izvajanjem javnih pooblastil, vpisovanjem in vodenjem registra ter podeljevanjem licenc izvajalcem v dejavnosti zdravstvene in babiške nege. Inšpekcijski nadzor je potekal na podlagi prijave prijaviteljice Špelič Marije. Dne 13. 12. 2012 je upravni inšpektor zaključil inšpekcijski nadzor, saj je ugotovil, da je Zbornica – Zveza sprejela ustrezne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Inšpektor je pri nadzoru ugotovil določene pomanjkljivosti pri izvajanju javnih pooblastil, ki se večinoma nanašajo na evidentiranje vlog za vpis v register in vlog za podelitev licence ter upravljanje z dokumentarnim gradivom.

Inšpektor je ugotovil, da je Zbornica – Zveza izdelala svojo verzijo vloge za vpis v register, ki se je nekoliko razlikovala od predpisane vloge, ki je priloga *Pravilnika o registru izvajalcev zdravstvene in babiške nege*, v vlogo pa je vnesla nekatere zahteve, ki jih »uradna« priloga ne zahteva, kot npr. dekliski priimek, naslov e-pošte, fotokopije osebnega dokumenta. Zbornica – Zveza je inšpektorju pojasnila, da se je pri reševanju upravnih postopkov soočala z velikimi težavami, saj je bila vsaka peta vloga za vpis v register in podelitev licence nepopolna. Velik delež dokumentacije o pridobljeni izobrazbi je izhajal še iz nekdanje SFRJ in veliko število nekdanjih srednjih šol iz SFRJ v letu 2007 ni več obstajalo, bodisi zaradi vojne na nekdanjem območju SFRJ, bodisi iz drugih razlogov. Pridobitev dokumentacije tako ni bi bila vedno mogoča oz. smo za pridobitev dvojnikov potrebovali več mesecev, včasih celo leto dni.

Inšpektor je še ugotovil, da je na prejetih vlogah sicer odtisnjena prejemna štampiljka, iz katere je razviden datum prejema vloge in njena evidenčna številka. Ne glede na dejstvo, da Zbornica – Zveza nima notranjih organizacijskih enot ali organov v sestavi, kot to velja za vladne službe, ministrstva ali upravne enote ter ne glede na dejstvo, da je na Zbornici – Zvezi zaposlena zgolj ena odgovorna oseba za področje registra in licenc, bi na prejemni štampiljki moral biti razviden tudi naziv organa, ki je vlogo prejel, označba uslužbenca, ki je dokument prejel v reševanje, število prilog ter znesek morebitnih na dokumentu nalepljenih kolkov. Vloge je Zbornica – Zveza sicer evidentirala, saj je imela vsaka prejeta vloga ali poslano obvestilo odtisnjeno evidenčno številko, vendar *Uredba o upravnem poslovanju* (Ur.l. RS, št. 20/2005 in naslednji), ki zavezuje tudi nosilce javnih pooblastil, šifro dokumenta, kot evidenčno oznako dokumenta opredeljuje nekoliko drugače.

Na dopisu za dopolnitev vloge za vpis v register sta bili navedeni dve uradni osebi, odgovorna oseba, ki je postopek vodila ter izvršna direktorica Zbornice – Zveze. Inšpektor je ugotovil, da je navajanje obeh oseb nepotrebno, saj zadostuje, da je navedena zgolj oseba, ki vodi upravni postopek. Ker stranka kljub pozivu Zbornice – Zveze na dopolnitev vloge za vpis v register, le te ni dopolnila, jo je Zbornica – Zveza ponovno pozvala na dopolnitev vloge. Omenjeno postopanje je inšpektor označil kot nepravilno, saj bi Zbornica – Zveza morala vloge strank, ki niso bile dopolnjene v roku, zavreči, ne pa jih znova pozivati na dopolnitev. Inšpektorju smo pojasnili, s kakšnimi težavami se je Zbornica – Zveza soočala pri vodenju upravnih postopkov. Po

podelitvi javnega pooblastila in po sprejetju zahtevanih pravnih podlag – *Pravilnika o registru izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege*, *Pravilnika o licencah izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege* ter *Pravilnika o strokovnem nadzoru s svetovanjem v dejavnosti zdravstvene in babiške nege* je Zbornica – Zveza 21. 6. 2007 pričela z izvajanjem javnih pooblastil in sprejemanjem vlog za vpis v register in vlog za podelitev prve licence. Ob zgolj eni zaposleni osebi, ki je na Zbornici – Zvezi vodila postopek vpisa v register ter podeljevanja licenc, ob pričakovanju, da bodo izvajalci vloge vlagali postopno, ob nevpisanih informacijskih bazah ter ob preskromno postavljenih ocenah o številu izvajalcev na področju zdravstvene in babiške nege, se je takratno vodstvo znašlo pred nepričakovanim izzivom. Zgolj v nekaj mesecih, do konca leta 2007, je na Zbornico – Zvezo prispelo neverjetnih 17.349 vlog za vpis v register, zgolj meseca septembra 4.204 ter oktobra 5.299 vlog. Iz želje, da bi bili vsi izvajalci kar najhitreje vpisani v register Zbornica – Zveza nepopolnih vlog ni zavrgla, kot ji to nalaga *Zakon o splošnem upravnem postopku* (Ur.l. RS, št. 80/1999 in naslednji), ampak je prosilce pozvala, naj dopolnijo svoje vloge.

Inšpektor je tudi ugotovil, da je Zbornica – Zveza, kljub temu, da ni imela sprejetega načrta klasifikacijskih znakov, vso dokumentacijo, ki se nanaša na reševanje vlog strank za vpis v register in za podelitev licenc, vodila na pregleden način, vendar pa to ne zadošča vsem obveznostim, določenim v *Uredbi o upravnem poslovanju*. Zbornica – Zveza je imela vso dokumentacijo, ki se je nanašala na posamezni postopek vpisa v register ali podelitev licence, shranjeno v mapah za shranjevanje dokumenta-

cije, ki so bile označene s posamezno evidenčno številko. V skladu z določili zgoraj omenjene uredbe pa bi Zbornica – Zveza morala imeti na notranji strani mape oz. ovoja voden popis zadev, ki bi vseboval zaporedno številko dokumenta, kratko vsebino posameznega dokumenta ter datum prejema ali nastanka dokumenta. Inšpektorju smo pojasnili, da je Zbornica – Zveza že pristopila k izvedbi lastnega klasifikacijskega ogrodja, ki ga je posredovala Arhivu Republike Slovenije, ki bo olajšal vodenje dokumentarnega gradiva.

Na podlagi opravljenega inšpekcijskega nadzora je inšpektor predsednici Zbornice – Zveze, Darinki Klemenc, odredil, da z ugotovitvami inšpekcijskega nadzora in vsebino izdanega zapisnika seznani zaposlene, ki upravljajo z dokumentarnim gradivom in vodijo upravne postopke, ter da poskrbi za ureditev dokumentarnega gradiva in za čimprejšnjo predajo dokumentarnega gradiva Ministrstvu za zdravje RS.

Predsednica Zbornice – Zveze je za odpravo v zapisniku ugotovljenih nepravilnosti vse zaposlene, ki upravljajo z dokumentarnim gradivom in vodijo upravne postopke, seznani z ugotovitvami inšpekcijskega nadzora in vsebino *Zapisnika o opravljenem inšpekcijskem nadzoru*. Poskrbela je za ureditev dokumentarnega gradiva, ki se nanaša na nerešene zadeve. Zbornica – Zveza je dokumente posameznih vlog uredila po kronološkem nastanku, za vsako upravno zadevo se je opravil popis zadeve. Hkrati je bilo inšpektorju sporočeno, da bo Zbornica – Zveza, v skladu z dogovorom z Ministrstvom za zdravje RS, dokumentarno gradivo začasno še naprej hranila v svojih prostorih, do dokončne odločitve ministra za zdravje o podelitvi javnega pooblastila in oddaji storitev iz javnega pooblastila.

Na podlagi sprejetih ukrepov Zbornice – Zveze je upravni inšpektor v *Zapisniku o opravljenem inšpekcijskem nadzoru na podlagi prejetih listinskih dokazil o odpravljenih nepravilnostih* z dne 13. 12. 2012 ugotovil, da je predsednica Zbornice – Zveze sprejela ustrezne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti, zato je nadzor v Zbornici – Zvezi zaključen. ■

Andrej Vojnovič, univ. dipl. prav.
Pravna služba Zbornice – Zveze

Vas neprijetno zbode ob besedi **HEMOROIDI** ... niste edini

Pri težavah v predelu zadnjika uporabite **PROKTIS-M**
(rektalno mazilo ali svečke)

Učinkovito obnavljajo sluznico, zmanjšujejo oteklino, pospešujejo celjenje, zmanjšujejo krvavitve in delujejo protivnetno

Proktis-M

aktivna pena za umivanje zadnjika

1. aktivna pena v Sloveniji za vsakodnevno umivanje pri proktoloških obolenjih (hemoroidih, ragadah, fisurah, proktitisih...), po proktoloških posegih in pri srbenju ali draženju zadnjika.

NOVO

Zahvaljujoč naravnim sestavinam (escin, bisabolol, ognjič, azijski vodni popnjak) deluje antiedematozno, vazokonstriktorno in vazoprotektivno, spodbuja sintezo kolagena, stimulira celjenje ran in deluje protivnetno. Dodan je tudi klorheksidin. Poleg učinkovite higiene boste občutili nežno svežino mente.

BRp

www.proktis-m.si

Dr. Gorkič

NAGRADNO VPRAŠANJE za 5 kompletov PROKTIS-M
Katera je ključna sestavina svečk in mazila PROKTIS-M?

Odgovore pošljite po pošti do 31. jan 2013 na: DR. GORKIČ d.o.o., Obrtniška 11, 1370 Logatec ali na e-mail: dr.gorkic@dr-gorkic.si

V žreb bodo uvrščeni samo kuponi s pravnimi odgovori in popolnimi podatki (ime, priimek, naslov, kraj, pošta, e-pošta).

Pogovor z Birgitte Grube, predsednico evropske zveze onkoloških medicinskih sester (EONS)

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji je skupaj z Onkološkim inštitutom Ljubljana gostila srečanje svetovalnega odbora Evropske zveze onkoloških medicinskih sester (EONS – European Oncology Nursing Society – Advisory Council Meeting). Srečanje, ki je tokrat potekalo v Ljubljani 23. in 24. novembra 2012, predstavlja vsakoletno srečanje predstavnikov članic EONS-a.

Redna letna srečanja so do sedaj potekala v Bruslju, kjer je sedež EONS-a. Da bi organizacijo bolje približali svojem članstvu, so se v EONS-u odločili, da srečanja od letošnjega leta dalje potekajo v različnih evropskih državah. In med člani, ki so kandidirali za organizacijo srečanja, je bila prva izbrana Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji iz Slovenije.

Aktivno nas je na srečanju sodelovalo 23 predstavnikov iz 16 različnih evropskih nacionalnih združenj onkoloških medicinskih sester. Intenzivno delo na srečanju je s svojim uvodnim nagovorom pozdravila Darinka Klemenc, predsednica Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Za zaključek srečanja smo vse predstavnike povabili na strokovni ogled Onkološkega inštituta, kjer smo jim Marjana Bernot, Vesna Hamzić, Nataša Gorenc, Aleksandra Grbič, Katarina Lokar in Miladinka Matković prikazale utrinek strokovnega dela slovenskih onkoloških medicinskih sester.

V želji, da slovenski strokovni javnosti na področju zdravstvene nege približamo Evropsko zvezo onkoloških medicinskih sester in njeno poslanstvo, smo za ključne informacije zaprosili predsednico EONS-a, gospo Birgitte Grube.

■ Kaj so trenutni izzivi za onkološko zdravstveno nego v Evropi?

Kot predsednica Evropske zveze onkoloških medicinskih sester (EONS) sem zelo vesela, da imam priložnost govoriti o onkološki zdravstveni negi in izzivih, s katerimi se soočamo danes.

Onkološke medicinske sestre se morajo zavedati, da so del širše evropske mreže, v kateri je pomembno sodelovanje in povezovanje. Predvsem pa ne smemo nikoli pozabiti, zakaj delujemo na tem področju. Ljudje z rakom in njihovi bližnji so glavni ra-

Birgitte Grube in Sultan Kav – sedanja in bivša predsednica EONS – Foto: Rudi Brike

« **Onkološke medicinske sestre se morajo zavedati, da so del širše evropske mreže, v kateri je pomembno sodelovanje in povezovanje.**

Birgitte Grube

zlog za sodelovanje, učenje in izmenjavo novih znanj. Onkološka zdravstvena nega je prav zaradi tega tako posebno področje, ki je težko razumljivo za tiste, ki niso njen del.

Onkološka zdravstvena nega ima pomembno vlogo pri ohranjanju človeškega dostojanstva, ko se življenje bliža koncu, pri vzdrževanju upanja pri pacientu in njegovih bližnjih ter pri obvladovanju bolečine. Onkološka zdravstvena nega spoštuje pacientovo zasebnost, razume pacientove potrebe in v celoti razume pomembnost integritete in empatije.

Onkološka zdravstvena nega vključuje razvoj, kakovostno delo, velike ali manjše projekte, vendar vse z enim ciljem – izboljšati oskrbo pacientov. Onkološka zdravstvena nega pomeni tudi raziskovanje z in za paciente, za njihovo zdravljenje, oskrbo, za njihove svojce in za medicinske sestre, ki so aktivne v klinični praksi. Onkološka zdravstvena nega je edinstveno področje v okviru zdravstvene nege. Na njen razvoj in definicijo so vplivali številni dejavniki. Med najpo-

membnejšimi dejavniki sta prepoznavanje potrebe po specializiranem znanju in razvoj programov usposabljanja. Leta 1986 je uredništvo revije »Cancer Nursing« zapisalo: »Medicinske sestre so vedno izvajale zdravstveno nego, vendar nikoli ni bilo opredeljeno strokovno znanje, spretnosti in kvalifikacije, ki so potrebne za izvajanje zdravstvene nege pacientov z rakom.«

Zato je tako pomembno, da v Evropi vsi skupaj zagotovimo visoko kakovostno izobraževanje za vsako onkološko medicinsko sestro. Z visokošolskim, specializiranim izobraževanjem bomo onkološke medicinske sestre močnejše v multiprofesionalnih timih. Zavedam se, da smo v času finančne krize in da je predvsem področje izobraževanja izpostavljeno krčenju sredstev. Vendar verjamem tudi, da moramo naši politični eliti jasno predstaviti in jih soočiti z dejstvom, da je potrebno dati prioriteto izobraževanju in raziskovanju na področju zdravstvene nege. Le tako se lahko soočimo s hitro spreminjajočim se sistemom zdravstvenega varstva. Skupaj z drugimi organizacijami moramo zagotoviti, da politična elita razume, da je za nas izobraževanje in raziskovanje zelo pomembno. Le tako pacientom lahko zagotovimo visoko kakovostno zdravstveno nego.

Kot predsednica EONS, seveda skupaj z vsemi člani in članicami EONS-a, moram spregovoriti na glas. Seveda imamo glas! Močan glas. EONS ima približno 22 tisoč glasov v 29 državah. Mislim, da je zelo pomembno, da delamo skupaj na področju razvoja, in da krepimo odličnost onkološke zdravstvene nege skozi izobraževanje, raziskovanje, vodenje in drugo podporo.

■ Kaj pa predstavlja strategijo razvoja EONS?

EONS je neodvisna, neprofitna, vseevropska organizacija, ki je namenjena podpori in razvoju onkoloških

medicinskih sester. Razvijamo projekte, ki izboljšujejo spretnosti medicinskih sester, zagotavljamo možnosti za povezovanje in izmenjavo dobrih praks, poskušamo pa tudi povečati prepoznavnost onkološke zdravstvene nege v Evropi. Onkološke medicinske sestre imajo ključen pomen za oskrbo pacientov z rakom in njihovih družin, zato so naše aktivnosti usmerjene v njihovo izobraževanje, podporo in opolnomočenje teh medicinskih sester. Na takšen način jim omogočamo, da lahko zagotavljajo najboljšo možno oskrbo pacientom. EONS prepoznava različne pristope k zdravstveni negi v Evropi. Zato si prizadevamo za primerljivo osnovno usposabljanje za medicinske sestre in permanentno izobraževanje za medicinske sestre na področju onkološke zdravstvene nege. V ta namen EONS podpira izobraževalne programe skozi akreditacijo le-teh, spodbuja razne projekte na področju klinične prakse in zagotavlja podporo raziskovanju na področju zdravstvene nege. Dejavnosti EONS-a so usmerjene v krepitev vloge onkološke medicinske sestre in njeno prepoznavanje kot strokovnjakinje oz. strokovnjaka na svojem strokovnem področju.

■ Kaj sta poslanstvo in vizija EONS?

Poslanstvo je biti partner pri razvoju in spodbujati odličnost v praksi onkološke zdravstvene nege z izobraževanjem, raziskovanjem, vodenjem in drugo podporo onkološkim medicinskim sestram po celi Evropi.

Vizija pa je, da so vsi ljudje, ki zbolijo za rakom, deležni zdravstvene nege dobro izobraženih, dobro informiranih in visoko strokovno usposobljenih onkoloških medicinskih sester, ki

bodo imele glavno vlogo v zagotavljanju suporta pacientom, v promociji zdravia in v izboljševanju klinične prakse.

Upam, da zapisano predstavlja več kot le besede na papirju in da nam boste člani posredovali povratne informacije v primeru, da mislite drugače.

■ Kaj pa izzivi za prihodnost?

Evropske države se soočajo z mnogimi izzivi na področju onkologije in onkološke zdravstvene nege. Populacija se stara in ta trend se bo stopnjeval v naslednjih letih. Pacienti imajo poleg raka tudi druga obolenja. Onkološke medicinske sestre se morajo zavedati tega in sodelovati z drugimi strokovnjaki v multiprofesionalnih timih. Medicinske sestre morajo prevzeti vodilno vlogo pri koordinaciji in komunikaciji s pacienti in njihovimi bližnjimi.

V Evropi se tudi soočamo s hitrimi spremembami zdravljenja onkoloških bolezni; spremembami v sistemskem zdravljenju, personalizirana medicina, zdravljenje s tarčnimi zdravili. Z vsem tem se sooča skoraj vsak pacient, ki se zdravi s sistemsko terapijo. In te spremembe zahtevajo zelo visoke standarde kakovosti na področju oskrbe, informiranja in znanja.

Na področju radioterapije je tudi vse več ciljno usmerjenega zdravljenja. Danes se je zdravljenje raka spremenilo v tem smislu, da lahko radioterapevtsko zdravljenje uniči tumor bolj natančno in s tem preprečuje poškodbe zdravega tkiva.

Tudi kirurgija je razvila številne nove tehnike zaradi katerih se skrajšuje čas hospitalizacije in okrevanja za paciente po operacijah. Onkološke medicinske sestre se soočamo s

spremembami, ki zahtevajo drugačen pristop k oskrbi. Trenutno je velika večina onkoloških medicinskih sester zaposlenih v bolnišnicah, vendar smo postavljeni v situacijo, ko se bodo začele pojavljati vse večje potrebe po onkoloških medicinskih sestrah na nivoju lokalnih skupnosti. Te medicinske sestre potrebujejo več izobraževanja, specialna znanja. Vprašati se moramo tudi, ali je naš zdravstveni sistem organiziran tako, da bo lahko odgovoril na novo nastalo situacijo na pravi način.

V prihodnosti bo med nami veliko posameznikov, ki so preživeli raka in bodo imeli svoj glas. Onkološke medicinske sestre moramo te posameznike slišati in z njimi sodelovati.

Zavedati se moramo tudi prisotnosti deprivilegiranih skupin in se vprašati kako se bomo v prihodnosti soočali z neenakostjo v zdravstveni in socialni obravnavi. Zdravstveni sistem ne obravnava vseh ljudi enakopravno: tisti z najvišjo izobrazbo dobijo najboljšo oskrbo. Pomembni pa so tudi drugi dejavniki: naraščajoča komorbidnost v deprivilegiranih skupinah in interakcija med zdravljenji različnih obolenj - vse to bo imelo tudi negativne učinke na zdravljenje raka. Obolenje za rakom pomeni tudi porast prejšnjih upokojitev, brezposelnosti in veliko število posameznikov, ki so odsotni z dela. Če pa ste že pripadnik deprivilegirane skupine, so vaše možnosti za preživetje še manjše. Tudi možnost pojava neželenih učinkov zdravljenja je večja, pogost problem pa je tudi neupoštevanje priporočil zdravstvenih delavcev.

Priznati si moramo, da je rak »socialna« bolezen. Obolenje za pogostimi raki se bo povečalo v nižjih družbenih razredih. Prav zaradi tega mora naš pristop k rehabilitaciji spremeniti tako obliko kot vsebino. Naloge onkoloških medicinskih sester bodo vodili in upravljalci onkološko zdravstveno oskrbo, biti del multiprofesionalnega tima in zagotavljati v pacienta usmerjeno oskrbo. Dovzetne moramo biti za nova znanja, nove vloge, zagotoviti moramo na dokazih temelječo zdravstveno nego in omogočiti večjemu številu medicinskih sester raziskovalno delo. Vedno se moramo zavzemati za visoke standarde kakovosti, ki so pogoj za varno obravnavo pacientov.

■ Kako poteka sodelovanje EONS

z nacionalnimi združenji onkoloških medicinskih sester?

Mislim, da je zelo pomembno, da EONS predstavlja vse države v Evropi in na tem področju lahko v prihodnosti naredimo več. Nekateri države so z nami že zelo dolgo časa, tako da se lahko pojavijo razlikovanja med »starimi« in »novimi« članicami. Zavedam se, da se »stare« članice občasno obnašajo do »novih« kot starejša sestra do mlajše – zasipa jo z nasveti kako naj kaj naredi; vendar je pomembno, da smo enakopravni. Ni pa težava le to, da si »nov«, ampak se pojavljajo tudi težave z jezikom in z možnostjo udeležbe na srečanjih. Mislim, da predstavlja tudi selitev srečanja svetovalnega odbora EONS-a iz Bruslja v druge države nadgradnjo pospešenega vključevanja novih članic v skupnost EONS. In prav bi bilo, da stare in nove članice skupaj predstavljajo določene teme na srečanjih. Vendar jezikovne ovire še vedno preprečujejo enakovredno participacijo. Dolžnost EONS-a na tem po-

Ogled Onkološkega inštituta Ljubljana - Foto: Rudi Brike

dročju je, da poišče poti, kako te ovire zaobiti oz. omogočiti sodelovanje v domačem jeziku. Za mnoge udeležence bi to pomenilo premagano oviro za aktivno udeležbo s predstavitvijo na konferenci. Mislim, da je najbolj pomembno da se resnično poslušamo. Prepričana sem tudi, da slovenske onkološke me-

dicinske sestre lahko veliko prispevajo v EONS. Želim si, da se vas več aktivno vključi v naše delovne skupine na področju komunikacije, zagovorništva, raziskovanja in izobraževanja. In seveda si želim, da dobimo iz Slovenije ali katere druge vzhodnoevropske države člana v izvršilni odbor EONS-a. ■

Delovna skupina za nenasilje v zdravstveni negi

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Društvo SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja

SVETOVALNI TELEFON ZA OSEBE Z IZKUŠNJO NASILJA NA DELOVNEM MESTU

031 722 333

vsak torek, od 17. do 20. ure

Telefonsko svetovanje je **anonimno in zaupno**. Namenjeno je osebam, ki:

- so žrtve nasilnih dejanj na delovnem mestu,
- imajo izkušnjo spolnega nadlegovanja ali nadlegovanja zaradi osebne okoliščine: invalidnosti, zdravstvenega stanja, starosti, politične, etnične ali verske pripadnosti, istospolne usmerjenosti ... ,
- imajo izkušnjo besednega nasilja, podcenjevanja in omalovaževanja,
- preživljajo sistematično psihično nasilje in poniževanja,
- so na delovnem mestu socialno izločene in diskriminirane,
- na delovnem mestu nimajo zagotovljenega dostojanstva in varnosti,
- so zaradi izkušnje z nasiljem v stiski in potrebujejo pomoč,
- bi rade ustavile nasilje, ukrepale ali pomagale sodelavki/sodelavcu, pa ne vedo, kako.

POKLIČITE NAS, POSKUŠALI VAM BOMO POMAGATI!

Koalicija 50/50

»Ni sodobne evropske demokracije brez enakosti spolov«

Zakaj pred evropskimi volitvami 2014 sploh obstaja potreba po sodelovanju vseh strank za doseganje enakosti spolov v evropskih ustanovah in kampanji 50/50?

Evropejci bomo leta 2014 izvolili nov Evropski parlament. Bosta v njem uravnoteženo zastopana oba spola? Bo po 13 letih moškega predsedovanja Evropski parlament končno dobil predsednico? Dobili bomo tudi novo Evropsko komisijo. Bo v Komisiji 50 % žensk in 50 % moških? Ji bo prvič v zgodovini predsedovala ženska?

Ženske predstavljajo več kot polovico prebivalstva v EU, vendar niso enakopravno vključene v sprejemanje odločitev na vseh evropskih ravneh.

Nezadostna zastopanost je velika ovira za demokratično legitimnost Evropske unije.¹

EU trdi, da je enakost žensk in moških eden od njenih glavnih ciljev in hkrati njena temeljna vrednota. Poleg tega je enakost spolov pri odločanju tudi ena od prednostnih nalog **Evropske strategije za enakost žensk in moških 2010–2015** ter **Evropskega pakta za enakost spolov (2011–2020)**.

Kdo smo in kateri so naši cilji?

Večstrankarska koalicija evropskih poslank in poslancev je nastala s podporo Evropskega ženskega lobija (EWL), da bi dosegla popolnoma uravnoteženo zastopanost spolov v evropskih ustanovah po volitvah leta 2014.

Prava moderna demokracija zahteva enakost spolov, enako zastopanost žensk in moških pri sprejemanju vseh odločitev, ki vplivajo na naša življenja.

Prepričani smo, da je skrajni čas za konkretne ukrepe še pred evropskimi volitvami leta 2014!

Menimo, da je enakost spolov osnovni pogoj za modernizacijo naših političnih sistemov, v okviru

katerih bi si ženske in moški v svoji raznolikosti lahko enakopravno delili pravice, pristojnosti in oblast. Enakost spolov bi morala biti v jedru evropskih pobud za vključevanje državljanov v proces odločanja, saj bi tako izboljšali legitimnost Evropske unije ter naredili korak naprej k politikam, ki odražajo potrebe in težnje vseh Evropejk in Evropejcev.

Ni sodobne evropske demokracije brez enakosti spolov

Več kot 50 poslank in poslancev Evropskega parlamenta iz petih političnih skupin in različnih držav članic EU je 21. novembra 2012 v Strasbourgu podpisalo deklaracijo 50/50, v kateri pozivajo države članice, evropske politične stranke in evropske institucije, naj sprejmejo ukrepe za izboljšanje uravnotežene zastopanosti spolov pri odločanju na evropski ravni.

Evropejci bomo leta 2014 izvolili nov Evropski parlament. Bosta v njem uravnoteženo zastopana oba spola? Imenovana bo tudi nova Evropska komisija. Bo v kolegiju komisarjev 50 % žensk in 50 % moških? Večstrankarska koalicija evropskih poslank in poslancev je nastala s podporo Evropskega ženskega lobija (EWL), da bi dosegla popolnoma uravnoteženo zastopanost spolov v evropskih ustanovah.

Poslanke in poslanci pozivajo države članice, naj leta 2014 imenujejo po eno kandidatko in enega kandidata za mesto komisarke ali komisarja ter za vse vodilne položaje v institucijah EU. V zvezi z evropskimi volitvami leta 2014 pozivamo politične skupine Evropskega parlamenta, naj oblikujejo nacionalne volilne liste tako, da bodo v volilnih izidih zagotovile enakost spolov, hkrati pa naj enakost spolov upoštevajo tudi pri imenovanju predsednikov ali predsednic odborov ter pri sestavi samega predsedstva EP.

Deklaracijo zdaj lahko podpišejo tudi drugi poslanci in poslanke Evropskega parlamenta ter poslanci nacionalnih parlamentov, v začetku prihodnjega leta pa bo izročena Evropski komisiji in vladam posameznih držav.

1. Od vseh poslancev v Evropskem parlamentu je trenutno manj kot 35 % žensk. Prav tako je Parlamentu v preteklosti le dvakrat predsedovala ženska. Po vmesnih volitvah leta 2012 so med 14 podpredsedniki Parlamenta le tri podpredsednice (padec s 43 % na 21 %). Evropskemu parlamentu predseduje moški. Imamo 18 komisarjev in le 9 komisark.

II **Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, 3. poglavje, člen 23**

Enakost žensk in moških se mora zagotoviti na vseh področjih, vključno z zaposlovanjem, delom in plačilom za delo. Načelo enakosti ne preprečuje ohranitve ali sprejetja ukrepov o specifičnih ugodnostih in korist nezadostno zastopanege spola.

Pogodba o Evropski uniji, člen 3: »Bori se proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok.«

Naše zahteve

Vse nosilce odločanja, posameznike in organizacije, ki se zavzemajo za spodbujanje demokracije in pravičnosti, pozivamo, naj podprejo to kampanjo na vseh ravneh in v vseh državah ter političnih strankah.

- Vsaka država članica bi morala imenovati eno kandidatko in enega kandidata za mesto komisarke ali komisarja ter za vse vodilne položaje v institucijah EU.
- Države članice in Evropski svet naj spodbujajo in zagotavljajo enakost

spolov v izvršnem odboru in na drugih vodilnih položajih v Evropski centralni banki.

- Politične skupine Evropskega parlamenta pozivamo k imenovanju kandidatke in kandidata za predsedniške volitve EP ter k upoštevanju enakosti spolov pri imenovanju predsednikov odborov ter pri sestavi samega predsedstva EP.
- Evropske politične stranke pozivamo k spodbujanju in zagotavljanju zastopanosti spolov v

svojih predsedstvih in vodilnih telesih ter k imenovanju žensk za kandidatke na pomembnih položajih v Evropskem parlamentu.

- Glede na evropske volitve leta 2014 pozivamo nacionalne politične stranke, naj sestavijo svoje volilne liste tako, da bodo v izidih volitev zagotovile enakost spolov.
- Evropski svet mora vključevanje žensk v politično odločanje in enakost spolov upoštevati kot pomembno vprašanje na svojem dnevnem redu. ■

Navodila za objavo prispevkov, obvestil in izobraževanj v Utripu

Spoštovani avtorji prispevkov in oglaševalci!

Prosimo, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utripa utrip@zbornica-zveza.si najkasneje do 20. v tekočem mesecu.

Prispevki

Prispevki, ki bodo prispeli pozneje, bodo objavljeni v poznejšem terminu, oziroma sploh ne, če ne bodo več aktualni ali ne bodo pripravljeni in oddani v skladu z navodili za objavo. Prispevke bomo lektorirali. Lektorirali ne bomo najav strokovnih izobraževanj in plačanih obvestil oziroma oglasov, razen če tega ne boste izrecno zahtevali.

Dovoljujemo si, da predolge prispevke krajšamo.

Prispevkov ne honoriramo.

Obvezno napišite naslov prispevka, rubriko, v kateri želite, da je prispevek objavljen, ime in priimek avtorja besedila ter fotografij.

Prispevki naj bodo napisani v programu Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5. Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot 5000 znakov (oziroma 90 vrstic). Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom. Prosimo, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če

ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih, ne bomo objavili. Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosimo, napišite nam tudi naslov in telefonsko številko, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

Fotografije

Digitalne fotografije naj ne bodo del prispevkov v Wordu, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu (jpg idr.). Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih sicer ne bomo mogli objaviti. Prosimo, da so fotografije opremljene s podnapisom (vsebuje naj kraj, čas dogodka in imena oseb, če jih ni več kot sedem) in imenom avtorja. Podnapis naj bo sestavni del prispevka v Wordu.

Odmevi

Odmevi na prispele članke oziroma prispevke za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1500 znakov. Če so daljši in jih ne krajša avtor, jih krajša odgovorna urednica. Ne objavljamo odmevov z žaljivimi in neresničnimi vsebinami. Objavljamo samo odmeve članic in članov Zbornice – Zveze.

Izobraževanja

Napovedi izobraževanj objavimo v obrazcu, ki je na voljo na spletni strani. Na spletni strani Zbornice – Zveze pa objavimo celoten program izobraževanja.

Brezplačno objavimo samo izobraževanja, ki jih organizira ali soorganizira Zbornica – Zveza (strokovne sekcije, strokovna društva, Center za strokovni, karierni in osebni razvoj, delovne skupine Zbornice – Zveze ...).

Vsa izobraževanja objavimo samo v obliki obrazca (izjema je kongres Zbornice – Zveze ali mednarodni kongresi), celoten program pa na spletni strani Zbornice – Zveze. Plačane oglaševanja objavimo v obliki, kot jo zahteva plačnik.

Izjemoma so možne kompenzacije – objava oglasa v zameno za kotizacije.

Napovedi interesnih dejavnosti strokovnih društev

objavimo v obrazcih, ki so na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze, ali pa na običajen način, vendar je obseg omejen na 1/3 strani v Utripu.

Prosimo za čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Mnenja o uredniški politiki Utripa, predloge za nove rubrike idr. sprejemamo po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si.

Revizija Etičnega kodeksa za medicinske sestre odraža pomen pozitivnega delovnega okolja in z dokazi podprte prakse

Ženeva, Švica, december 2012 – Mednarodni svet medicinskih sester ICN je izdal revizijo etičnega kodeksa za medicinske sestre, ki poudarja pomen delovnega okolja in z dokazi podprte prakse. Kodeks je bil prvič sprejet leta 1953, od takrat služi kot standard za medicinske sestre po vsem svetu in smernica za ukrepe na osnovi družbenih vrednot in potreb.

»Publikacija je bila izdana ravno ob pravem času,« meni David Benton, izvršni direktor ICN. »Medicinske sestre se zaradi vladnega zmanjševanja stroškov bolj kot kdajkoli prej soočajo z velikimi etičnimi dilemami. Naša publikacija predstavlja glavni pripomoček - kompas za obvladovanje izzivov, ki so pred nami.«

Spremenjena izdaja iz leta 2012 vidi vlogo medicinske sestre v razvoju in ohranjanju jedra poklicnih vrednot, ustvarjanju pozitivnega delovnega okolja, vzdrževanju varnih in enakopravnih socialnih ter ekonomskih delovnih pogojev, ohranjanju in zaščiti naravnega okolja ter prispevanju k etičnemu organizacijskemu okolju.

Etični kodeks ICN redno pregledujemo in posodabljam, da ostaja v skladu z resničnimi potrebami zdravstvene nege v spreminjajoči se družbi. Jasno poudarja, da je bistveni del zdravstvene nege spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravico do življenja, dostojanstva in spoštljivega ravnanja. Medicinske sestre ga uporabljajo kot smernico pri svojih vsakodnevnih odločitvah, saj jih podpira, če se odločijo zavrniti sodelovanje v dejavnostih, ki so v nasprotju z nego in zdravljenjem.

Etični kodeks za medicinske sestre 2012 je v žepni izdaji na voljo tudi na spletni strani ICN in si ga po želji lahko prenesete. ICN prosi vse medicinske sestre, naj kodeks posredujejo tudi zdravstvenim šolam, aktivnim medicinskim sestram, drugim zdravstvenim strokovnjakom, splošni javnosti, skupinam potrošnikov in oblikovalcev politik, organizacijam za človekove pravice in delodajalcem medicinskih sester. ■

Vaše mnenje

Udeležila sem se dneva odprtih vrat o nasilju nad ženskami na Zbornici – Zvezi. Vsa pohvala vsem, ki ste ta dan pripravili. Mislim, da bi morali skupaj pripraviti okroglo mizo po vseh zavodih, kjer imamo članstvo. Z obveščenostjo po zavodih bi pomagali ustaviti veliko mobinga.

M. L.

Javna etika in integriteta - odgovornost za skupne vrednote

Integriteta, odgovornost, vladavina prava

Predstavitev znanstvene monografije

8. novembra 2012 je v dvorani Državnega sveta R Slovenije potekala predstavitev znanstvene monografije JAVNA ETIKA IN INTEGRITETA – ODGOVORNOST ZA SKUPNE VREDNOTE. Urednik monografije je mag. Bečir Kečanović, izdana pa je bila s sredstvi Komisije za preprečevanje korupcije in je brezplačna.

Predsednik Komisije za preprečevanje korupcije mag. Goran Klemenčič je v predgovoru monografije zapisal: "Monografija je rezultat javnih razprav in dogodkov, ki jih je Komisija za preprečevanje korupcije pričela izvajati leta 2009 po ratifikaciji prve globalne konvencije s področja omejevanja korupcije – Konvencije združenih narodov proti korupciji. Čeprav gre za zbir pisanj o integriteti in etiki na različnih področjih človekovega delovanja skozi oči vrste priznanih avtorjev, je obenem monografija o vladavini prava in o omejevanju korupcije."

Recenzent dr. Samo Uhan pa v recenziji navaja: "Zavezanost etičnemu ravnanju vseh, ki na tak ali drugačen način posegajo v javni prostor, ne moremo preprosto obrniti hrbta in misliti, da erozija javne etike ali primanjkljaj odgovornosti za skupne vrednote ne bosta bistveno vplivala na našo osebno srečo."

V spomin se mi je posebej vtisnila uvodna označitev mag. Klemenčiča o času, v katerem živimo. Citiram: "Živimo v času velike regresije vrednot, vrednostne razslojenosti, idejne izčrpanosti, fizične in ekološke ranljivosti ter medijske zvulgariziranosti. Posledica tega je zgodovinsko nizko zaupanje ljudi v institucije pravne države in politični sistem ter vsesplošni občutek, da nič ne deluje. Pravna in socialna država mora zagotavljati visoko raven človekovih pravic in zadovoljivo raven omejevanja oblastne korupcije, kar pa zahteva vrednostna jedra, na katerih je utemeljena etika in integriteta delovanja v javnem prostoru."

Zbornik ima šest poglavij.

V prvem poglavju avtorji razpravljajo o človekovem dostojanstvu in njegovih pravicah, vrednotah v družbi prihodnosti in poziciji Slovenije v njej, o etiki v globalizaciji in etosu osebe.

Drugo poglavje govori o etiki in znanstvenih izzivih, in vključuje prispevke o etiki življenja in dostojne smrti, nevroetiki, okoljski etiki in vrlinah, integriteti in etiki v javni upravi.

Tretje poglavje združuje prispevke o javni etiki in družbenih vrednotah (Javna etika, Etični pomen ustavne prisege, Na integriteti utemeljen odnos do skupnih vrednot).

Četrto poglavje obravnava javno etiko in politiko. (Vrednote v zakonodajni dejavnosti, Etika v parlamentu, Etična načela v lokalnem javnem življenju).

Peto poglavje združuje prispevke, ki označujejo spodbujanje javne etike in integritete v šolstvu, sodstvu in javni upravi.

Šesto poglavje o družbeni etiki in poslovni etiki je namenjeno razpravam o družbeni odgovornosti kot možnosti za izhod iz družbene ekonomske krize in o pomanjkanju poslovne etike, katere temelji so poštenost, zanesljivost in enakovrednost.

Znanstvena monografija na 330 straneh obravnava najpomembnejše etične probleme današnjega časa in družbe, v kateri živimo. Branje priporočam prav vsakemu, ki se zaveda pomena besed, ki jih je zapisal dr. Anton Trstenjak: "Ker noben narod ne more poznejšim rodovom posredovati vrednot, ki

jih je sam zapravljal, je naša skupna naloga prepoznati znamenja časa, ki nas ogovarjajo in nam sproti razgrinjajo kopreno trenutka, v katero je zavita sedanost. Znamenja nas kličejo na odgovornost, oživljajo v nas zavest svobodnosti in nas spodbujajo k ustvarjalnosti. Kdor prepozna znamenja časa, v katerem živi, ta reši svoj trenutek in preživi." (A. Trstenjak, Človek simbolično bitje, Mladinska knjiga, Ljubljana 1994) ■

Vir: Javna etika in integriteta: Odgovornost za skupne vrednote, Integriteta, odgovornost, vladavina prava (Komisija za preprečevanje korupcije, Ljubljana, 2012)

Najsrčnejše po izboru bralcev revije Zdravje

Letos je revija Zdravje že petič po vrsti razglasila Najsrčnejše po izboru bralk in bralcev: medicinsko sestro, patronažno sestro in babico. V okviru revije namreč prav bralci (in seveda pacienti) vsako leto izberejo tiste, ki so se njih in njihovih najbližjih najbolj dotaknile. Tudi letos so jih počastili in se jim zahvalili. Čeprav je bil dogodek zaradi družbeno-ekonomske situacije malce bolj skromen kot po navadi, pa spoštovanje do njihovega poklica in dela ostaja enako.

Za najsrčnejšo medicinsko sestro so bralci izbrali **Marijo Kohek**. Zaposlena je v Splošni bolnišnici v Murski Soboti kot glavna medicinska sestra na oddelku za neakutno bolnišnično obravnavo, njeni pacienti pa jo opisujejo kot požrtvovalno, ki se razdaja za druge, ko jim je pomoč najbolj potrebna. Pravijo, da je srčna in da nesebično pomaga, hkrati pa ima izjemno težnjo po novih, dodatnih znanjih, da bi ljudem v stiski lahko še bolje pomagala.

Med patronažnimi medicinskimi sestrami so izbrali **Berto Stražišnik**, ki svoje delo opravlja v Zdravstvenem domu Radlje ob Dravi, in je po besedah ljudi, ki so zanjo glasovali, zlata vredna. Zna zelo dobro svetovati, kar njeni bolniki izredno cenijo in celo pravijo, da bi morala biti vzor vsem sestram v Sloveniji. Nobeno delo ji ni prehudo, rada se s pacienti tudi pogovori in svoje delo opravlja z dušo in telesom.

Najsrčnejša babica pa je postala **Ines Glavan**, ki je zaposlena na oddelku za patološko nosečnost v Porodnišnici Ljubljana. S srcem je pri vseh, ki potrebujejo njeno pomoč, tolažbo ali pa strokovni nasvet. Veseli se s pacientkami, ko se novice iz dneva v dan izboljšujejo, in jim nudi oporo, kadar jim je najhujše. Vzame si čas zanje, jim daje nasvete, nasmeha ali pa objeme, tisto, kar v danem trenutku pač najbolj potrebujejo.

Vse tri nagrajenke: (od leve proti desni) Ines Glavan, Berta Stražišnik in Marija Kohek Foto: Mateja Jordovič Potočnik

Mamica Petra s sinčkom

Obdaritev otrok

Patrick Žibret in Irena Dekleva - Foto: Irena Dekleva

Spet je prišel čas božično-novoletnih praznikov, zato smo se študentje zdravstvene in babiške nege odločili, da bomo v tednu pred božičem obdarili otroke pediatričnih oddelkov slovenskih bolnišnic.

V mesecu novembru smo poslali prošnje za donacije različnim podjetjem po vsej Sloveniji. Zaradi slabšega odziva, kot smo pričakovali, smo na koncu sprejeli odločitev, da obdarimo otroke na pediatričnem oddelku Infekcijske klinike in Klinike za otorinolaringologijo in cervikofacialno kirurgijo Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana. Otroci, ki bi so bili zaradi zdravstvenega stanja primorani bivati v bolnišnici, so se skromnih daril zelo razveselili. Študentje smo bili zelo veseli, ker smo lahko v očeh malčkov zanetili drobne praznične iskrice. Polepšanje predprazničnih dni so nam z donacijam omogočila naslednja podjetja: Akrapovič d.d.; Emma d.o.o.; Lekarna Ljubljana; Ljubljanski potniški promet d.o.o.; Mercator d.d.; Mladinska knjiga Založba d.d.; Prireditve, dekor, razstave Drago Mackošek s.p.; Semenarna Ljubljana d.d.; SKB banka d.d.; Zavarovalnica Triglav d.d., območna enota Trbovlje. Omenjenim podjetjem se Sekcija študentov zdravstvene in babiške nege iskreno zahvaljuje za prejeta darila.

Konec zavajanja z znanstveno neutemeljenimi zdravstvenimi trditvami

Po aktualni uredbi o zdravstvenih trditvah na živilih je od 14. decembra 2012 na embalažah, kakor tudi v vseh drugih sporočilih, vključno z oglasnimi, na živilih in prehranskih dopolnilih dovoljenih le 222 zdravstvenih trditev, ki jih je na podlagi znanstvene ocene Evropske agencije za varno hrano (EFSA) odobrila Evropska komisija. Po oceni EFSA kar 80 odstotkov predlaganih trditev, ki so jih do včeraj proizvajalci uporabljali na embalažah svojih izdelkov in v drugih sporočilih, ni bilo znanstveno utemeljenih.

»Probiotiki zvišujejo imunski sistem«, »za dobro zdravje«, »povečana energija«, so nekatere splošne zdravstvene trditve, ki jih lahko preberemo na številnih živilih, vendar po oceni Evropske Agencije za varno hrano EFSA niso znanstveno utemeljene. »Trditve so torej zavajajoče, ker učinek živila na zdravje ni takšen, kot potrošniki pričakujejo na podlagi zapisanega. Do sedaj so omenjene navedbe in trditve o ugodnih učinkih živil prepričevale potrošnike, da so taka živila boljše in jih napeljevala k nakupu. Takšen način promoviranja in prodaje živil je že dlje časa pravi hit prehranske industrije in trgovcev, zaradi domnevno 'dodane vrednosti' pa so izdelki tudi dražji,« je poudarila Marjana Peterman iz Zveze potrošnikov Slovenije in dodala: »Rezultati raziskave, ki so jo leta 2005 izvedli sodelavci BEUC, krovne evropske potrošniške organizacije, kažejo, da potrošniki trditvam večinoma verjamejo. Kar tri četrtnine anketiranih potrošnikov namreč meni, da so učinki na zdravje in počutje, ki so predstavljeni v oglasih, čista resnica.»

Na Zvezi potrošnikov Slovenije so prepričani, da je bil narejen velik korak naprej pri zaščiti potrošnikov pred zavajajočimi trženjskimi prijemi, kar znanstveno nepodprte zdravstvene trditve zagotovo so.

Kateri dokazi so najbolj prepričljivi?

Dr. Mary Ellen Sanders, mednarodno priznana strokovnjakinja za probiotično mikrobiologijo, je navedla področja, za katera obstajajo najbolj prepričljivi dokazi za koristi probiotikov:

- skrajšanje trajanja infekcijske driske (zlasti pri otrocih),
- preprečevanje driske, povezane z jemanjem antibiotikov,
- preprečevanje driske, povezane z bakterijo *Clostridium difficile*,
- preprečevanje atopijskega dermatitis pri dojenčkih,
- vzdrževanje remisije pri ulceroznem kolitisu,
- preprečevanje obolenosti in umrljivosti, povezane z nekrotizantnim enterokolitisom,
- preprečevanje in vzdrževanje remisije pri vnetju vrečke (»pouchitis«),
- zdravljenje funkcionalnih simptomov črevesja,
- zmanjšanje pogostnosti okužb (npr. prehlada, blagih trebušnih viroz) ter
- izboljšanje imunosti.

»Nekoliko manj trdni so dokazi pri zdravljenju kroničnih vnetnih črevesnih bolezni in preprečevanju driske na potovanju. Poudarjamo torej, da je potrebno zaužiti pravi probiotik za pravi namen,« je dodal prof. dr. Orel.

Darila pod novoletno jelko na ORL kliniki

Zdravstvo brez meja

Na Bledu je 25. in 26. oktobra potekala mednarodna konferenca z naslovom Zdravstvo brez meja, ob uveljavitvi Direktive 2011/24/EU, ki ureja pravice pacientov pri čezmejnem zdravljenju, ki se jo je udeležil pravnik Zbornice – Zveze Andrej Vojnovič. Direktiva pacientom ne prinaša novih pravic, ampak zgolj uzakonja sodno prakso, ki jo je Sodišče Evropske unije razvilo v posameznih primerih. Zavarovana oseba v Sloveniji bo lahko terjala povrnitev stroškov zdravljenja v drugih državah članicah EU pod pogojem, da zdravljenje spada v košarico storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja v Sloveniji. Po mnenju večine mednarodnih strokovnjakov, ki so sodelovali na konferenci, direktiva lahko pomeni korak naprej glede varstva pravic pacientov pri čezmejnem zdravljenju, vendarle poraja tudi nekatere pomisleke, na katere pa še ni mogoče podati odgovora.

Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego v letu 2012

Razširjen strokovni kolegij za zdravstveno nego (RSKZN) je najvišje in avtonomno strokovno telo stroke, ki je pri svojih odločitvah zavezano dosežkom znanosti, strokovno preverjenim metodam in razvoju stroke, upošteva je javni zdravstveni interes.

Sestavo in delovanje RSKZN ureja Pravilnik o sestavi in delovanju Razširjenih strokovnih kolegijev (Uradni list RS, št. 30-1269/2002; Uradni list RS, št. 38-1569/2006).

RSKZN se sestaja na rednih sejah, ki so sklicane enkrat mesečno oziroma najmanj desetkrat letno. Z namenom obravnave neodložljivih vprašanj lahko predsedujoči RSKZN skliče izredno sejo ali pa člani odločajo na korespondenčni seji. Člani RSKZN v mandatnem obdobju 2009–2015 so: mag. Branko Bregar, Marina Brumen, Irena Buček Hajdarevič, Mojca Dolinšek, Martina Horvat, Erna Kos Grabnar, Zdenka Kramar, Daniela Mörec, doc. dr. Majda Pajnikihar, izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, Helena Skočir in doc. dr. Marija Zaletel. Poleg rednih članov so na seje stalno vabljeni še državni/a podsekretarka za ZN na Ministrstvu za zdravje, predstavnik/ca ZN v zdravstvenem svetu, predsednik/ca Zbornice – Zveze, predsednika/ca Sindikata delavcev v zdravstveni negi, predstavnik/ca srednjih zdravstvenih šol in predsedniki/ce stalnih delovnih skupin. Predsednica RSKZN je Zdenka Kramar.

V letu 2012 smo se člani sestali na osmih rednih in dveh izrednih sejah ter odločali na dveh korespondenčnih sejah. Obravnavali smo številne teme pomembne za razvoj stroke in delovali v skladu z ostalimi nalagami, ki jih opredeljuje Pravilnik o delovanju in sestavi razširjenih strokovnih kolegijev. V prispevku so povzete samo najpomembnejše naloge.

V začetku leta smo pripravili dopolnitve Strategije razvoja zdravstvene nege in oskrbe v sistemu zdravstvenega varstva v Republiki Sloveniji za obdobje od 2011 do 2020 in se dogovorili za objavo. Potrdili smo dokument Delokrogi anestezijskih medicinskih sester.

Kadrovski normativi so vse večji

izziv za slovensko zdravstveno nego.

S strani RSKZN je bila imenovana delovna skupina, v katero so bili vključeni predstavniki vseh ravni zdravstvenega varstva. Skupina je dopolnila in pregledala že pripravljen dokument iz leta 2010. Predlog kadrovskih normativov je bil posredovan in predstavljen gospodu ministru Tomažu Gantarju, dr. med. Nadaljnje urejanje tega področja bo, po besedah ministra, v domeni strateškega sveta, ki je od poletja dalje njegov posvetovalni organ.

Skozi vse leto smo se želeli povezati z odgovornimi za projekt E - zdravje, ki poteka na Ministrstvu za zdravje. Žal neuspešno. Področja, ki so pomembna za zdravstveno nego in za katera želimo, da se uredijo s pomočjo tega projekta, so kontinuirana zdravstvena nega oz. prenos informacij med različnimi nivoji (primarni, sekundarni in terciarni), za področje obveščanja o nosečnostih, porodih in rojstvih ter prenovljena evidenca patronažne zdravstvene nege.

Potrdili smo prenovljen dokument Aktivnosti zdravstvene nege na področju nefrologije, dialize in transplantacije, ki zajema opis dela diplomiranih medicinskih sester na vseh delovnih področjih za nefrologijo, v specialističnih ambulantah in vseh oblikah nadomestnega zdravljenja.

Stalne delovne skupine, ki delujejo pri RSKZN so redno poročale o svojem delu. Vodenje stalne delovne skupine za slovensko kategorizacijo zdravstvene nege je v letu 2012 mag. Branko Bregar predal Robertu Trbošku.

Tamara Lubi, vodja delovne skupine za pripravo negovalnih diagnoz (SLONDA) nas je seznaniła o poteku testiranja negovalnih diagnoz v praksi. Prevedli bodo še zadnje štiri domene negovalnih diagnoz in tako projekt zaključili do

konca leta 2013.

Stalna delovna skupina za zdravstveno nego na primarni ravni zdravstvene dejavnosti, ki jo vodi Tanja Vranešević Žmavc je nadaljevala z aktivnostmi na področjih kategorizacije zdravstvene nege ter kadrovskih normativov na primarni ravni. Velik problem predstavlja tudi usposabljanje pripravnikov, tehnikov ZN, za delovna mesta na primarnem nivoju in posledično sekundarnem nivoju.

Statistični urad RS koordinira pripravo 4. verzije Zakona o dolgotrajni oskrbi. Po novi definiciji dolgotrajna oskrba vključuje patronažno varstvo, skupnostno psihiatrijo, osebne asistente, varovana stanovanja ter vse domove za starejše občane v okviru zdravstvene nege in oskrbe. Posledično se pojavlja problem koordinacije in določitev pristojnega ministrstva za to področje. RSKZN je bil povabljen k sodelovanju. V ta namen je bila oblikovana delovna skupina.

V mesecu maju so se predstavniki RSKZN udeležili sestanka Sekcije za socialno oskrbo na domu pri Socialni zbornici Slovenije. Usmeritve OECD v večini segmentov dolgotrajne oskrbe predvidevajo tudi do 90 odstotkov zdravstvene nege in posledično bistveno manj socialne oskrbe.

V Strateški svet za zdravstveno in babiško nego, posvetovalni organ ministra za zdravje, smo kot predstavnico RSKZN imenovali izr. prof. dr. Brigito Skela Savič.

Predsednica RSKZN se je večkrat sestala z ministrom za zdravje Tomažem Gantarjem, dr. med. in se pogovarjala o aktualnih temah v zdravstveni negi. In nadaljnjem delu RSKZN. V okviru podeljevanja licenc na področju ZN je bil pripravljen predlog obveznih vsebin za usposabljanje in pridobitev licenčnih točk. RSKZN predlaga naslednje:

Zakonodaja v zdravstvu s pacientovimi pravicami, Kakovost in varnost v zdravstvu, Bolnišnične okužbe, Temeljni postopki oživljanja /ALS, in strokovne vsebine s posameznega področja. Po besedah ministra Gantarja bodo aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi pripravili v okviru Strateškega sveta. Dokument Aktivnosti in kompetence v zdravstveni negi, ki je bil izdelan v letu 2008 bi bilo potrebno v čim krajšem času pregledati in dopolniti. Minister želi, da RSKZN določi in pripravi za vodenje pet kazalnikov kakovosti in varnosti v okviru celostne obravnave pacientov. Na Ministrstvo smo posredovali predlog za naslednje kazalnike na področju ZN: Padci, Razjeda zaradi pritiska, Aplikacija zdravil in s tem povezane odklone, Razkuževanje rok in Posebni varovalni ukrepi. Minister Tomaž Gantar, dr. med. je podal predlog, da v okviru RSKZN opredelimo 10 specializacij na področju ZN do 27. februarja 2013. Njegove usmeritve so, da se pri pripravi specializacij upošteva prenos kompetenc s strani zdravnika na

medicinsko sestro in med medicinsko sestro ter zdravstvenimi tehnikami. Na pobudo ministra mora RSKZN izdelati Predlog strokovnih izhodišč, standardov in izvajalcev ter kriterijev za paliativno oskrbo za primarni in sekundarni nivo. Ponovno je tudi potrebno opredeliti kriterije za sprejem na negovalni oddelki v bolnišnični oskrbi in v socialno varnostnih zavodih.

Pomembno področje, ki smo mu predvsem proti koncu leta namenili veliko pozornosti, so specializacije v zdravstveni negi. RSKZN je na svoji zadnji seji v letu 2012 imenoval tudi stalno delovno skupino, ki bo delovala na tem področju. Skupino bo vodila Martina Horvat.

Za nami je leto, ki je zdravstveno nego postavilo pred težke preizkušnje. S strokovnim delom, izkušnjami in modrostjo smo člani RSKZN premagali tudi manj lepe trenutke in v veliki meri izpolnili zadane naloge. V letu 2013 bomo s svojim delom nadaljevali ter kot najvišje in avtonomno strokovno telo stroke zdravstvene nege prispevali k njenemu razvoju. ■

Ko boste prebirali te vrstice, bomo že močno zakorakali v novo leto, vendar naj vsem medicinskim sestram, babicam in zdravstvenim tehnikom zaželimo člani RSKZN veliko sreče, zdravja in miru, topline in osebnega zadovoljstva. Veliko novega in vzpodbudnega, doseženega in osvojenega. Naj vse ovire postanejo premostljive, vse, kar je bilo predaleč, dosegljivo, vse, kar je bilo nemogoče, uresničljivo, vse, česar nismo imeli, pa četudi se ne uresniči, pa naj ostane v duhu upanja, vztrajnosti in poguma.

*Zdenka Kramar
Predsednica RSKZN*

POPRAVEK,

V prispevku "Ekipe so se ponovno pomerile v znanju nujne medicinske pomoči na Rogli" v decembrski številki Utripa nam jo je zagodel "prepisovalni škrt" in napačno so bili navedeni rezultati končnih uvrstitev ekip z zdravnikom.

4. mesto je zasedla ekipa ZD Postojna in ne ZHM Split, kot je pomotoma objavljeno.

Za napako se iskreno opravičujemo in se zahvaljujemo g. Gregorju Vidrihu, ki nas je na napako opozoril.

Jože Prestor

**Spoštovane sodelavke in sodelavci,
spoštovane bralke in bralci!**

Utrip bo v letu 2013 izšel devetkrat.

**Tri številke bodo dvojne: februar/marec,
junij/julij in avgust/september.**

To pomeni, da morate vse, kar bi želeli, da bo objavljeno februarja in marca, oddati do 20.

januarja, da bo objavljeno v dvojni številki februar/marec,

ki bo izšla na spletni strani Zbornice – Zveze 1. februarja.

Utrip boste prejeli v poštne nabiralnike kot običajno 11. ali 12. februarja, ker bo tiskana verzija Utripa izšla 10. februarja.

Uredništvo Utripa

Varnost in skrb za paciente v izobraževanju in praksi

Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru (FZV UM) smo dne 27. novembra 2012 organizirali mednarodno srečanje Varnost in skrb za paciente v izobraževanju in praksi, z namenom predstaviti vmesne rezultate raziskave, ki smo jo izvedli v okviru bilateralnega projekta med Rusko federacijo in Slovenijo z naslovom: »Varnost in skrb za paciente v korelaciji z izobrazbo medicinskih sester«.

Udeleženci Mednarodnega srečanja Varnost in skrb za paciente v izobraževanju in praksi - foto: Marko Uršič

Vodja bilateralnega projekta slovenske strani je v.d. dekanice FZV UM doc. dr. Majda Pajnkihar, ostali člani projektne in delovne skupine so: viš. predav. mag. Klavdija Čuček Trifkovič, predav. Barbara Donik, predav. Barbara Kegl, viš. predav. mag. Mateja Lorber, predav. Maja Strauss, viš. predav. dr. Jadranka Stričević, doc. dr. Sabina Fijan in prof. dr. Sonja Šostar Turk. Člani projektne ekipe iz Ruske federacije prihajajo iz Prve Moskovske Državne Medicinske Univerze I. M. Sečenova. Vodja projekta je prof. dr. Natalya Kamynina Nikolaevna, dekanica Fakultete za izobraževanje medicinskih sester in predstojnica Katedre za management v zdravstveni negi, ter člana doc. dr. Irina V. Ostrovskaya in doc. dr. Brazhnikov Y. Alexej. Dvoletni bilateralni projekt traja od 2012 do 2013.

V okviru našega bilateralnega projekta so enako raziskavo izvedli tudi na Hrvaškem, v Osijeku in v

Srbiji, v Beogradu. Rezultate raziskave, ki je potekala na Hrvaškem, je podal predstavnik študija za zdravstveno nego Medicinske fakultete, J. J. Strossmayer Univerze v Osijeku prof. dr. Radiroje Radić.

Na mednarodno srečanje smo povabili tudi vse predstavnike institucij, ki so sodelovali v raziskavi, kot tudi predstavnike ostalih institucij, s katerimi naša fakulteta tesno sodeluje.

V imenu projektne skupine slovenske strani je viš. predav. mag. Mateja Lorber podala vmesne rezultate bilateralnega projekta. V Sloveniji smo k sodelovanju povabili pet zdravstvenih institucij in razdelili 1098 vprašalnikov za izvajalce zdravstvene nege in 1098 anketnih vprašalnikov za paciente. Vrnjenih je bilo 655 vprašalnikov za medicinske sestre in 475 vprašalnikov za paciente. Ugotovili smo, da je v sklopu pri podpori za skupinsko in individualno delo bilo v vseh petih

inštitucijah najvišje ocenjeno zagotavljanje zdravstvene nege, osredotočene na pacienta, in najnižje je bilo ocenjeno sodelovanje zaposlenih v zdravstveni negi pri odločanju. Pri skupinski učinkovitosti je bila pri treh inštitucijah od petih najvišje ocenjena učinkovitost dela s srednjimi medicinskimi sestrami / tehnikami zdravstvene nege. Statistično šibko povezavo z izobrazbo medicinskih sester pri podpori za skupinsko in individualno delo smo našli le pri postavitvi odločanja. Pri skupinski učinkovitosti pa je bila statistična povezava z izobrazbo medicinskih sester z drugimi sodelujočimi strokovnjaki / službami v bolnišnicah. Pri interakcijah med zaposlenimi v zdravstveni negi in pacienti je bila najvišja ocena karativnega dejavnika skrbstvene zdravstvene nege »pomoč pri zagotavljanju osnovnih človekovih potreb« v treh institucijah in »vnašanje upanja-zaupanja« v dveh institucijah. V poprečju je bil najnižje ocenjen karativni dejavnik »občutljivost do sebe in do drugih«. 75 odstotkov pacientov v vseh petih institucijah je odgovorilo, da so jih zaposleni v zdravstveni negi v bolnišnici vedno obravnavali z vljudnostjo in spoštovanjem, in da so jim vedno razložili stvari na razumljiv način. Pacienti so največkrat dobili zeleno pomoč v vseh institucijah.

Prof. dr. Natalya Kamynina Nikolaevna je predstavila razvoj visokega šolstva s področja zdravstvene nege v Rusiji. Že v letu 1929 so izobraževali medicinske sestre v strokovni šoli, leta 1990 so izvedli reforme v izobraževanju zdravstvene nege. V letu 2011 so pričeli z univerzitetnim študijskim programom Zdravstvena nega. Program za univerzitetne

diplomirane medicinske sestre ima dva glavna cilja: priprava učiteljev za poučevanje na univerzitetnem študiju in izobraževanje glavnih medicinskih sester v bolnišnicah.

Doc. dr. Irina V. Ostrovskay je podala vmesne rezultate pilotske raziskave Varnost in skrb za paciente v kliničnem okolju v korelaciji z izobrazbo medicinskih sester v Ruski federaciji. V raziskavi je sodelovalo 152 medicinskih sester in 68 pacientov. Ugotovili so, da je 70 odstotkov pacientov odgovorilo, da so jih medicinske sestre v bolnišnici vedno obravnavale z vljudnostjo in spoštovanjem, jih pozorno poslušale, jim razložile stvari na razumljiv način, in da so takoj dobili želeno pomoč. Ugotovili so korelacijo med izobrazbo medicinskih sester in delovnim okoljem, saj pri višji izobrazbi medicinskih sester vodje poznajo delo na oddelku in jim člani negovalnega tima zaupajo.

Doc. dr. Braznikov Y. Alexej je predstavil primere potrebnega epidemiološkega znanja v praksi zdravstvene nege. Razložil je vsebino

modula epidemiologije v programu Zdravstvena nega.

Prof. dr. Radivoje Radić je podal rezultate v okviru raziskave, ki jo je izvedla na znanstvenem magistrskem študijskem programu Zdravstvena nega študentka Jasenka Vujanič pod mentorstvom doc. dr. Nade Prlič. Ugotovili so, da medicinske sestre dajejo večjo prednost kliničnim izkušnjam za reševanje pacientovih zdravstvenih problemov. Pri interakcijah med medicinskimi sestrami in pacienti je bila najvišja ocena karativnega dejavnika pri »pomoč pri zagotavljanju osnovnih človekovih potreb«, medtem ko je bila najnižja ocena pri karativnem dejavniku »občutljivost do sebe in do drugih«. Iz korelacijskih testov niso zaznali statistično značilne razlike pri oceni posameznih karativnih dejavnikov skrbstvene zdravstvene nege v klinični praksi niti glede na delovno dobo niti glede na izobrazbo.

Ob zaključku srečanja je potekala živahna diskusija, prav tako smo v okviru mednarodnega srečanja

izdelali tudi zbornik referatov.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali v raziskavi in si pri svojem delu odrgali nekaj dragocenega časa. Brez vašega cenjenega mnenja ne bi mogli izvesti raziskave, ki je zelo pomembna, glede na aktualno problematiko v slovenskem prostoru. Upamo, da bomo s podrobnejšo analizo rezultatov in izvedbo podobnih raziskav na temo varnost in skrb za paciente v kliničnih okoljih pripomogli k zagotavljanju varne in učinkovite zdravstvene nege. ■

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIAN NURSING REVIEW

NAROČILNICA

Smo pravna oseba in naročamo ____ izvod/ov **OBZORNIKa ZDRAVSTVENE NEGE** na naslov:

Ime / Naziv: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Enoletno naročnino bomo poravnali v osmih dneh po prejemu računa.

Kraj in datum: _____ Podpis in žig: _____

Posvet Skupnosti socialnih zavodov Slovenije in zdravstvena nega

V Portorožu se je 6. decembra 2012 zbralo veliko število direktorjev, tudi nekaj glavnih medicinskih sester – pomočnic direktorjev za zdravstveno nego iz socialnovarstvenih zavodov iz vse države. Povabljeni je bila tudi Zbornica – Zveza.

Na okroglo mizo z naslovom "Institucionalno varstvo v luči varčevalnih ukrepov in pričakovanih zakonskih sprememb" so bili kot sodelujoči v razpravi vabljeni: predsednica Odbora DZ za delo, družino, socialne zadeve in invalide, direktor direktorata za socialne zadeve na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, generalna direktorica direktorata za javno zdravje na Ministrstvu za zdravje, generalni direktor Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, sekretarka Skupnosti centrov za socialno delo, vodje poslanskih skupin v DZ, Skupnost občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije, Socialna zbornica Slovenije, Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije (Zveza društev op. avtorice), Zdravniška zbornica Slovenije, Sindikat zdravstva in socialnega varstva Slovenije, Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Inštitut Antona Trstenjaka, Podjetje Firis Imperl d.o.o., Inšpektorat RS za delo, Socialno inšpekcijo, Inštitut RS za socialno varstvo.

V povabilu so organizatorji zapisali:

»Za izvajalce institucionalnega varstva starejših in posebnih skupin odraslih, ki jih združuje naša Skupnost, varčevalni ukrepi niso nič novega, saj se z njimi soočamo ves čas našega delovanja, tako zaradi pritiskov javnih blagajn, kot tudi ohranjanja dostopnosti storitev za uporabnike. Pa vendar se v zadnjem času soočamo z radikalnimi posegi v financiranje naše dejavnosti, po drugi strani pa nikakor ne zaživijo sistemske spremembe, s katerimi bi se bolje prilagodili popolnoma spremenjenim demografskim, socialnim in zdravstvenim okoliščinam naše ciljne skupine.

Izzivi, ki so postavljeni pred nas, že ogrožajo stabilno izvajanje dejavnosti, saj se zmanjšujejo viri, ob tem pa zahteve do izvajalcev ostajajo nespreme-

njene. Tako zaradi zmanjšanja kupne moči uporabnikov kot zaradi težav zdravstvene zavarovalnice, pa tudi zaradi velikih neravnovesij v sistemu v smislu neuskkljenega razvoja različnih oblik storitev in neprimerljivih finančnih osnov za delovanje primerljivih storitev, so nujne sistemske spremembe. Obstoječi sistem je neprilagojen dejanskim potrebam uporabnikov, po strukturi storitev odstopa od razvitih evropskih sistemov in nima stabilnih osnov za financiranje dejavnosti. Dolgo se že vsi strinjamo, da so spremembe potrebne, nikakor pa ne uspemo doseči konsenza v tem, kakšne naj bodo in jih dejansko tudi uvesti.

Z okroglo mizo, ki jo organiziramo, želimo storiti korak bližje k uvedbi nujnih sprememb, tako da bomo soočili mnenja pomembnih deležnikov in oblikovali skupna izhodišča za končne rešitve«.

V razpravi je **Samo Fakin**, direktor ZZSZ, opozoril na nujne sistemske spremembe zakonodaje, razširitev prispevnih stopenj, ZZSZ skuša očistiti zdravstveno blagajno (npr. financiranje specializacij, pripravništva). Po njegovem bo prišlo do združevanja manjših oddelkov, zdravstvenih domov, bolnišnic. S spremembo zakonodaje bo treba doseči konsenz, predlagani bodo ukrepi na skupščini ZZSZ, ki so nujni, sicer bo zdravstvena blagajna v velikem primanjkljaju. Sistem bo podražil tudi zakon za dolgotrajno oskrbo.

Boris Koprivnikar, predsednik Upravnega odbora Skupnosti, je poudaril, da so zavodi med dvema ognjema: med uporabniki s pravicami in zahtevami, ki jih postavljata plačnik ZZSZ na podlagi splošnega dogovora. Problem je financiranje zdravniških ekip, zmanjševanje sredstev za zdravila in niso zadovoljni z nadzori ZZSZ, ki preveč upoštevajo toga pravila in ne dejanske potrebe ljudi.

Davor Dominkuš, generalni di-

rektor direktorata za socialne zadeve pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, je med drugim poudaril, da je razvoj v praksi hitrejši, kot sledijo normativne spremembe. Razlogov je veliko, kriza narekuje nujne spremembe. Krizni ukrepi so ali bodo odvzeli še tisto malo avtonomije, ki so jo imeli v zavodih, tudi direktorjem. Gre predvsem za strokovno avtonomijo različnih izvajalcev (zdravstvo, vzgoja, izobraževanje), ki se zmanjšuje.

Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze, sem vprašala, kje so predstavniki Ministrstva za zdravje, ki so bili povabljeni, saj smo »prepričani prepričevali prepričane«. Na tem področju je ključno medresorsko sodelovanje.

Zdravstvena nega že mnoga leta opozarja, da zdravniki s strani ZZSZ ne morejo delati nadzorov v drugi stroki, torej zdravstveni negi. Avtonomija stroke se v praksi različno odsliskava, je pa dejstvo, da za svoje delo po obstoječi zakonodaji vsakdo odgovarja sam: strokovno, kazensko, materialno, etično, kar dokazujejo sodni postopki, v katerih so udeležene medicinske sestre. V zdravstvu nam hierarhija dela velike težave, enako nesprejeti kadrovske normativi, ki so napisani že več let in za potrditev ni politične volje, kot tudi ne za zakonsko ureditev področja zdravstvene nege. Medicinske sestre smo danes dovolj izobražene in usposobljene, da lahko ponudimo svojo pomoč, kot je predpisovanje ortopedskih pripomočkov (npr. za inkontinenco, kronično rano, stomo, nekaterih zdravil), kar smo že predlagali na ZZSZ, a odgovora nismo dobili. Prav tako smo preko referenčnih ambulant dokazali, da lahko samostojno (ob sodelovanju z zdravnikom) vodimo paciente z urejenimi kroničnimi obolenji. Tako referenčne ambulante predlagamo za domove starostnikov, saj zdravnikov

primanjkuje in so preobremenjeni. Glede spremljanja hudo bolnih in umirajočih predlagamo enake možnosti za vse, torej od tistih v hospicih do tistih, ki umirajo doma. Zaradi potreb starajoče se populacije predlagamo, da se nujno ohranijo in razvijajo negovalni oddelki po bolnišnicah kot tudi negovalni oddelki po socialno varstvenih zavodih. Opozorila sem še na previdnost pri prenosu kompetenc z višjih na nižje izobražene kadre, do kod lahko to prenašamo, upajmo da ne do nivoja prostovoljcev, torej laikov, kar je ponekod pripeljalo do kolapsa sistema.

Aldo Trnovec, ZDUS, je dejal, da zakonodaja določa, da je za zdravstveno nego plačilo zagotovljeno. Dobršen del jo plačujejo uporabniki sami; s tem se pokrivajo izgube. Računsko sodišče je že dalo mnenje, da je to nedopustno. Vprašanje je, ali je v domu oskrbovanec gost ali kreativni organizator življenja.

Darja Korna, Skupnost centrov za socialno delo, je povedala, da sistem socialnih pravic določajo pravniki in ekonomisti. Politika sprejema hitre odločitve; ne stroka, ne uporabniki, ne izvajalci nimamo besede. Največji problemi so na terenu, najmanj sporne so pravice tistih, ki so v domovih. Ljudje so prešli na drugačen način razmišljanja: od tega, da je treba vse porabiti, zdaj hranijo za prihodnje generacije in se odpovedujejo varstvenemu dodatku. Ni povsod mreže pomoči na domu, odhodi v zavode so manj aktualni. Rabili bi ozaveščanje ljudi, ki so v to reformo vstopili nepripravljeni. Če je nekdo v domu, mu prispevajo svojci ali država. Na terenu je velika razlika. Na centrih opažajo, da so ljudje do vsega nastrojeni negativno, do celotne družbe, države; v centrih so izpostavljeni, vedno več je ekscesov. Strokovna avtonomija je povezana tudi s standardi in normativi. Avtonomija pomeni odgovornost. Tudi Skupnost centrov ima javna pooblastila, postavili so standarde in normative, ki jih niso nikoli uspeli izpolniti. Če je premalo zaposlenih, katerih nalog ne bodo izpolnjevali? Problem je tudi v združevanju različnih izvajalcev – brez analiz in finančnih učinkov. ■

16. november, mednarodni dan razjede zaradi pritiska

Pod geslom Stop razjedi zaradi pritiska je v letošnjem letu potekal prvi mednarodni dan, namenjen ozaveščanju ljudi in javnosti o problematiki razjede zaradi pritiska (RZP).

Del svetovalne ekipe – Foto: Urša Petermel

Po svetu so potekale številne akcije v smislu izobraževanj, predavanj in delavnic. Evropsko združenje za svetovanje glede razjede zaradi pritiska, European Pressure Ulcer Advisory Panel (EPUAP), je na svoji spletni strani objavilo pomembne informacije o preventivi, pojavnosti RZP ter o stroških, ki nastanejo pri oskrbi in zdravljenju razjed. Prav tako je na spletni strani objavljena deklaracija, sprejeta leta 2011 v Rio De Janeiru, ki navaja, da je preventiva pred nastankom RZP univerzalna pravica vseh ljudi. To sporočilo želimo prenesti tako med vse naše zaposlene, ki se pri delu srečujejo z RZP, kot tudi med ostale medicinske sestre po drugih ustanovah, med svojce pacientov ter med obiskovalce bolnišnice.

V Splošni bolnišnici Jesenice smo se zato pridružili tej mednarodni akciji in v avli bolnišnice za obiskovalce in zaposlene v zdravstveni negi pripravili stojnice. Na stojnicah so obiskovalci dobili nasvete in kratka pisna navodila glede prepoznavanja ogroženosti posameznikov, nege kože, prehrane, menjave položajev in dostopnosti do medicinskih pripomočkov.

Poleg pisnega gradiva so si obiskovalci ogledali tudi praktičen prikaz pravilnega nameščanja pacienta v določene položaje in uporabo pripomočkov za razbremenitev pritiska.

Pripomočke za razbremenitev so predstavili predstavniki iz podjetja Helpy d.o.o. in Star 2000 d.o.o.. Razstavljenih je bilo še nekaj pripomočkov iz podjetja Aviva, Valencia Stoma Medical in Zaloker & Zaloker.

Razstavljeni so bili tudi enteralni dodatki Nutricia in Abbot namenjeni za prehransko podporo pri preprečevanju in zdravljenju RZP, ki so jih obiskovalci na stojnici lahko poizkusili. Istočasno pa so dobili nasvete o pravilni izbiri teh preparatov in o energetske beljakovinske bogatenju doma pripravljenih obrokov. Marsikdo od obiskovalcev kar ni mogel verjeti, da ustrezno stanje prehranjenosti tako pomembno vpliva na odpornost organizma pred nastankom RZP in na celjenje kroničnih ran.

Vse prispevke in plakat o pravilnem nameščanju pacientov je pripravila Skupina za preventivo in oskrbo RZP. Prav tako so bili člani skupine prisotni tudi na stojnicah in svetovali obiskovalcem. Ob tej priložnosti članom skupine zahvaljujem za njihovo aktivno sodelovanje, pomoč in podporo.

Naše sporočilo in sporočilo tega dne je, da opozorimo na pomen preventivnih aktivnosti in pravega pristopa do ogroženih pacientov, saj si prav vsak pacient, ki je ogrožen za nastanek RZP zasluži kakovostno obravnavo. ■

Vse življenje smo pomagali, zakaj ne bi še naprej...

V Splošni bolnišnici dr. Jožeta Potrča na Ptuju smo pred kratkim izvedli eksplantacijo organov, ki je bila že osma, čeprav smo najmanjša donorska bolnišnica v Sloveniji. Sam sem sodeloval prvič. Slišal sem že mnogo govoric, kako poteka eksplantacija, strinjanja in nestrinjanja, etične in moralne zadržke...

Vsak ima pravico, da si ustvari svoje lastno mnenje, prepričanje, čeprav nehoti ali hote s svojim mnenjem vplivamo na druge. Vedno sem bil mnenja, da je transplantacija koristna. Namreč, če je človek mrtev, če ni aktivnosti možganov in če je možnost stroke in znanosti, da nudi komu drugemu s tem boljše življenje, zakaj potem ne bi tega izkoristili? Ampak nepoznavanje samega procesa in potem še razmišljanja ljudi, ki so enako nestrokovnjaki in govorijo negativno o transplantaciji zaradi lastnih predsodkov, te postavijo v dvome.

Dnevno se srečujem s bolniki, ki še živijo, ker so priključeni na »aparate« in včasih se vprašam, kam vodi to zdravljenje, ali trpijo, je to humano, je to etično, najverjetneje bodo ležali do smrti v postelji, odvisni od druge pomoči. Je to človeka vredno življenje? Ni nas malo, ki tako razmišljamo, niti ne malokrat. Pogovarjamo se o teh stvareh, kajti naš poklic to zahteva od nas. Dnevno se srečujemo s težkimi bolniki, težkimi odločitvami, ki pri vsakem, pri enih bolj pri drugih manj, puščajo sledi. In če si še v dvomih...

Bil je dan, kot velikokrat, polna intenzivna soba, bolniki dihalno s pomočjo dihalnih aparatov, malo osebja, veliko dela. A vseeno je bilo vzdušje nekako drugačno. Vedeli

smo, da imamo na oddelku bolnika, pri katerem smo ugotavljali možgansko smrt in lahko postane darovalec. Seveda to ni enostaven postopek, obstaja poseben protokol, ki se ga je treba natančno držati. Zahteva poseben tim, znanje, strokovnost, kajti napaka se ne sme zgoditi. Čeprav je bilo več dela, je bilo čutiti manj napetosti, nič ni bilo težko narediti. Ko se proces odvijeva tako daleč, da je iz medicinskega stališča smrt potrjena, pride na vrsto pogovor s svojci. Verjetno je to za vsakega najmanj prijetna stvar, ki pa je zelo pomembna. Imel sem možnost, da sem prisostvoval pri pogovoru s svojci. Izjemna izkušnja. Sam sem postal med pogovorom še bolj prepričan, da je prav kar počnemo. Zakaj?

Kot je pričakovati, se največkrat postavi vprašanje svojcev, ali res ni možno nič več narediti? Med pogovorom se me je dotaknila misel svojca: «... vse življenje smo pomagali, zakaj ne bi še zdaj...» Zato!

Sama eksplantacija je potekala kot operacija, vse poteka enako. Ko sem pogledal srce, ki je bilo, sem se spomnil na omenjeno misel. In res, pomagali so petim ljudem. Nekdo ne bo umrl, nekdo bo imel boljše kakovost življenja, mogoče kdo, ki ga poznamo. Če možgansko mrtva oseba ne bi postala darovalec, bi

verjetno bila opravljena obdukcija... obdukcija, ki uniči organe! Prav tako uničijo organe postopki za slovo, ki jih opravljamo po smrti.

Zanimiva pa bi bila zgodba nekoga, ki je pa prejel organ in sedaj zaradi tega živi novo življenje. Vedno ima zgodba začetek in konec, odvisno, kje začnemo brati.

Vsak ima pravico do svojega mnenja o transplantaciji. Strnil sem svoje misli, občutenja, ker sem mnenja, da se o tem premalo govori. Namreč, ko ljudje kaj rabimo zase, za svoje bližnje, za ljudi, ki jih imamo radi, ki nam veliko pomenijo, smo pripravljeni storiti marsikaj, res marsikaj. In tudi marsikaj pričakujemo. Drugače je, ko lahko kaj podarimo... In s tem nič ne zgubimo... podarimo organ, nekdo ga potrebuje, lahko zaradi tega ostane pri življenju, lahko ima »samo« boljše kakovost življenja. Ta nekdo bo živel, živel bo bolj kakovostno življenje. Svojci, prijatelji, tisti, ga imajo radi, ki jim veliko pomeni, bodo veseli, cenili bodo to plemenito dejanje. Smo se prepoznali!? Brez darovalca ni prejemnika. Smo se prepoznali?

Ena najglobljih skrivnosti življenja je ta, da je vse, kar je v resnici pomembno, le tisto, kar naredimo za druge. Lewis CARROLL ■

Knjižico »REHABILITACIJA – NIKOLI KONČAN PROCES«,

ki smo jo predstavili v decembrski številki Utripa, lahko naročite na naslovu:

Ernest Jazbinšek,
Pokopališka 36,
1000 Ljubljana,
mobitel 041 644 489,
e-naslov: ernest.jazbinsek@telemach.net

DMSBZT Maribor je obeležilo častitljiv jubilej, 65 let svojega delovanja

DRUŠTVO
MEDICINSKIH
SESTER, BABIC IN
ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV
MARIBOR

Začetki delovanja društva segajo v leto 1947, ko je bila ustanovljena Srednja šola za medicinske sestre v Mariboru. 65 let vsakdanjega dela z ljudmi, v okolju, ki se je spreminjalo in je zaznamovano z razvojem na področju strokovne skrbi za ljudi in pomoči zdravim in bolnim, onemoglim, najranljivejšim med nami.

Nagrajenci

Hvala vsem, ki ste nas ob našem jubileju počastili s svojo družbo in izrekli voščila, priznanja in spodbudne misli, predsednici Zbornice – Zveze, Darinki Klemenc, podpredsedniku, državnemu svetniku za področje zdravstva, mag. Petru Požunu, Aniti Prelec, predsednici strokovne Sekcije medicinskih sester in babic pri Zbornici – Zvezi, Đurđi Sima, predsednici DMSBZT Ljubljana, Danieli Mörec, predsednici DMSBZT Pomurja, Milki Kavaš, dekanici Fakultete za zdravstvene vede UM, doc. dr. Majdi Pajnikihar, prodekanici za izobraževalno dejavnost, mag. Milici Lahe, ravnateljici Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor, Nevenki Kisner, pomočnicam direktorjev za zdravstveno nego ter direktorjem zdravstvenih, socialno varstvenih in drugih zavodov v regiji ter številnim drugim.

Osrednji namen obeležitve jubileja je izkazati spoštovanje mnogim priza-

devanjem, ki so preživela dolga desetletja družbenih sprememb in nekaterih prelomnic v naših življenjih in v družbi, ki nas danes kliče po imenu, izkazati spoštovanje in priznanje vlogi zdravstvene in babiške nege, ki na vseh ravneh delovanja, v odzivanju na potrebe ljudi, razvijata svoje strokovno področje.

Posebno priznanje velja predsednicam regijskega strokovnega društva skozi desetletja, gospem Marti Fištravec, Sonji Kobilica, Mariji Kambič, Mariji Geršak, Majdi Šlajmer Japelj, Heleni Polovič, Adrijani Elvič, Luciji Tekauc, Mariji Zupančič, Martini Forjan, Elizabeti Mlinarič, doc. dr. Bojani Filej, mag. Milici Lahe ter častnim članicam društva, brez vas bi danes ne obhajali tako pomembnega jubileja.

Večer smo namenili podelitvi najvišjih priznanj društva za strokovno delo, srebrni znak ter naziv častna

članica društva. Ker smo jubilej obhajali v prazničnih, decembrskih dneh, smo našim članicam in članom podarili vstopnico za ogled predstave in v druženju prepoznali priložnost za sprostitev in smeh, zato smo si po svečanosti ogledali komedijo Ubežnici. Preden smo se razšli, smo skupaj nazdravili prihajajočemu letu. Bilo nam je lepo, pokazali smo, da cenimo, kar imamo! To ste, spoštovane kolegice in kolegi pokazali s svojo prisotnostjo, ki v tako velikem številu kaže na to, je izraz stanovske pripadnosti, ki je neprecenljiv! Hvala, ker ostajate zavezani svojemu osebnemu in strokovnemu razvoju ter ponosno pripadni svoji poklicni skupini, ne le za osebno dobro, temveč za uresničitev strokovnih prizadevanj, ki jih razvijamo že desetletja, za ljudi, ki jim namenjamo strokovno skrb in generacije stanovskih kolegic in kolegov, ki prihajajo!

Priznanje "SREBRNI ZNAK" in NAZIV ČASTNA ČLANICA društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor za leto 2012

Milena Frankič, predsednica Komisije za priznanja

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je za leto 2012, v skladu s Pravilnikom o priznanju Društva, podelilo, za posebne dosežke na področju zdravstvene in babiške nege, najvišje priznanje Društva srebrni znak in naziv častna članica Društva. Priznanje »srebrni znak« so prejeli: **Darinka Babič, Vili Herzmansky, Julijana Mlasko, Metka Ražman in strokovni tim zdravstvene nege Oddeka za kožne in spolne bolezni ter Enote za neakutno bolnišnično obravnavo.**

Naziv »častna članica Društva« je prejela **Lucija Tekauc.**

Nekateri ljudje sanjajo o velikih dosežkih, medtem, ko jih drugi s trdim delom dosežejo – to so zagotovo dosigli naši dobitniki priznanja srebrni znak in dobitnica naziva častna članica društva.

Darinka Babič

je delovna, zagnana, mirna in skromna... Njeno učinkovito in uspešno poklicno delo na področju zdravstvene nege se je pričelo po končani Srednji zdravstveni šoli, ko se je zaposlila v Švici, kjer si je v dveh letih službovanja pridobila veliko strokovnega znanja in izkušenj. Želja po dodatnem izobraževanju jo je pripeljala nazaj v domovino in je v rednem programu izobraževanja diplomirala na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani in na Pedagoški fakulteti. Svoje izkušnje si je pridobivala na različnih strokov-

nih področjih zdravstvene nege in po 14 letih neposrednega dela s pacienti jo je pot pripeljala na Srednjo zdravstveno šolo Maribor, kjer se je posvetila aktivnemu poučevanju dijakov za poklic zdravstveni tehnik, tehnik zdravstvene nege, srednja medicinska sestra.

V okviru Univerze v Durhamu izhaja učno gradivo z naslovom Podjetno v svet poklicnega izobraževanja, pri katerem je soavtorica. Osem let je vodila nacionalni projekt Zdrava šola pri Inštitutu za varovanje zdravja ter aktivno sodelovala v projektu Slovenske mreže zdravih šol.

Gospa Darinka Babič je osem let vodila tudi strokovno Sekcijo medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju. To so bila delovna in bogata leta, v katerih so izdelali logotip sekcije in enotne zlate, srebrne in bronaste plakete za državna tekmovanja srednjih zdravstvenih šol za program zdravstvena nega, program bolničar - negovalec, likovno in literarno področje in plakete za mentorje. Je urednica in soavtorica Zbornika predavanj strokovnih seminarjev Sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju ter sodeluje z Zavodom za šolstvo Republike Slovenije (RS).

Vodila je projekt Vzgoja za zdravo spolnost in je soavtorica in urednica publikacije, ki je bila izdana v sodelovanju z zavodom za šolstvo RS in Srednje zdravstvene šole, z naslovom »Ko bi rad vedel več...!« Je mentorica dijakom raziskovalnih nalog v projektu Mladi raziskovalci za napredek Maribora. Je vodja ali članica raznih inovacijskih projektov ob sodelovanju Zavoda za šolstvo RS: Uvajanje fleksibilnih strategij za doseganje večje kakovosti učnega procesa, Preverjanje osnutka programskih smernic za svetovalno delo, Problemi vzgoje v sodobnem času ter številnih drugih projektov. Sedaj je aktivna članica v komisiji za ocenjevanje raziskovalnih in inovativnih nalog osnovnošolcev in srednješolcev v projektu Mladi za napredek Maribora. Sodeluje v projektu E-medica-izmenjava dijakov in sodelovanje z Zdravstveno šolo za babe v Zagrebu in Zadru. Ima naziv svetovalke v postopku preverjanja in potrjevanja v nacionalnih poklicnih kvalifikacijah. Poučuje v programih Nacionalne poklicne kvalifikacije program Refleksoterapevt.

Bistvo njenega dela pa so dijaki, ki od nje dobijo ogromno strokovnega

znanja in izkušenj. Izobraževala jih je na področju strokovnih predmetov in bila njihov mentor na pediatriji ter v domu starostnikov. Nikoli se ni ustrašila nobenega novega dela, vse novosti so ji bile vedno le izziv, ki se ga je lotila z vso vnemo in ga izvedla profesionalno, zavzeto.

Predlagatelj: Člani aktiva zdravstvene nege Srednje zdravstvene in kozmetične šole Maribor

Vili Herzmansky

je vse od leta 1972 zaposlen v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor. Svoje delo opravlja z velikim entuziazmom in zadovoljstvom.

Svojo poklicno pot je po odsluženem vojaškem roku pričel leta 1972 v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor, kjer je delal in si pridobil bogate strokovne izkušnje v Reševalni službi, kjer je ostal vse do danes. S svojim znanjem se je skozi vso obdobje njegovega dela na terenu aktivno vključeval v razne projekte in delovne skupine, ki so pomagale razvijati stroko zdravstvene nege.

Leta 1992 je prevzel delovno mesto tehnične vodje reševalne službe, na katerem je deloval do leta 2005. Zaradi poznavanja in obvladovanja tudi drugih del in nalog, je bil v letu 2005 prerazporejen na delovno mesto vodje avto – parka v zavodu, po reorganizaciji pa se je leta 2008 vrnil v Organizacijsko enoto Nujna medicinska pomoč.

Bil je glavni vodja preselitve organizacijske enote na novo lokacijo, ki je bila glede na sodobne zahteve nujne medicinske pomoči primernejša za hiter dostop do pacientov.

Gospod Vili Herzmansky se pri svojem delu zaveda, da so pacienti v zdravstvenem sistemu najpomembnejši in da le - ti vse pogostejše kriti-

čno ocenjujejo zdravstvene delavce, kakor tudi izgled in dostopnost javnega zavoda. Zato si prizadeva za prijazen izgled in ugled zdravstvenega doma.

Zanj je značilno, da ima rad svoje delo, vanj verjame, na prvo mesto postavlja skrb za dobre medsebojne odnose med zaposlenimi, saj je prepričan, da je dobro razumevanje med sodelavci osnova za dobro delo in dobro organizacijsko kulturo zavoda.

Redno skrbi za svoje strokovno izpopolnjevanje in strokovno rast, saj se je skozi svojo bogato poklicno kariero redno udeleževal različnih strokovnih srečanj, na mnogih izmed njih je tudi aktivno sodeloval.

Skozi vsa leta strokovnega dela je bil mentor številnim dijakom Srednje zdravstvene šole, pripravnikom in študentom zdravstvene nege.

Kot zdravstveni tehnik – dispečer na reševalni postaji opravlja vse naloge s področja splošnega zdravstvenega varstva, največ seveda s področja urgentne medicine, v svojem delovnem času pa mora obvladati komunikacijo z ljudmi. Narava dela zdravstvenega tehnika – dispečerja na reševalni postaji je takšna, da s svojim delom pomembno prispeva k ohranjanju, pa tudi h krepitvi in izboljšanju zdravja ljudi na celotnem območju, ki ga pokriva zavod. Z dolgoletnimi izkušnjami in znanjem učinkovito razrešuje problematiko dogodkov na terenu in zagotavlja višjo kakovost življenja in preživetja ljudi. S svojim človeškim pristopom zagotavlja kakovostno, celostno in nediskriminatorno obravnavo vseh pacientov. Prav tako s svojim humanim delovanjem pomaga in prisluhne slehernemu zaposlenemu v organizacijski enoti in zunaj nje.

S svojim znanjem se je aktivno vključeval tudi v izvajanje nalog ostalih služb s področja zaščite in reševanja. **Ponosni smo, da imamo v našem okolju ljudi, kot je Vili Herzmansky, ki svoje poslanstvo in poklic preprosto živijo, brez velikih besed se razdajajo za ljudi.**

Predlagatelj: sodelavci organizacije enote Nujna medicinska pomoč in člani Kolegija zdravstvene nege Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor

Julijana Mlasko

je po zaključeni srednji šoli leta 1979 svojo poklicno pot začela v Socialno varstvenem zavodu Hrastovec. Ves čas službovanja je svoje delo opravljala na visoki strokovni ravni.

Leta 1998 se je vpisala na Visoko zdravstveno šolo v Mariboru in jo leta 2002 uspešno zaključila ter tako izpolnila svoje dolgoletne želje. Svoje strokovno znanje je neprenehoma izpopolnjevala in sedaj končuje podiplomski študij na področju »duševnega zdravja v skupnosti« na Fakulteti za socialno delo.

V zavodu je vodja oddelka kontaktne izolacije in oddelkov, kjer bivajo stanovalci, ki imajo težave v duševnem zdravju ali motnje v duševnem razvoju ter so gibalno in senzorno ovirani. Medicinska sestra Julijana je v Socialno varstvenem zavodu Hrastovec zaposlena že 33 let in mu je zvesta vse od prvega dne zaposlitve. Vsa leta je bila predana svojemu delu in je pomembno prispevala k razvoju zdravstvene nege na področju socialnega varstva. Nova strokovna znanja je prenašala v prakso in z njimi seznanjala tudi sodelavce.

Julijana je medicinska sestra, ki vedno pomaga, prisluhne, konstruktivno rešuje težave, išče nove rešitve, je borka za pravice stanovalcev in upoštevanje etičnega kodeksa v praksi. Stanovalci so središče njenega poklicnega delovanja. Sodelavce navdihuje z optimizmom, širi delovno vnetje in jih spodbuja k izobraževanju in iskanju novega znanja.

V Socialno varstvenem zavodu Hrastovec se ob svojem rednem delu vključuje v aktivnosti na različnih strokovnih področjih in tako prispeva k razvoju zdravstvene nege za-

voda. Je mentorica dijakom, študentom, pripravnikom in novo zaposlenim, s posebnim poudarkom na psihiatrični zdravstveni negi. V zavodu je aktivna članica Komisije za preprečevanje in obvladovanje bolnišničnih okužb, vodi projektno skupino za nadstandardne storitve, pripravlja standarde zdravstvene nege in organizira interna strokovna izobraževanja, na katerih je tudi predavateljica strokovnih vsebin.

Je dolgoletna članica Zbornice – Zveze in Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor.

Gospa Julijano Mlasko je odlična strokovnjakinja in človek z velikim srcem, nekdo, ki vedno ponudi tople besede, spodbudo, nasvet in pomoč. Stanovalci, njeni sodelavci in vodstvo zavoda jo neizmerno cenimo.

Predlagatelj: Pomočnica direktorja za zdravstveno nego in oskrbo, direktor zavoda in sodelavci

Metka Ražman

je po zaključeni Srednji zdravstveni šoli, željna znanja, šolanje nadaljevala v Ljubljani na Visoki šoli za zdravstvo – smer zdravstvena nega in leta 1983 diplomirala. Istega leta se je zaposlila kot višja medicinska sestra na internem oddelku takratne Splošne bolnišnice Maribor. Na internističnem področju je delala na vseh internih oddelkih, kjer je leta 1993 prevzela delo glavne medicinske sestre hematološkega oddelka, danes pa je Strokovna vodja zdravstvene nege Oddelka za hematologijo in hematološko onkologijo Univerzitetnega kliničnega centra Maribor. Ob delu je leta 2001 diplomirala po študijskem programu Zdravstvena nega in si pridobila naziv diplomirana medicinska sestra.

Metka Ražman je vsa leta sodelovala z Onkološkim inštitutom v Ljubljani in Kliničnim oddelkom za hematologijo UKC Ljubljana, se tam dodatno izobraževala in znanje ter izkušnje prenašala v svoje delovno okolje.

Pri Zbornici – Zvezi je bila 13 let aktivna članica strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji. Bila je aktivna predavateljica na strokovnih srečanjih. Metka Ražman je že več let tudi članica Društva bolnikov s krvnimi boleznimi. Dolga leta je bila aktivna članica pri Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor, kjer je zaupane naloge opravljala odgovorno in zanesljivo.

V UKC Maribor je mentorica številnim dijakom, študentom in novo zaposlenim v zdravstveni negi. Medicina in zdravstvena nega na področju hematologije in hematološke onkologije se je v zadnjih letih izredno hitro razvijala. V času vodenja zdravstvene nege na oddelku daje velik pomen izobraževanju medicinskih sester v okviru strokovnih srečanj in učnih delavnic. V letih službovanja si je pridobila bogate izkušnje na strokovnem področju hemato – onkološke zdravstvene nege, kot tudi pri vodenju in organizaciji dela. Kljub veliki dinamiki dela, je njena skrb za paciente vedno na prvem mestu.

Metko Ražman odlikuje strokovnost, odgovornost, natančnost, prijaznost in skrb za vsakega pacienta in sodelavca. Njeno humano delo, ki ga izvaja z neizmerno toplino, vestno in odgovorno, je lahko vzgled marsikateremu sodelavcu v širšem zdravstvenem timu. Čuti veliko odgovornost do dela, je potrpežljiva, prijetna in dovzetna za nove izzive. Je medicinska sestra z znanjem, spodbuja uvajanje novosti in dopušča, da tudi sodelavci izrazijo svoje mnenje. Je motivator pozitivnega vzdušja v širšem timu, skrbna in odgovorna vodja ZN. Vseskozi se trudi razvijati in krepiti dobre medosebne odnose in spodbuja spoštovanje med zaposlenimi, timsko delo, poudarja strpnost, razumevanje in sodelovanje tudi v širšem multidisciplinarnem timu. Pri svojem delu se vedno zavzema za višjo kakovost zdravstvene nege pri vseh pacientih in za celostno ter nediskriminatorsno zdravstveno obravnavo.

Metka Ražman ima svoje delo rada in je poklicu, ki ga z veseljem opravlja, popolnoma predana. To je medicinska sestra z znanjem in velikim spoštovanjem do poklica. Spoštuje in razvija humane vrednote poklica medicinske sestre in je vedno pripravljena prisluhniti tudi težavam sodelavcev, ter jim biti v oporo, ko to potrebujejo. S svojim širokim strokovnim znanjem deluje zdravstveno vzgojno tako pri pacientih, njihovih svojcih, študentih, dijakih pa tudi sodelavcih. Zaradi njenih osebnostnih vrlin in sposobnosti je v delovnem in širšem okolju priljubljena in spoštovana. Ponosni smo, da je del našega kolektiva.

Predlagateljci: kolegij Strokovnih vodij zdravstvene nege Klinike za interno medicino UKC Maribor, sodelavci oddelka za Hematologijo in hematološko onkologijo, Klinike za interno medicino UKC Maribor Služba zdravstvene nege UKC Maribor

Strokovni tim zdravstvene nege Oddelka za kožne in spolne bolezni ter Enote za neakutno bolnišnično obravnavo Liljana Kralj, strokovna vodja zdravstvene nege in sodelavci, Ksenija Kramberger, Zdenka Špindler, Zagorka Čordašević, Edisa Trumić, Sejada Musić, Branka Jambrović, Darja Rek, Zdenka Seneković, Mojca Bombek, Mediha Keranovič, Marjeta Polančič, Brigita Potočnik, Helena Pšeničnik, Suzana Ptičar, Silva Kikl, Jožica Pokrivač, Zdenka Krajnc, Denis Kirbiš, Tadej Sutlaj, Tanja Kranjc, Lavra Sternad, Jožica Nikolaš, Lilijana Dajnko, Marica Matijaško,

Jasna Jurič in Živana Krajnc

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki delujejo na različnih področjih zdravstvene nege, tako v hospitalnem kot ambulantnem delu oddelka, v neakutni bolnišnični obravnavi pacientov z vseh strokovnih področjih obravnave znotraj UKC Maribor, na področju bolnišnične higiene, prehrane in dietetike ter na drugih oskrbnih področjih.

Strokovno znanje in empatičen, etično zgleden odnos do pacientov in njihovih svojcev sta izhodišče njihovega delovanja, pri delu pa jih odlikuje tudi smisel za organiziranje in odlične veščine komunikacije. Zaposleni v zdravstveni negi so med drugim strokovnim delom razvili tudi delo koordinatorja neakutne bolnišnične obravnave, prepoznan je njihov razvoj pri celostni in neprekinjeni zdravstveni obravnavi pacientov ter njihovih svojcev, od sprejema, do odpusta v domače ali drugo okolje zdravstvene oziroma socialno varstvene obravnave ter pri sodelovanju s posameznimi ravni zdravstvenega varstva.

Zaposleni v zdravstveni negi pomembno sodelujejo pri razvoju ožjih področij znotraj stroke, kot so kompresijsko zdravljenje boleznih žil, zdravljenje ran z negativnim tlakom, biološkimi zdravili, s fotokemoterapijo, medicinsko kozmetologijo ter zdravljenje spolno prenosljivih obolenj. Poklicne aktivnosti zdravstvene nege, ki izhajajo iz življenjskih aktivnosti posameznika, pacienta, v veliki meri vplivajo na ugodne izide zdravstvene oskrbe pacientov.

Z izjemnim prispevkom medicin-

Strokovni tim zdravstvene nege Oddelka za kožne in spolne bolezni ter Enote za neakutno bolnišnično obravnavo

skih sester se uspešno razvija tudi Šola atopijskega dermatitisa, obsežno zdravstveno vzgojno delo s pacienti in njihovimi svojci ter načrtovanje Ekipe za kronične rane.

Medicinske sestre razvijajo tudi področje strokovnega izpopolnjevanja zaposlenih, ki se srečujejo s tovrstnimi obolenji pacientov, tako znotraj kot izven zavoda, v širši mariborski regiji in izven, samostojno ali v sodelovanju z drugimi organizatorji strokovnih izpopolnjevanj. Izvajajo mentorstvo dijakom, študentom, pripravnikom in novo zaposlenim v zdravstveni negi, so klinične mentorice, habilitirane za področje zdravstvene nege kot strokovni sodelavci Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru.

Aktivno sodelujejo tudi pri pripravi standardov aktivnosti zdravstvene nege, navodil za delo in zdravstveno vzgojnih vsebin s strokovnega področja v UKC Maribor.

Obseg zdravstveno vzgojnega dela zaposlenih v zdravstveni negi s pacienti in njihovimi svojci je izjemen, o tem pričajo številni zdravstveno vzgojni materiali, ki so jih zaposleni pripravili in s pomočjo katerih se aktivno vključujejo v promocijo zdravia ter osveščanje ljudi o kožnih in spolnih obolenjih. Pogosto se udeležujejo javnih prireditev, med katerimi so bili t. i. Festivali zdravia v Mariboru, Dnevi kožnih obolenj in mnogi drugi, kjer so ljudem predstavljali kožna obolenja, način življenja za njihovo preprečevanje in zgodnje odkrivanje, opazovanje kožnih sprememb in znamenj ter primerno zaščito pred soncem.

Zaposleni v zdravstveni negi aktivno sodelujejo z različnimi strokovnimi združenji, pri čemer večkrat sodelujejo z avtorskimi predavanji. So aktivne članice in člani strokovne Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v dermatovenerologiji, zastopani tudi v izvršnem odboru sekcije pri Zbornici – Zvezi, pri dejavnostih regijskega strokovnega Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor. Aktivno sodelujejo z društvi pacientov, med katerimi zelo dejavno tudi v Društvu psoriatikov Slovenije, podružnici Maribor.

Predlagatelj: asist. mag. Pij Bogomir Marko, dr. med., predstojnik oddelka, s sodelavci in Strokovni svet za zdravstveno nego UKC Maribor.

Častna članica društva

Lucija Tekauc,
viš. med. ses., univ. dipl. org.

je po končani gimnaziji šolanje nadaljevala na Šoli za medicinske sestre v Mariboru in diplomirala leta 1952. Takoj zatem se je zaposlila na Pediatrični kliniki v Ljubljani, kjer je ostala do leta 1956. Njena poklicna pot se je nadaljevala v Bosni, kamor je odšla z možem, ki je tam po diplomi pričel z delom. V Bosni se je zaposlila na Zdravstveni postaji v Novem Travniku, kjer je pričela z delom glavne sestre otroškega dispanzerja, ki je bil v ustanavljanju. Bila je edina medicinska sestra v občini, kjer so bili brez stalnega zdravnika, tja so prihajali iz Beograda. Organizirala je otroški dispanzer, otroški vrtec, jasli, cepljenja proti nalezljivim boleznim, nadomeščala babico in druge zdravstvene sodelavce, delala je tudi na terenu.

Po treh letih življenja in dela v Bosni se je leta 1959 z družino vrnila v Maribor in pričela z delom na Šoli za otroške negovalke, ki jo je v okviru bolnišnice vodila prof. dr. Draga Černelč. Organizirala je delovanje šole in bila inštruktorica nege otroka na oddelkih Splošne bolnišnice Maribor.

Leta 1961 je bila ta šola v eni izmed šolskih reform združena pod okrilje takratne srednje šole za medicinske sestre v Mariboru, imenovane Medicinska srednja šola, kjer je Lucija Tekauc prevzela vodenje »otroške smeri« ter pouk osnovne in specialne nege otroka, nato pa pouk patronažne dejavnosti. Organizirala je učno bazo za patronažno dejavnost, posvetovalnično službo in nego bolnika na domu. Takratna ravnateljica, Majda Šlajmer Japelj je s svojimi inovativnim

pogledom in pristopom ocenila, da tudi šola lahko veliko pripomore k boljšemu zdravstvenemu varstvu otrok, kar je bilo po podatkih o takratnem slabem zdravstvenem stanju otrok na območju Miklavža in njegove okolice neprecenljivo in je predstavljalo pomemben prispevek k izboljšanju zdravstvenega varstva v mariborski regiji. Šola je, ob aktivnem sodelovanju Lucije Tekauc, s svojim znanjem odločilno prispevala k izboljšanju razmer, predvsem v preventivnem varstvu, ko je v sodelovanju s krajevno skupnostjo v Miklavžu postavila zdravstveno postajo, kjer so pričeli s posvetovalnico za otroke in žene ter s patronažno zdravstveno dejavnostjo.

Leta 1962 je diplomirala na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani. Med obdobjem, ko je bila zaposlena na šoli, je za nadgradnjo svojega znanja in pridobivanje izkušenj prepoznala priložnosti tudi v tujini. Leta 1966 je prejela petmesečno štipendijo Svetovne zdravstvene organizacije za t. i. študij »Organizacija sestrške službe v evropskih deželah«. Spoznala je zdravstveno varstvo in šolski sistem na področju zdravstva v Skandinaviji, kjer je obiskala Dansko, Švedsko in Finsko, v Veliki Britaniji ter na Poljskem.

Z bogatimi izkušnjami s področja izobraževanja medicinskih sester je leta 1971 opravila diferencialni pedagoški strokovni izpit za naziv predmetni učitelj zdravstvene stroke. V okviru podiplomske prakse je s skupino absolventk pol leta preživela na Univerzitetni kliniki v Amsterdamu, kjer je delala v intenzivni negi nevroloških bolnikov na Nevrološki kliniki WILHELMINA GASTHUIS AMSTERDAM. Ob tej priložnosti je spoznala pomen dobro organiziranega dela v negi. Spoznala je pomen priprave na delo in načrtovanja nege po standardu, ki ga bolnišnica nudi, vključno z oskrbo vseh pripomočkov, potrebnih za nego bolnika.

V letih od 1971 do 1974 je bila dva mandata predsednica Društva medicinskih sester Maribor. Vloga društva je bila zelo pomembna, pove, »saj je z izkušnjami starejših kolegic mlajše usmerjalo in oblikovalo njihov osebni pogled na stroko zdravstvene nege.« Dejavnost društva je obsegala strokovna izpopolnjevanja v obliki seminarjev, družbenopolitičnih predavanj, zdravstvenih akcij na terenu in udeje-

stvovanja posameznih članic v raznih družbenih organizacijah. Osredotočeni so bili na preventivo in zdravstveno vzgojo. Zaradi težkih razmer, slabe in pomanjkljive zdravstvene osveščenosti prebivalstva, so medicinske sestre z organizacijo predavanja in tečajeve dosegale zadovoljive uspehe. Z njihovo pomočjo so se zatrlle mnoge bolezni, izboljšale so se higienske razmere, s tečaji o negi in pravilni prehrani dojenčkov je padala njihova umrljivost. Bile so pobudnice in organizatorice laične nege pacientov s tuberkulozo, reševale so njihove socialne probleme, prav tako so sodelovale pri organiziranju rejniške službe.

Društvo medicinskih sester je sodelovalo tudi pri strokovnem izpopolnjevanju takrat pomožnega zdravstvenega osebja. Društvo je bilo vidno tudi v takratni Zvezi društev medicinskih sester Slovenije. Pod vodstvom Lucije Tekauc so bile medicinske sestre aktivne pri vodenju komisij za bolnišnično in izven bolnišnično službo (Štefka Zalokar, Lucija Tekauc in Silva Vuga), postavljale so standarde za opremo, tekstil in kadrovske normative. Tesno so sodelovale s tedanjo industrijo, ki je razvijala tovrstne programe, uvoz pa je bil zaradi pomanjkanja sredstev zelo omejen.

V sedemdesetih letih so aktivno sodelovale v vsejugoslovanskih simpozijih o problemu »intrahospitalnih infekcij«, kjer so delovale vse bolj organizirano. Vsak prvi četrtek v mesecu so potekali t. i. klinični večeri, kjer so medicinske sestre pridobivale nova strokovna znanja in jih društvo izvajala še danes. Splošna bolnišnica Maribor je društvu nudila prostore in vsakoletno donacijo sredstev »za druge izjemne potrebe«.

Leta 1973 je bila po upokojitvi do tedanje glavne medicinske sestre, Štefke Zalokar imenovana za glavno medicinsko sestro Splošne bolnišnice Maribor in to delo uspešno opravljala kar štiri mandatna obdobja. Ob prihodu v bolnišnico se je zavedala, kako bi se položaj in razvoj zdravstvene nege okrepila s statusom samostojne dejavnosti, zapisane v statutu zavoda, vendar so bile njene pobude v času tozdrovske razdrobljenosti in zaprtosti nesprejete. Ob ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, ki naj bi bile samostojne enote, je preživela obdobje, ko

je bilo delovno mesto glavne medicinske sestre večkrat izpostavljeno poskusom ukinitve. To je bil takrat vsesplošen pojav in ponekod se je to delovno mesto v tem obdobju celo reorganiziralo. Takrat ji je bil Kolegij glavnih medicinskih sester oddelkov, ki je bil ustanovljen, v veliko pomoč. Z dragocenimi sodelavkami ob sebi je uspela ohraniti in razvijati delovno mesto glavne medicinske sestre ter tako strokovno področje in kakovost v zdravstveni negi; kolegij je pričel z obravnavo strokovnih in organizacijskih vprašanj na področju stroke. Pri svojem delu je pričela tudi z ustanavljanjem specifičnih delovnih skupin, intenzivno je sodelovala z vsemi oddelki, zaposlenimi v zdravstveni negi, tudi s predstojniki oddelkov.

Tedaj je bilo v mariborski bolnišnici sistemiziranih 110 delovnih mest za medicinske sestre z diplomo višje zdravstvene šole, med zaposlenimi pa jih je imelo takšno izobrazbo 52. Premalo je bilo tudi inštrumentark in srednješolsko izobraženih zaposlenih v zdravstveni negi, bolnišnica pa je bila pred tem, da se širi in vseli v novo kirurško stolpnico. Možnosti zaposlovanja so bile majhne, delokrogi v zdravstveni negi niso ustrezali potrebam razvijajočega se okolja bolnišnične zdravstvene nege. Pri zdravstveni negi pacientov je sodelovalo več različnih profilov, strežnice brez izobrazbe, bolničarke, otroške negovalke, medicinske sestre s srednješolsko izobrazbo in višje medicinske sestre.

Višja šola za medicinske sestre je zaradi velikega pomanjkanja višjih medicinskih sester ustanovila študij ob delu za celotno severovzhodno Slovenijo. Organizirali so tudi izredni oddelek višje šole v Mariboru, kjer je Lucija sodelovala pri organizaciji mentorskega dela na bolniških oddelkih in praktične diplome, ki je sledila. Bila je mentor generacijam dijakov in študentov zdravstvene nege. V veliki meri je bila zaslužna za štipendiranje medicinskih sester. Pri svojem delu si je prizadevala omogočiti izobraževanje zaposlenim; bolnišnica in Srednja zdravstvena šola Maribor sta tesno sodelovali. Šola in bolnišnica sta pripravili tečaj za inštrumentarke, ki je bil edini v tedanji Jugoslaviji, zato so se pri nas izobraževale tudi medicinske sestre iz drugih republik.

Z željo, postati enakovredna sodelavica v vodstvu bolnišnice, se je

odločila za študij na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju in ga leta 1981 tudi uspešno končala. Aktivno je sodelovala pri sistemizaciji delovnih mest in pri tem opredelila, kaj je negovalna enota in kako mora biti kadrovsko zasedena. Intenzivno si je prizadevala za zmanjševanje obstoječega nadurnega dela, ki je zaradi pomanjkanja medicinskih sester takrat močno prevladovalo in tako uspela z dodatnim zaposlovanjem medicinskih sester. Število zaposlenih v zdravstveni negi se je postopoma, a vztrajno povečevalo, ob vseh aktivnostih na področju izobraževanja in sodelovanja s šolami pa se je izboljševala tudi izobrazbena struktura zaposlenih. Maloštevilni timi medicinskih sester so se krepili, tako so lažje izoblikovali koncept negovalne enote za intenzivno terapijo, intenzivno nego, številne specialne ambulate, hemodializo in druge.

V bolnišnici so s sodelovanjem oskrbovalnih služb reorganizirali in ustrezno uredili oskrbo s perilom, odvoz odpadkov, dovoz hrane, pravo sterilnega materiala, ustanovili so Komisijo za interhospitalne infekcije, organizirali centralno čistilno ekipo. Ob selitvi v kirurško stolpnico so uvedli t. i. tablet sistem delitve hrane pacientom. Med drugim so takrat poskrbeli tudi za prehrano zaposlenih med delom. Tudi ta zgled jo je spremljal iz bivanja v Amsterdamu, od koder so ga prevzeli, pove, in je v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor prisoten še danes.

Splošna bolnišnica Maribor je postajala zelo odprta ustanova, ob obiskih iz tedanje domovine in tujine pa zgled za mnoga strokovna vprašanja in organizacijske rešitve.

Ob zavedanju pomena izobrazbe medicinskih sester je vselej zastopala izobraževanje v zdravstveni negi, že takrat pa je bila tudi zagovornica nadaljnega strokovnega izpopolnjevanja na specialnih področjih v zdravstveni negi in pridobivanja funkcionalnih znanj medicinskih sester. Bila je zagovornica standardov zdravstvene nege, »da bo vsak bolnik deležen tega, kar mu po merilih dobre zdravstvene nege pripada in kar potrebuje«, je večkrat povedala.

V jubilejnem zborniku, ob 60 letnici delovanja mariborskega Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov je zapisala: »V času svojega poklicnega dela sem spoznala, da

pri negi in oskrbi bolnika ni višjih in nižjih del, sleherno opravilo je pomembno. Izobrazba nam omogoča, da smo usposobljeni za zahtevnejša opravila, ne daje pa nam pravice, da se odtegujemo od osnovnih potreb bolnika».

Gospa Lucija Takauc ima izjemen prispevek pri razvoju zdravstvene in babiške nege, tako na področju izobraževanja medicinskih sester, kot na področju bolnišnične zdravstvene nege in pri razvoju delovanja regijskega strokovnega Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor ter pomembno vlogo pri utrjevanju zavesti o pomenu poklicnega združevanja in stanovske pripadnosti.

Predlagatelj: Pomočnica direktorja UKC Maribor za zdravstveno nego mag. Marina Brumen in članice Strokovnega sveta za zdravstveno nego

Utemeljitev dobitnic priznanj so v celoti objavljene na spletni strani društva: www.dmsbzt-mb.si

Zahvala prejemnikov priznanj srebrni znak in prejemnice naziva častna članica

Spoštovani

v imenu prejemnikov priznanj srebrni znak in prejemnice naziva častna članica, iskrena zahvala! Prejemniki smo veseli, ponosni in počaščeni, da smo prejeli najvišja priznanja društva za strokovno delo, da so naši napor in rezultati našega dela prepoznani.

Vse je le kamenček v mozaiku celotne stroke zdravstvene nege, vendar pripomore, da se zdravstvena nega razvija, postaja kakovostnejša, prijaznejša uporabnikom in izvajalcem, je stroka, ki je živa, se prilagaja in strmi na višji cilji.

Pogoji, v katerih se razvija, so zelo težki, prepogosto doživljamo neupravičene kritike in finančne reze, vendar se zavedamo, da prav v takšnih pogojih zrastejo najplemenitejše stvari in dejanja, ki so večna.

Kriza, ki jo preživljamo, je zelo

resna, vendar našega razvoja in utemeljitve, da smo potrebni, ne more zavreti, kar potrjuje tudi prvo podeljeno priznanje strokovnemu timu zdravstvene nege oddelka, katerega predlagatelj je bil predstojnik oddelka.

Izkušnje iz preteklosti nas učijo, da smo medicinske sestre, babice in zdravstveni tehniki vedno znali poiskati pot, ki vodi navzgor, ne glede na prepreke. To se verjetno ne bo zgodilo jutri ali v bližnji prihodnosti, vendar imamo z vztrajnostjo, dobrim delom in razvijanjem stroke zagotovljen uspeh, kar potrjuje tudi modrost starih Grkov:

“Do uspeha ne pridemo s posnemanjem drugih ali s poskusi, da bi jih prekosili, temveč z odkrivanjem naših talentov in z razvijanjem njihovega polnega potenciala.”

Liljana Kralj, strokovni vodja zdravstvene nege Oddelka za kožne in spolne bolezni ter Enote za neakutno bolnišnično obravnavo ■

USTANOVITEV PEVSKEGA ZBORA

»Cilj glasbe ni le razveseljevanje sluha, temveč tudi izražanje čustev, razvnanje domišljije, vplivanje na razum, usmerjanje strasti.«

(Francesco Geminani)

Spoštovani,

v društvu smo se odzvali na številne pobude za ustanovitev **pevskega zbora** naših članic in članov, ki bo združeval vse, ki radi pojemo.

Zainteresirane vabimo, da se udeležite spoznavnega srečanja, v torek, 22. januarja 2013, ob 16. uri, v prostorih društva (Ulica heroja Jevtiča 5, Maribor).

Zvrsti zborovskega petja bodo organizirane glede na izkazani interes.

“Glasba vodi k notranji ubranosti.”

(Konfucij)

V imenu UO društva, Ksenija Pirš, predsednica

2013

Januar

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

April

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Zbornica zdravstvene in
Zveza strokovnih društev
babic in zdravstvenih

Februar

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28			

Maj

P	T	S	Č	P	S	N
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

5. maj - Mednarodni dan babic

12. maj - Mednarodni dan medicinskih sester

Marec

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Junij

P	T	S	Č	P	S	N
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Zn

skrB

sOl

stRo

odgovorNa

pravIČ

komunikaCi

empAt

Za

Va

En

Za

pAr

Julij

P	T	S	Č	P	S	N
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Oktober

P	T	S	Č	P	S	N
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Avgust

P	T	S	Č	P	S	N
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

November

P	T	S	Č	P	S	N
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

September

P	T	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

December

P	T	S	Č	P	S	N
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Podelitev srebrnih znakov v DMSBZT Novo mesto

Če biti ne moreš borovec vrh grička, pač bodi le grm v dolini – najlepši grmiček na bregu potočka. Če nisi drevo na višini, če nisi grmiček, pač bodi le bilka in cesto okraši samotno.

Če nisi za bobra, pa bodi vsaj ščuka, gladino razburkaj tihotno. Je dosti posadke, en sam kapitan, za vsakogar prostor se najde. Če složni smo skupaj ni delo zaman, že barka pred ciljem se znajde. Če nisi kot cesta, pač bodi le steza in zvezda, ko sonce zaspi. Velikost ne odloča, kdo vzpne se, pogreza. A bodi najboljši, karkoli že si.

(Douglas Malloch)

Sredi decembra smo v dolenskem društvu podelili najvišje priznanje društva. Srebrni znak za leto 2012 je prejela gospa Mojca Simončič.

Mojca Simončič

Mojca Simončič se je, kot drugi otrok v družini, rodila v Trbovljah. Po Srednji zdravstveni šoli, ki jo je obiskovala v Celju, si je želela pridobiti še več znanja iz področja zdravstvene nege, zato se je vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani. Po diplomi, leta 1990, se je zaposlila v Splošni bolnišnici Celje, na enoti za internistično intenzivno nego in zdravljenje. Ker si je želela v bližino domačega kraja, je leta 1993 sprejela službo v Trubarjevem domu upokoencev Loka pri Zidanem mostu. Opravila je pionirsko delo na področju kakovosti, saj si je ves čas

prizadevala za kakovostnejšo zdravstveno nego varovancev.

Ker se Mojca zaveda, kako pomembno je permanentno izobraževanje, se je vpisala v 3. letnik Visoke šole za zdravstvo v Ljubljani in leta 2000 diplomirala. Istega leta je sprejela nov poklicni izziv in se kot učiteljica praktičnega pouka zaposlila na Srednji zdravstveni in kemijski šoli Novo mesto, kjer je zaposlena že dvanajsto leto. Opravila je potrebno nadgradnjo znanja pedagoško andragoške smeri na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. V šoli je dosledna, vestna in aktivna. Prizadeva si za napredek stroke zdravstvene nege. Redno sodeluje v različnih projektih. Leta 2006/07 je sodelovala pri prenovi srednješolskega programa zdravstvena nega in bolničar negovalec. Napisala je nov dnevnik praktičnega pouka za program bolničar negovalec. Ker je na svojem strokovnem področju zelo delovna, si je leta 2008 pridobila naziv mentor. Leta 2005 je postala mentorica prostovoljnega dela dijakov v Domu starejših občanov Novo mesto, leto kasneje pa še v Splošni bolnišnici Novo mesto, kjer vodi skupino prostovoljk na otroškem oddelku, z imenom Pikapolonice. S prostovoljkami se trudi za promocijo prostovoljstva in pripravljajo redne mesečne delavnice za male bolnike. Da bi dijaki lahko opravljali prostovoljno delo v bližini svojega doma, je leta 2009 ustanovila še skupino prostovoljcev, ki opravljajo prostovoljno delo v domačem kraju in sicer v DSO Sevnica, Krško, Impoljca in Brežice.

Dva mandata je bila na šoli vodja strokovnega aktivna medicinskih sester, ki poučujejo praktični pouk.

Kot mentorica je z dijaki na državnem tekmovanju iz strokovnega predmeta zdravstvena nega pridobila številna priznanja.

Kot organizatorica in predavateljica aktivno sodeluje na strokovnih predavanjih, ki jih Srednja zdravstvena in kemijska šola pripravlja v sodelovanju z DMSBZT Novo mesto: seminar za mentorje praktičnega usposabljanja pri delodajalcu z naslovom Skupaj učimo teorijo in prakso zdravstvene nege, ki je potekal dve leti zapored in seminar z naslovom Proces zdravstvene nege v teoriji in praksi.

Že tretji mandat je članica izvršnega odbora Sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, kjer s svojimi prispevki sodeluje na strokovnih izobraževanjih.

Leta 2009 si je pridobila licenco predavateljice prve pomoči Rdečega križa Slovenije. Z RK Novo mesto in Sevnica sodeluje pri organizaciji tekmovanj in ocenjevanju znanja iz prve pomoči za učence osnovnih šol Dolenjske in Posavja.

Kljub nenehni skrbi za strokovni razvoj Mojca najde vedno čas tudi za svojo družino. S svojim strokovnim znanjem, dobrim zgledom in empatičnim odnosom do bolnikov je Mojca zelo spoštovana tako pri sodelavcih, kot pri dijakih. ■

Aktivnosti DMSBZT Pomurja od septembra do decembra 2012

1. Obvezna vsebina Zakonodaja

V Kulturni dvorani Beltinci smo 29. septembra 2012 izvedli celodnevni seminar **Zakonodaja v zdravstvu s poudarkom potreb v zdravstveni in babiški negi** (obvezne vsebine, licenčno vrednotenje). Prisotnih je bilo 120 udeležencev ki so v evalvacijskih vprašalnikih z veliko večino poudarili pomembnost spoznanja in znanja tega področja za vse izvajalce zdravstvene nege ne glede na izobrazbo. Stroške seminarja za izvedbo je za člane DMSBZT Pomurja krilo društvo tako, da ni bilo plačila udeležencev.

Dispanzer medicine dela, prometa in športa Karla Pučko Zemljič, dipl. m. s., univ. dipl. soc. del., **Patronaža in nega na domu** Marta Ajlec, VMS.

Sledila so predavanja:

Predstavitev nove paradontološke ambulante Ketí Jovanova, dr. dent. med. spec. paradontologije in Alenka Jug, zobna asistentka, **Promocija zdravja v lokalni skupnosti** Slavica Mencingar, dipl. m. s. in **Sodelovanje enote NMP G. Radgona z GEŠP G. Radgona** (gasilci) Gregor Vukan, ZT reševalec.

Vsi predavatelji so nas nazorno popeljali skozi dejavnost ZD Gornja Radgona ter nam predstavili vlogo

do stroke zdravstvene nege in DMSBZT Pomurja ter vseh prisotnih članov, ki nas je bilo okrog 100. Strokovno srečanje smo tudi prijaviili za licenčno vrednotenje, čeprav odgovora MZ še nismo dobili.

Iskreno se zahvaljujem članici Izvršilnega odbora Karli Pučko in članici nadzornega odbora Slavici Mencingar ter vsem njunim sodelavcem in vodstvu zavoda za tako dobro pripravljeno strokovno srečanje in nadaljnje druženje po koncu predavanja.

Taka druženja nam dajejo elan in voljo za premagovanje naporov ter izvajanje dobre in kakovostne zdravstvene nege.

Zahvala predsednice Zbornice – Zveze dosedanji predsednici DMSBZT Pomurja Emiliji Kavaš

2. Strokovno srečanje s čajanko v Zdravstvenem domu Gornja Radgona 9. novembra 2012

Dejavnost Zdravstvenega doma Gornja Radgona so predstavili: **Zobozdravstvena dejavnost** Bernarda Rajh, zobna asistentka, **Ambulante splošne medicine** Jožefa Klajnščak, VMS, **Referenčno ambulanto** Lidija Mlakar, dipl. m. s., **Služba NMP z reševalnimi prevozi in preventivna dejavnost** Slavica Mencingar, dipl. m. s., **Otroško šolski dispanzer** Cvetka Mlakar, VMS, dipl. org. menedž., **Dispanzer za žene** – Barbara Hanc, dipl. m. s.,

zdravstvene nege pri izvajanju dejavnosti Zdravstvenega doma Gornja Radgona. Pozdravil nas je tudi direktor Zdravstvenega doma Gornja Radgona gospod Jože Primožič, dr. med. spec infektolog in poudaril pomen dobrega timskega dela, sodelovanja med različnimi timi, izvajanja zdravstvene nege in dobro sodelovanje z zaposlenimi na področju zdravstvene nege v skrbi za pacienta in dobro delovno klimo med zaposlenimi.

Predstavitve in organizacija srečanja je bila izvedena na visokem strokovnem in organizacijskem nivoju ter z vso skrbjo in ljubeznijo

3. Strokovna ekskurzija Golnik in ogled znamenitosti na Gorenjskem

Zgodaj zjutraj smo se 16. novembra 2012 podali na strokovno ekskurzijo na Kliniko Golnik, kjer nas je prijazno sprejela pomočnica direktorja za področje zdravstvene nege dr. Saša Kadivec. Predstavila nam je zgodovinski razvoj bolnišnice Golnik ter njihove dejavnosti. Posebej tudi področje zdravstvene nege in vlogo pri razvoju ter doseganju ciljev klinike Golnik. Skozi triurno predstavitev tudi naslednjih predavateljic smo podrobno spoznali vrednote klinike ter njihovo skrb za kakovost in varnost ter vlaganje v človeške vire, ki so pomembni pri doseganju zastavljenih ciljev in skrbi za njim zaupanje bolnike. Predsednica DMSBZT Gorenjske in odgovorna medicinska sestra na oddelku, Judita Slak, nam je podrobno predstavila oddelek za paliativno oskrbo ter neakutno bolnišnično obravnavo. Prav tako nas je pozdravila v imenu DMSBZT Gorenjske. Po predstavitvi v njihovi dvorani smo se razdelili v dve skupini ter si ogledali Kliniko po dejavnostih in oddelkih.

Vodstvu Klinike Golnik in pomočnici direktorja za področje ZN dr. Saši Kadivec in predsednici DMSBZT Gorenjske Juditi Slak ter

Izvršni odbor DMSBZT Pomurja

Zahvala članov PZ Žarek Milki Kavaš

vsem predavateljicam se najlepše zahvaljujem za tako dobro pripravljen strokovni del ter za prijetno druženje in pogostitev.

Cas nas je že preganjal do naslednje naše točke v Jesenicah kjer smo si pogledali muzej razvoja železarstva ter hišo, ki prikazuje prva bivanja delavcev v železarni.

Po kosilo smo hoteli na Bled, kjer smo zaužili nekaj utrinkov ob blejskem jezeru. Naša naslednja točka je bilo mesto Kranj, kjer smo se že v temi sprehodili mimo Prešernovega spomenika, mestne hiše ter cerkve. V večernih urah smo se podali na pot proti Murski Soboti. Imeli smo se lepo. Vodička podjetja Klas nam je živo predstavljala kulturne, naravne in druge znamenitosti ter razne zanimive podatke.

4. 3. Pomurski simpozij o kronični rani

V sodelovanju s skupino za kronične rane pri SBMS in zdravniškim društvom smo izpeljali že tretji

simpozij o kronični rani. Ker je bil prispevek o srečanju že objavljen v Utripu, se tokrat vsem članom Skupine za kronične rane in predsednici gospe Mariji Kohek iskreno zahvaljujem za vsa njihova strokovna prizadevanja na področju oskrbe kronične rane, ki je eden izmed kazalnikov kakovosti. S svojim strokovnim delom in entuziazmom skrbite za izobraževanje vsega kadra zdravstvene nege in s tem za kakovostno in varno obravnavo bolnikov v pomurskem prostoru.

5. Srečanje upokojenih medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov DMSBZT Pomurja

Naše novembrsko srečanje z upokojenimi člani je postalo že kar tradicionalno. Srečanje se odvija v SBMS že vrsto let. Na srečanju nas vsako leto pozdravi tudi vodstvo zavoda. Letos je bilo na srečanju prisotnih 130 udeležencev. Med nami so bile tudi vodilne medicinske sestre in člani izvršnega ter nadzornega odbora DMSBZT Pomurja. Prav tako

smo pozdravili novo predsednico DMSBZT Pomurja Danielo Mórec, ki se nam je tudi pridružila kot nova upokojenka. Ob srečanju so nam žareli obrazi, veseli smo bili ponovnega snidenja in druženja ob prijetnem klepetu in obujanju spominov, ki ponovno zaživijo. Neumorna udeleženka srečanja upokojenih članov je nekdanja predsednica DMSBZT Pomurja Slavica Fekonja, kar nas še posebej veseli. Naše stanovske vezi so se spletle v lepa prijateljstva, ki ohranjajo lepoto in dobro ter pozabljajo na prepreke in ovire. Veselimo se podarjenih dni ter smo hvaležni za druženja, ki nam ga omogoča društvo.

Letos so nam na srečanju zapele pevke PZ Žarek. Program je nadaljevala Vokalna skupina DOSOR, ki nam je pod vodstvom Suzane Divjak, dipl. m. s. zapela in zaigrala lepe melodije in pesmi. Ob njihovih mladih glasovih in igranju so nam kar zaplesale duše. Program je nadaljevala **medgeneracijska dramska skupina iz Hiše sadežev**

Udeleženci strokovne ekskurzije na Kliniko Golnik

Srečanje z upokojenimi sodelavkami

družbe Murska Sobota, kjer so pod vodstvom upokojene, znane kulturne delavke Grete Škerget zaigrali predstavo **Kisla župa**. V predstavi sta nastopali tudi naši upokojeni članici DMSBZT Pomurja Erika Žilavec in Milena Stropnik s svojim možem. Predstava je bila medgeneracijska, ker so v njej nastopali tudi starša in otroci. Nasmeljali smo se do solz. Kaj vse znamo in zmoremo medicinske sestre, je pokazal bogat kulturni program, ki smo ga pripravili.

6. Volilni Občni zbor DMSBZT Pomurja

Volilni občni zbor DMSBZT Pomurja, ki je bil 20. 11. 2012, je izvolil nove organe DMSBZT Pomurja ter predsednico in podpredsednico DMSBZT Pomurja. Mandat novemu vodstvu in organom DMSBZT Pomurja začne veljati s 1. 1. 2013 in traja do 31.12. 2016.

Organi Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja za mandatno obdobje 4 let od 1. 1. 2013. do 31. 12. 2016 so:

PREDSEDNICA

Daniela Mőrec, dipl. m. s.

PODPREDSEDNICA

Dragica Jošar, dipl. m. s., ZDMS NADZORNI ODBOR

1. Anica Benkovič, VMS
2. Emilija Kavaš, VMS, dipl.org. menedž. – predsednica NO
3. Zdenka Škrileec, VMS, SBMS
4. Jože Trajber, dipl. zn., ZDMS
5. Dušan Vereš, ZT, Dom starejših Rakičan

RAZSODIŠČE

Marija Zrim, dipl. m. s., Splošna bolnišnica Murska Sobota – predsednica razsodišča
Metka Močnik, dipl. m. s., (Dom Lukavci)

Zdenka Tratnjek, dipl. m. s., Splošna bolnišnica Murska Sobota
Zlatka Lebar, univ. dipl. pedagog, Zdravstvena šola Murska Sobota
Slavica Mencingar, dipl. m. s., Zdravstveni dom Gornja Radgona

Izvršni odbor Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja (člana izvršilnega odbora sta tudi predsednica in podpredsednica)

TAJNICA

Jasna Meško, SBMS

ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA, Grajska ulica 22,

9000 Murska Sobota

Erika Časar, nadomestni član

Aleš Pertoci

Urška Sinic, nadomestni član

Tadeja Žalig

ZDRAVSTVENI DOM LJUTOMER,

Cesta I. slov. tabora 1, 9240 Ljutomer

Andreja Bogdan, nadomestni član

Jožica Kosi

ZDRAVSTVENI DOM GORNJA

RADGONA, Partizanska cesta 34,

9250 G. Radgona

Karla Zemljčič Pučko, nadomestni

član Tomaž Rantaša

ZDRAVSTVENI DOM LENDAVALA,

Kidričeva ulica 34, 9220 Lendava

Valerija Hozjan, nadomestni član

Gal Kiraly Doris

SPLOŠNA BOLNIŠNICA MURSKA

SOBOTA, Ulica dr. Vrhnjaka 6, 9000

Murska Sobota

1. Sandra Balažič Gjura, nadomestni

član Leon Hegeduš

2. Marija Kohek, nadomestni član

Darja Kučan

3. Darja Hoheger, nadomestni član

Zdenka Domitric

4. Jožica Karas, nadomestni član

Simona Gomboc Sečko

5. Alenka Karlovčec, nadomestni član

Jože Sever

6. Metka Lipič Baligač, nadomestni

član Marija Flisar

DOM LUKAVCI, Lukavci 9, Dom

Starejših Ljutomer 9242 Križevci pri

Ljutomeru

Zlatka Murtič, nadomestni član

Dragica Kosmajer

DOM STAREJŠIH RAKIČAN, Ulica

dr. Vrhnjaka 1, Rakičan, 9000

Murska Sobota

Tadeja Sršen, nadomestni član

Tina Gutman

DOM STAREJŠIH LENDAVALA,

Nasleje prekmurske brigade 4a,

9220 Lendava

Simona Marič Tibaut, nadomestni

član Simon Kovač

DOM STAREJŠIH GORNJA RADGONA,

DOM starejših Gornja Radgona

Zvonka Hladen Brus, nadomestni

član Rosvita Šlebinger

Dom starejši občanov Radenci

DOSOR, Dom starejših Janka

Škrabana Beltinci

Suzana Divjak, nadomestni član Janja

Maučec

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO

VARSTVO, Arhitekta Novaka 2b,

9000 Murska Sobota

Emma Mesarič, nadomestni član

Zdenka Verban Buzeti

ZDRAVSTVENA ŠOLA RAKIČAN,

Ulica dr. Vrhnjaka 2, Rakičan, 9000

Murska Sobota

Irena Šumak, nadomestni član

Tatjana Pernat

TERME 3000

ZDRAVILIŠČE MORAVSKE

TOPLICE, Kranjčeva ulica 12, 9226

Moravske Toplice

ZDRAVILIŠČE RADENCI,

Zdraviliško naselje 9, 9252 Radenci

Terezija Lenarčič, nadomestni član

Dragica Krojs

ZASEBNA DEJAVNOST

Brigita Mataič, Dobrovnik 8, 9223

Dobrovnik; nadomestni član Erika

Gaber Horvat

UPOKOJENE MEDICINSKE

SESTRE

1. Cvetka Meolic (VMS, SBMS),

nadomestni član Marija Hirci

(VMS, SBMS)

2. Vera Bogdan (VMS, ZD Ljutomer),

nadomestni član Darja Zmazek

(Zdravilišče Radenci)

BLAGAJNIČARKA

Marta Stepanovič – Splošna

bolnišnica Murska Sobota

Člani volilnega občnega zbora

Vokalna skupina DOSOR pod vodstvom Suzane Divjak

Medgeneracijska gledališka skupina iz Hiše sadžev Murska Sobota

Med dvema kandidatama Martin Horvat in Danielo Mõrec je bila izvoljena z veliko večino za predsednico Daniela Mõrec. Podpredsednica je ostala še naprej Dragica Jošar, ki se ji iskreno zahvaljujem za dobro sodelovanje. Prav tako iskrena hvala za sodelovanje in delo naši blagajničarki Marti Stepanovič. Iskrena hvala predsednici nadzornega odbora Anici Benkovič, ki ima najdaljši staž delovanja v organih DMSBZT Pomurja, to je 40 let. Sledi ji Vera Bogdan, članica IO in predstavnica upokojenih članov s Prlekije. Hvala tajnici Jasni Meško, ki skrbno bedi in vodi evidenco izobraževanj ter elektronskega poročanja za licenčno vrednotenje ter izdajo potrdil o izobraževanju.

Z vztrajnostjo, složno in skrbjo za dobrobit vseh članov in stroke ZN smo zaključili ta mandat, za kar se zahvaljujem vsem, ki ste z menoj soustvarjali delovanje DMSBZT Pomurja in razvijali stroko ZN v Pomurju.

Novi predsednici Danieli Mõrec želim dobro vodenje DMSBZT Pomurja in plemenito srce za reševanje malih in velikih preprek, ki jih dostikrat tudi sami nastavljam drug drugemu.

Vsem nam v pokrajini ob Muri in tudi v lepi Sloveniji želim vse najboljše

za razvoj stroke zdravstvene nege in za naš poklic ter samopodobo.

Delo predsednice sem opravljala dobrih dvajset let. Sedaj ko gledam nazaj ne morem verjeti, da je bilo toliko let. V ta leta je bilo vloženo mnogo časa, energije, entuziazma, odrekovanja. Vendar sem to poslanstvo opravljala z ljubeznijo in spoštovanjem do mojih stanovskih kolegic in kolegov ter z velikim spoštovanjem človeka v pokrajini ob Muri ter stroke zdravstvene nege v Pomurju in v Sloveniji in tudi našega krovnega društva.

Z veseljem sem sodelovala z vsemi vami in mi je bilo prijetno pri duši, ko smo skupaj kreirali pot zdravstveni negi v domači regiji in tudi soustvarjali pot zdravstveni negi v Sloveniji. Skupaj z vami sem podpirala zadane cilje v dobrobit zdravstvene nege in nam zaupanega človeka v Pomurju, v vseh zavodih, na vseh nivojih naše izobrazbene strukture in stroke ter tudi Zbornice – Zveze in našega poklica.

Posebno mesto ima v mojem srcu in duši pevski zbor Žarek, ki goji v DMSBZT Pomurja 17 let kulturo zborovskega petja in nas zastopa v Pomurju, širom države Slovenije in izven meja. Iskrena hvala vsem pevkam in zborovodkinji Anki Suhadolnik ter

predsednici zbora Eriki Žilavec za skupno prehojeno pot 17-letnega zborovskega petja, kjer smo s ponosom in dostojno predstavljale zdravstveno nego in DMSBZT Pomurja.

Poklic medicinske sestre, stroko zdravstvene nege sem imela rada in sem ponosna, da sem medicinska sestra. Svoje poslanstvo sem opravljala z ljubeznijo, srčnostjo. Z vsem pridobljenim strokovnim in osebnim znanjem ter vrednotami.

Hvaležna sem vam za skupno prehojeno pot in za vsa druženja in skupne aktivnosti.

Srčno si želim, da premagamo čeri, ki so nam letos ovirale pot in gremo z upanjem in ljubeznijo do svojega poklica in nam zaupanih ljudi naprej. Upam in želim, da bo ta pot v slovenskem prostoru pripeljala tudi do normativov, ki so za zdravstveno nego prepotrebni.

Želim nam uspešno ter plodno delo, poštenega medsebojnega sodelovanja in ljubezni, ki premaga vse ovire, prepreke in najde zmeraj pravo pot.

Z iskrenim voščilom za vse dobro in lepo ob božičnih praznikih in v novem letu 2013 ■

VABILO NA ČAJANKO

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske vabi na srečanje ob skodelici čaja z gostom Ivanom Sivcem, pisateljem, publicistom in popotnikom.

Srečanje ob čaju z zanimivim gostom bo v **četrtek, 14. februarja 2013, ob 17. uri v dvorani Restavracije Ejga, Cesta Maršala Tita 27, na Jesenicah**. Prijave sprejemamo do 11. februarja 2013 po e-pošti na naslov: judita.slak@klinika-golnik.si Informacije po telefonu 040 283 829.

Prisrčno vabljeni.

Judita Slak, predsednica DMSBZT Gorenjske

Zahvala Milki Kavaš za njenih 20 let

Milka Kavaš je svojo poklicno in življenjsko pot zapisala dolgoletnemu delovanju v Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Pomurja. To poslanstvo je opravljala z vso zavzetostjo predvsem zato, ker je želela skupaj s sodelavci v društvu dati članom možnost izobraževanja, druženja, osebne rasti, pripadnosti poklicu medicinske sestre ter stroki zdravstvene in babiške nege.

Skupaj z njo smo rasli, se razvijali, izobraževali, iskali nove ideje, vizije, priložnosti in možnosti ne glede na stopnjo izobrazbe.

Ves čas je opravljala delo predsednice s srcem in veseljem v dobrobit članov in pomurskega človeka.

Morda so se včasih njene odločitve komu zdele v prvem trenutku čudne, vendar je vedno pred lastne interese in interese posameznikov postavljala interese večine članov. Sledila je skrbi za razvoj stroke in njeni umestitvi v sistemu zdravstvenega varstva. Znala je prepoznati željo po izobraževanju ter člane spodbujati pri različnih strokovnih, kariernih in organizacijskih izzivih. Naučila nas je, da je težave najbolje reševati na način, ki krepi prepoznavnost stroke, organizacije, predvsem pa v dobrobit za ljudi.

S svojimi bogatimi izkušnjami, človeško toplino in izjemnim veseljem do dela ter predanostjo društvu je predstavljala vzor medicinskim sestram. Zaradi nje je naše društvo cenjeno in spoštovano ne samo v pomurski regiji, ampak tudi na nacionalni ravni.

Zavedamo se, da se poti, umetnost druženja in strokovna rast našega društva niso vzpenjali vedno le navzgor, so se pa izpolnjevali v lepoti bivanja in dovršenosti v službi za sočloveka. Bili so ovinki, ovire, vzponi in padci, poleg tega pa tudi tkanje prijateljstva, druženja, harmonije, strokovne rasti in družbenega priznanja, seveda vse to pod njenim vodstvom našega društva, ki ga je vodila 20 let.

Star pregovor pravi: »veriga je tako močna, kot je močan njen najšibkejši člen«. Vsi člani v verigi morajo biti močni in stabilni, samo tako se ne bo pretrgala. Tudi v našem društvu ni bilo nič drugače, zato smo vsak po svojih močeh prispevali k uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili, seveda je bila Milka tisti

najmočnejši člen, ki nas je znal povezovati.

Številna priznanja in nagrade so dokaz njenega zavzetega, humanega in dolgoletnega dela tako v društvu kot na področju zdravstvene nege in v drugih nevladnih organizacijah. Prejela je :

- leta 1997: zlati znak Zbornice – Zveze za aktivno društveno in zbornično delovanje;
- leta 2000: priznanje Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Pomurja za doprinos k razvoju stroke zdravstvene nege in delovanja društva;
- leta 2004: spominsko priznanje Sindikata delavcev v zdravstveni negi za zasluge ob 10. letnici delovanja sindikata.
- priznanje Združenja za gerontologijo in gerontagogiko Slovenije za vodenje skupin za samopomoč.
- priznanje Ministrstva za zdravje in CINDI Slovenije za uspešno delovanje v projektu Živimo zdravo in zdravstveno vzgojno delo.
- leta 2010: priznanje Slovenske Karitas za dvajsetletno prostovoljno in humanitarno delo.
- leta 2011: priznanje občine Beltinci za vsestransko aktivnost v dobrobit občine Beltinci in prebivalcev v njej.

Težko je v nekaj stavkih izraziti vse, kar čutimo. Iskreno se ji zahvaljujemo za njeno humano, dobro in strokovno delo ter za doprinos k razvoju stroke zdravstvene in babiške nege v skrbi za človeka v pomurskem prostoru ter v Sloveniji.

Veselimo se, da bo še naprej ostala članica v nadzornem odboru društva in sodelovala z nami. ■

Pohod po Pliskini poti, obogaten s kulinaričnimi dobrotami

Tradicionalni jesenski pohod nam je že enkrat "odplavilo" deževje, končno pa smo ga izpeljali 24. novembra 2012. Na lep sobotni dan se nas je zbralo kar 48 članov in članic Društva MSBZT Nova Gorica ter nekaj naših svojcev. Z avtobusom smo se dobre volje zapeljali dogodivščinam naproti. Tokrat je bil naš namen ogled znamenitosti ob Pliskini poti v osrčju Krasa.

Zbrani pred Mladinskim hotelom Pliskovica

V Pliskovici nas je sprejel naš član Samo Milanič, dober poznavalec tega področja. Vas ima komaj nekaj čez sto hiš in dvakrat toliko prebivalcev. Obdajajo jo prostrani vinogradi, kjer pridelujejo prvovrstni teran. Samo nas je popeljal po kolovozih in stezah, ujetih med dolge kamnite zidove, speljane po nekdanjem obdelanem svetu, ki pa se danes vse bolj zarašča. Videli smo, kako skromna je kraška zemlja, koliko truda je bilo potrebnega, da so kamniti svet postopoma očistili in spremenili v polja, vrtače, travnike. Iz obilice kamenja so si zgradili tipične kamnite hiške, dve smo ob naši poti videli. Nekdaj so nudile pastirjem skromno zavetje pred dežjem. Pot nas je vodila tudi mimo ostankov poljske bolnišnice iz 1. svetovne vojne, ki je delovale v zaledju soške fronte. Prvi postanek je bil na domačiji Kovač, kjer nas je prijazen gospodar povabil v klet na pokušino

domačih kulinaričnih dobrot; pršut in sir smo poplaknili s teranom. Tako podkrepljeni smo dobre volje krenili naprej. Za ogled smo se ustavili v osrčju vasi, kjer je v zavetju hiš lepo

urejena bogata kulturna zapuščina, več kot 400 let stara domačija Pr Slamičevih, kjer so znali ohraniti vso žlahtnost starih kraških hiš. Zaščiten je kot kulturni spomenik, v njej delujeta Mladinski hotel in Info točka. V dnevnem prostoru je zidano široko ognjišče, na veliki mizi pa ponujene enostavne družabne igrice, kakršne so nekoč igrali otroci, pastirji. Tu organizirajo tudi razne delavnice, večinoma z namenom, da obujajo stare običaje in z njimi ozaveščajo mlade generacije na skoraj pozabljeno dediščino. Pot smo sklenili na Turistični kmetiji Ostrouška, kjer so nam za dobrodošlico ponudili domači teranov liker in čičerikin namaz, nato pa so nas postregli še z joto in kuhanimi štruklji v teranovi omaki. Da bomo vedeli, kako se streže na Krasu.

Zaokrožili smo še en lep dan v družbi kolegov in kolegic, z vedenjem, da nam je vedno lepo, ko se srečamo. Seveda gre vsa zahvala tudi vsem, ki načrtujejo, organizirajo in kakorkoli pomagajo, da se srečanj veselimo in na njih uživamo. ■

Tipična kraška pastirka hiška

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJA »SREBRNI ZNAK« V LETU 2012

Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenj Gradec (v nadaljevanju DMSBZT SG), v skladu s Pravilnikom o priznanjih društva, objavlja razpis za podelitev priznanja »srebrni znak« posameznici/posamezniku ali skupini na področju zdravstvene in babiške nege v letu 2012. Društvo razpisuje pet »srebrnih znakov« za dolgoletne vidne prispevke na področju društvenega in strokovnega delovanja v zdravstveni in babiški negi Koroške regije ter pet »priznanj za uspešno poklicno in strokovno delo«.

Kriteriji za podelitev srebrnega znaka:

- nesebično in uspešno poklicno delo ter aktivna vloga pri ohranjanju in razvijanju stroke zdravstvene nege,
- prispevek k uspešnemu uresničevanju programov zdravstvene in babiške nege ter zdravstvenega varstva, zlasti njegovih prednostnih nalog,

*Bojana Zemljič,
Komisija za priznanje*

- kakovostno in učinkovito organizacijsko delo na področju zdravstvene in babiške nege,
- prispevek k humanizaciji odnosov med uporabniki in izvajalci,
- aktivno dolgoletno delovanje v Društvu,
- vidni uspehi pri doseganju ciljev, uresničevanju ter uveljavljanju nalog Društva,
- znanstveno in raziskovalno delo,
- pomembno publicistično delo,
- skrb za kulturno, športno, stanovsko, raziskovalno ter izobraževalno delovanje članic in članov Društva,
- razvijanje stikov med člani DMSBZT SG ter ostalimi društvi,
- krepitev vloge, pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov,
- prispevek k izboljšanju zdravstvenega stanja prebivalstva.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo posamezni člani društva in Upravni odbor društva v skladu z razpisanimi kriteriji.

Predlagani kandidat mora biti član društva vsaj 5 let. Predlog za priznanje mora vsebovati življenjepis, podrobno utemeljitev predloga ter lastnoročni podpis predlagatelja.

Komisija za priznanja pri DMSBZT SG bo obravnavala vse predloge za podelitev priznanja, ki bodo prispela na naslov društva pravočasno, **do vključno 27. 2. 2013** in med prispelimi predlogi odločila nagrajenke/nagrajence za leto 2012.

Predlagatelji morajo pisne predloge za dobitnice/dobitnike srebrnih znakov **poslati na naslov:** Komisija za priznanja, pri Strokovnem društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenj Gradec, Bojana Zemljič, Splošna bolnišnica Slovenj Gradec, Gosposvetska 1, 2380 Slovenj Gradec, s pripisom »NE ODPIRAJ – SREBRNI ZNAK 2012.« Vloge, ki bodo prispele po razpisnem datumu, ne bodo upoštevane.

*Petra Štigl,
predsednica DMSBZT SG*

ČESTITKA

Na fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru je

Tanja Pristavec

zaključila magistrski študij program 2. stopnje zdravstvene nege in pridobila naziv magistrica zdravstvene nege.

Iskrene čestitke.

Zdenka Kramar s sodelavkami

ČESTITKA

V slovenski zdravstveni negi smo dobili novo izredno profesorico.

Senat Univerze na Primorskem je 4. oktobra 2012 izvolil v ta naziv

izr. prof. dr. Brigito Skelo Savič.

Čestitamo.

Zbornica – Zveza

Podelitev priznanj Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana 2012

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov (DMSBZT) Ljubljana že štirinajsto leto podeljuje priznanja društva za aktivno delo v društvu, za dosežke v praksi zdravstvene in babiške nege ter za osebni prispevek k delu in razvoju društva.

Srebrni znak je najvišje priznanje društva, ki ga prejme član društva za dolgoletno aktivno delovanje v društvu, še posebej za aktivno delovanje in sodelovanje pri ohranjanju in razvijanju kulturne in zgodovinske dediščine medicinskih sester in babic; skrbi za kulturno, stanovsko, izobraževalno, raziskovalno, socialno in športno delovanje svojih članov, razvijanje stikov med člani in med društvi ter krepitev vloge in pomena dela medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v slovenskem in mednarodnem prostoru.

Srebrni znak – najvišje priznanje DMSBZT Ljubljana so prejeli:

Irena Špela Cvetežar

Gospa Irena Špela Cvetežar se je za poklic medicinske sestre izobraževala v Ljubljani, najprej na srednji zdravstveni šoli, nato je nadaljevala šolanje na takratni Višji šoli za zdravstvene delavce. Njena prva služba je bila na področju kirurgije v UKC Ljubljana, kjer je bila zaposlena kar 23 let. Najprej se je zaposlila na KO za torakalno kirurgijo nato pa je dvajset let delala na različnih enotah KO za urologijo. Leta 2007 je strokovno znanje nadgradila s šolan-

jem za enterostomalno terapevtko. Vrsto let je svoje strokovno znanje in izkušnje kot pedagoška medicinska sestra na enoti intenzivne nege podajala študentom, pripravnikom in novim zaposlenim. Pri svojem delu je vedno postavljala v ospredje bolnika in njegove potrebe. Zaposlene je znala motivirati za strokovno delo in spodbuditi za sodelovanje. Znala je prisluhniti posamezniku in mu stati ob strani ob pomembnih dogodkih. Vedno je bila nasmejana, dobre volje. Na oddelku je vzpostavila in gojila kolegialnost, medsebojno pomoč in neformalno druženje, ki je pomembno prispevalo k povezovanju in gradnji tima. Več let je skupaj s kolegicami iz drugih slovenskih bolnišnic organizirala urološka srečanja.

V DMSBZT Ljubljana je aktivna že dolgo vrsto let. Sodelovala je pri organizaciji in izvedbi različnih projektov. Posebno aktivna je bila v raziskovalni skupini. Skupaj z Darinko Klemenc, sta leta 1999 izvedli prvo raziskavo o nasilju v zdravstveni negi. Raziskava Spolno nasilje/ nadlegovanje med medicinskimi sestrami v Sloveniji je bila prva tovrstna raziskava v našem prostoru, ki je bila v takratnem času za nekatere sporna, za druge pa izjemno pogumna. Delovanje v našem društvu na tem področju je kasneje spodbudilo številne aktivnosti na področju ozaveščanja, usposabljanja in netolerance do nasilja v zdravstveni negi. Na tem področju deluje še danes. Trenutno vodi Delovno skupino za nenasilje v zdravstveni negi pri Zbornici – Zvezi, kjer organizirajo in vodijo številne aktivnosti za zmanjševanje nasilja tako v zdravstveni negi, kot tudi v širši družbi. Vključuje se v delovanje raznih nevladnih organizacij, ki pomagajo žrtvam nasilja. Sodelovala je tudi v delovni skupini na Ministrstvu za zdravje za pripravo protokolov o

preprečevanju nasilja v družini za uredničenje zakonskih obveznosti.

Kot raziskovalka je bila vključena v štirih raziskovalnih projektih, obogatila je znanje in pripomogla k napredku in razvoju zdravstvene nege. Izsledki raziskovalnih nalog in članki so bili predstavljeni doma in v tujini (ICN, ESGENA).

Trenutno svoj poklic in poslanstvo medicinske sestre izpolnjuje v Domu Tisje v Šmartnem pri Litiji. Trudi se, da potrebe starejših po zdravstveni negi in oskrbi ne bi bile zapostavljene. Kot zagovornica vseživljenjskega učenja v zdravstveni negi, zaključuje magistrski študij zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice.

Pomemben del njenega življenja teče v osrčju Slovenije, kjer čas preživlja z družino, prijatelji "kofetarji", ob plesu, petju in igranju v amaterskem gledališču.

Gordana Lokajner

Gospa Gordana Lokajner se je že kot osnovnošolka izkazala kot poštena, pravična in borka za pravice sošolcev. Odločitev o nadaljnji poti jo je vodila na Srednjo zdravstveno šolo v Ljubljani.

Takratno veselje do potovanja in trenutni navdih, da bi morda pričela s študijem medicine jo je preusmeril v neka druga razmišljanja, svoje ambicije je udejnjala na študiju za medicinske sestre. Njen izbor za študij na takratni Višji šoli za zdravstvene delavce se je po diplomi nadaljeval tudi na visokošolskem študiju. V študentskih časih je bila aktivna in vestna funkcionarka v študentskem parlamentu. Bila je ena od prvih, ki se je udeležila izmenjave študentov. Pot jo je popeljala na Finsko in Norveško.

Prvo zaposlitev je našla na Onkološkem inštitutu Ljubljana, nato je poklicno pot nadaljevala v UKC Ljubljana na KO za gastroenterologijo. Vendar ostaja zvesta Onkološkemu inštitutu, kamor se je vrnila.

Želja po novih znanjih jo je gnala naprej. Zato se je vpisala na Fakulteto za organizacijske vede v Kranju, kjer je leta 2006 pridobila naziv univerzitetni diplomirani organizator dela.

Na poti do diplom je še vedno aktivna. Tako je trenutno v fazi zaključevanja znanstvenega magistrskega študija na Fakulteti za management v Kopru.

Ravno to - iskanje in radovednost do novih ljudi in učenja jo je pripeljalo tudi v DMSBZT Ljubljana. Pred leti je začela in se prepoznala v različnih aktivnostih društva. Je članica izvršilnega in upravnega odbora društva, aktivna na področju iskanja idej in navezovanju stikov s strokovnjaki na sorodnih področjih. Vedno je pripravljena priskočiti na pomoč, organizirati in koordinirati stike, dogodke in ljudi na različnih izobraževanjih, ne glede na to, ali je nalogo dobila ta trenutek ali že pred meseci. Zelo se je izkazala v organizacijskih in programskih odborih.

V njeni bibliografiji najdemo številne strokovne prispevke na internih, sekcijskih, društvenih in mednarodnih izobraževalnih seminarjih. Vodilo njenega dela in ustvarjanja je pustiti pisno sled, ter raziskati, preveriti in objaviti strokovna dognanja. Kot prepoznana strokovnjakinja je bila imenovana v skupino za pripravo Nacionalne strategije razvoja zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Poleg vsega naštetega je v poklicnem življenju mentorica

študentom in dijakom zdravstvene nege ter mentorica diplomantom. V času od 2008 do 2011 je bila predavateljica na Visoki šoli za zdravstvo Izola na področju zdravstvene nege kirurškega in onkološkega bolnika, sedaj je na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice dopolnilno zaposlena kot nosilka in predavateljica za predmet Zdravstvena nega kirurškega bolnika. Je tudi sodelavka na Katedri za onkologijo Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani.

Nalogo, da se strokovnjaki zdravstvene nege ter člani društva povežemo tudi z organizacijami pacientov, udejanja kot aktivna sodelavka v Društvu onkoloških bolnikov Ljubljana, kjer svoje znanje in klinične izkušnje prenaša pacientom z namero boljšega sprejemanja bolezni in svetovanja pri premagovanju nastalih ovir.

Mag. Darja Ovijač

Mag. Darja Ovijač je Srednjo zdravstveno šolo končala v Ljubljani. Študij je nadaljevala na takratni Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani. Po končanem študiju se je zaposlila v UKC Ljubljana, na KO za hematologijo. Desetletne strokovne izkušnje v praksi je pridobivala v specialistični ambulanti, na kliničnem oddelku in v dnevni bolnišnici. Od leta 1998 je zaposlena na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani na Oddelku za zdravstveno nego. Je višja predavateljica za področje zdravstvene nege in nosilka predmetov Etika s filozofijo zdravstvene nege in Diagnostično terapevtski program. Sodeluje tudi pri predmetu Zdravstvena nega internističnega bolnika z interno medicino, nekaj let pa

je bila tudi nosilka tega predmeta. Je mentorica, so-mentorica in recenzentka pri diplomskih delih številnim študentom. Dve leti je bila predstojnica Oddelka za zdravstveno nego, trenutno je vodja študijskega programa zdravstvena nega na prvi stopnji.

Svoje znanje in veščine nenehno nadgrajuje tako formalno kot tudi neformalno. V času zaposlitve na Zdravstveni fakulteti je končala študij na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju, pridobila naslov univerzitetna diplomirana organizatorica in zatem še akademski naslov magistra znanosti. Aktivno sodeluje na mednarodnih in domačih kongresih, konferencah, simpozijih in seminarjih. Njena bibliografija je obsežna.

Leta 2004 seje pridružila Raziskovalni skupini pri DMSBZT Ljubljana, v okviru katere je aktivno sodelovala pri raziskovalnem projektu »Medpoklicni odnosi v zdravstvenem timu med slovenskimi medicinskimi sestrami in zdravniki«.

Od leta 2010 dalje izvaja učne delavnice: Zdravstveni tim na poti odličnosti, ter sodeluje v učni delavnici Informacijska pismenost v zdravstveni in babiški negi. Kot predavateljica Etike s filozofijo zdravstvene nege na Zdravstveni fakulteti je bila objavljena, da aktivno sodeluje tudi pri seminarjih obveznih vsebin iz področja poklicne etike, ki se izvajajo v okviru našega društva. Svoje bogato znanje in izkušnje posreduje udeležencem seminarjev in s tem vpliva na izboljšanje etičnega vidika zdravstvene in babiške nege v vsakodnevni klinični praksi.

Ni aktivna samo v DMSBZT Ljubljana. Je tudi aktivna v Zbornici - Zvezi in Sekciji za informatiko v zdravstveni negi Slovenskega društva za medicinsko informatiko. 15 let je bila članica organizacijsko-programskega odbora Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v onkologiji; od same ustanovitve naprej je članica Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v hematologiji.

Mag. Darja Ovijač je zelo prijetna sogovornica, ki te zna umiriti in ti nakazati pravo pot za razrešitev težav in problemov. Vsakomur zna prisluhniti, kar je v današnjem času redka vrlina. Po opravljenem profesionalnem delu se rada vrača med svoje

drage fante; moža in dva sinova. Poleg domačih opravil si zna vzeti čas tudi zase. Ta čas najraje izkoristi v naravi, kjer se sprošča s tekom, hojo, plavanjem, pozimi pa si krajša čas s tekom na smučeh.

Mag. Darja Ovijač je s svojim dolgoletnim strokovnim delom nedvomno pripomogla k dvigu etičnih in moralnih vrednot mnogih študentov zdravstvene nege, medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov.

Maja Vidrih

Gospa Marija Vidrih se je rodila v Ljubljani. Po končani gimnaziji je šolanje nadaljevala na takratni Višji šoli za zdravstvene delavce Ljubljana. Zaposlila se je na oddelku za anesteziologijo in intenzivno terapijo, kjer je pridobila veliko novih znanj. Svojo karierno pot je nadaljevala na Očesni kliniki v Ljubljani v ambulanti za glavkom, nato pa v ambulanti za kontaktne leče ter v mali operacijski sobi. Delo je ves čas opravljala izredno profesionalno, vestno ter natančno.

Leta 1991 je opravila specializacijo iz oftalmološke zdravstvene nege in s tem še dodatno poglobila svoje znanje. Njena karierna pot se je nadaljevala s prevzemom mesta oddelčne medicinske sestre ženskega oddelka, s selitvijo na novo lokacijo Očesne klinike pa oddelka za očne bolezni ter vodenja bolniških strežnic.

Želja po nenehnem izpopolnjevanju in nadgrajevanju strokovnih vsebin jo je vzpodbudila, da je leta 2001 opravila diferencialne izpite na Visoki šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani in pridobila strokovni naziv diplomirana medicinska sestra.

Gospa Maja Vidrih vedno znova dokazuje, da je dober vodja, saj v teh

težkih časih zna motivirati sodelavce, jim nuditi oporo ter vzpostaviti pristne medosebne odnose. Odlikujeta jo izreden čut za sodelavce in paciente. Njena profesionalnost se odraža tudi v dobrem sodelovanju v negovalnem, zdravstvenem in multidisciplinarnem timu. Je članica delovne skupine za prenovu strokovnih standardov zdravstvene nege v UKC Ljubljana.

Kot strokovnjakinja in specialistka oftalmološke zdravstvene nege je prevzela na Očesni kliniki zelo pomembne naloge pedagoške medicinske sestre. Je habilitirana zunanja strokovna sodelavka Zdravstvene fakultete v Ljubljani in odlična mentorica študentom Zdravstvene fakultete Ljubljana ter Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice. Kot mentorica in strokovna sodelavka sodeluje tudi pri izvajanju praktičnega pouka dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Študentom in dijakom poskuša posredovati čim več znanja, ki ga je pridobila v svoji bogati karieri.

Z aktivnim sodelovanjem na številnih strokovnih srečanjih Sekcije medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v oftalmologiji in z objavami strokovnih prispevkov je gospa Marija Vidrih dala pomemben prispevek k razvoju stroke in prenosu znanja na medicinske sestre v oftalmologiji na širšem področju Slovenije. S svojimi idejami in nasveti je sodelovala tudi pri organizaciji posameznih srečanj.

Aktivno deluje v DMSBZT Ljubljana, kjer je zadnja štiri leta članica izvršnega in upravnega odbora. Redno in vestno se vključuje v organizacijske in druge naloge društva. S svojo mirnostjo in pripravljenostjo za prevzem nalog nas vedno znova prepriča, da bo tudi vse pravočasno opravljeno.

Gospa Marija Vidrih je cenjena sodelavka, odlična strokovnjakinja, avtorica in soavtorica, učiteljica, vodja, predvsem pa Človek z veliko začetnico in naša vedno zanesljiva Maja.

Plaketa društva je pisno priznanje članu društva za posebne dosežke in/ali kakovostno izvajanje zdravstvene in babiške nege v praksi, ter human odnos do pacientov in sodelavcev

Dobitnice priznanja Plaketa DMSBZT Ljubljana so:

Zorana Banić

Gospa Zorana Banić je že vrsto let zaposlena v UKC Ljubljana na Kliničnem oddelku za travmatologijo, kot srednja medicinska sestra. Je človek, ki se ne izpostavlja, temveč tiho opravlja svoje delo in poslanstvo. S svojo tenkočutnostjo neverjetno dobro zazna pri pacientih njihove stiske in strahove, ki jih še sami ne znajo ubesediti in je v veliko pomoč tistim, ki tiho trpijo. Je strokovna, vestna, odgovorna in s svojo prijaznostjo ter toplino v praksi najbolj prispeva k prepoznavnosti in spoštovanju poklica medicinske sestre. Nikoli ji ne zmanjka dobre volje, je pozitivna, potrpežljiva in iskrena. Kot taka spodbudno deluje na mlajše kolege, jih zna usmerjati, jim biti v podporo in zgled.

V svojem življenju se je vedno vedla odgovorno in zrelo. Po končani srednji zdravstveni šoli je iskala zaposlitev. Mlada in polna upanja se je zaljubila in s svojim partnerjem, sedanjim možem, sta prispela v Slovenjo, kjer se je leta 1980 zaposlila v UKC Ljubljana na travmatološki kliniki. Začetki so bili težki, prebijala se je z iskanjem doma, ki si ga je ustvarila v Ribnici. Tukaj si je ustvarila družino in vzgojila dva sinova, ki sta ji v veselje in ponos.

Njeno delo ni samo služba in dom, saj se vključuje tudi v različne dejavnosti DMSBZT Ljubljana. Narava, planinarjenje, vrt, joga, to so vse dejavnosti, ki jih poleg triizemske službe z veseljem opravlja. Tako tihe, a obenem tople in sočutne delavke in sodelavke ni mogoče NE videti in NE čutiti njene pozitivne energije. Nikoli ne neha iskati dobrih stvari v vsakem

človeku, ki ga razume, ter ne opusti upanja, ker verjame, da ji poslanstvo medicinske sestre prinaša tako radosti, kot bolečino.

Sonja Petrič

Gospa Sonja Petrič je leta 1976 zaključila srednjo šolo za medicinske sestre - babice v Ljubljani in pridobila naziv srednja medicinska sestra babica.

Istega leta se je zaposlila na Ginekološki kliniki v Ljubljani. Prvo delovno mesto je bilo v enoti intenzivne nege in terapije na kliničnem oddelku za ginekologijo. Po štirih letih in začetnih delovnih izkušnjah je bila razporejena na bolniški oddlek CI, ki mu je ostala zvesta vse do danes.

Gospo Sonjo Petrič odlikuje veliko pozitivnih profesionalnih in osebnostnih lastnosti.

Pri delu je natančna, zanesljiva, delo opravlja strokovno, je čustveno trdna in odločna v kritičnih situacijah. Njeno sodelovanje v timu je odlično, kar pozitivno vpliva na rezultate dela. Sprejema novosti in zna tudi kritično sodelovati pri sprejemanju le teh. Zavzema se za pravičnost in je do sogovornikov spoštljiva.

Spoštuje organizacijsko kulturo in svoje znanje prenaša na mlajše sodelavce. Najpomembnejše, kar odlikuje Sonjo Petrič, je njen izjemno lep in spoštljiv odnos do pacientk. Obravnava jih celostno z ravno pravo mero empatije in upoštevanjem individualnih potreb po zdravstveni negi.

Andrejka Tominec

Gospa Andrejka Tominec se je rodila v Postojni. Leta 1982 je končala Srednjo šolo za zdravstvo v Novi Gorici in se še istega leta zaposlila kot medicinska sestra v Psihiatrični bolnišnici Idrija. Po več kot desetih letih prizadetnega dela in pridobivanja neprecenljivih izkušenj, večinoma na geriatričnem oddelku, se je odločila za nadaljevanje svoje poklicne poti v domu upokoencev v Idriji. Vse od leta 2002 pa je zaposlena v Socialno varstvenem zavodu – Vitadom na Črnem Vrhu.

Svoje pridobljeno znanje in izkušnje vseskozi nadgrajuje z dodatnimi izobraževanji. V letu 2008 je pridobila certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije - pedikerka, na katerega je zelo ponosna.

Je oseba, ki se ne izpostavlja. Poslanstvo medicinske sestre opravlja tiho, vestno in predano. Svoje bogate delovne izkušnje, znanje in svojo tenkočutnost zna spretno združiti v izjemno dobro prepoznavanje stisk in težav starostnikov, katerih sami pogosto ne znajo ubesediti. Je strokovna, odgovorna in s svojim prijaznim ter toplim in predvsem umirjenim pristopom tako do starostnikov, kot do sodelavcev, v praksi najboljše prispeva k prepoznavnosti in spoštovanju poklica ■

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA VABI NA SREČANJE

ŠOLA PROTI BOLEČINI V KRIŽU

ki bo 18. 1. 2012 s pričetkom ob 16. uri v prostorih DMSBZT Ljubljana, na Poljanski ul. 14, Ljubljana

Predavanje in delavnico bo vodila
ga. Marjeta Gomboc, dipl. fizioterapevtka

- 15.45 do 16.00 - **registracija**
- 16.00 do 17.00 - **teoretični del**
 - vzroki težav s hrbtenico.
- 17.00 do 17.15 - odmor
- 17.30 do 19.30 - **praktični del**
 - varovanja hrbtenice s poudarkom na pravilnem dvigovanju bremen
 - prva pomoč v primeru bolečine v križu
 - preventiva in zdravljenje težav s hrbtenico
- 19.30 do 19.45 - **zaključek**

*Podpredsednica za interesne dejavnosti
pri DMSBZT Ljubljana
Nada Sirnik*

Izobraževalni program je v postopku licenčnega vrednotenja.

Prijave sprejemamo preko elektronske prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana na: www.drustvo-med-sester-lj.si do 15. 1. 2013, oz. do zapolnitve prostih mest (15).

Udeležba za člane DMSBZT Ljubljana je brezplačna. Prispevek za ostale udeležence znaša 10 €. Zaradi lažjega izvajanja praktičnega dela prosimo, udeležence naj imajo udobno obleko in brisačo oz. penasto podlogo za vadbo.

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

Srečanje z jubilantkami

Leto je naokrog. Vodstvo Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana in vodstvo Sekcije upokojenih medicinskih sester smo se resnično veselile srečanja s kolegicami, ki so v letošnjem letu zabeležile okrogel življenjski praznik.

Žal se srečanja predvsem zaradi zdravstvenih težav ni mogla udeležiti skoraj polovica jubilantk. Četudi niso bile z nami, smo bile me v mislih z njimi.

Po prijaznem sprejemu gostov, po pozdravnih besedah predsednice sekcije, gospe Olge Koblar, in predsednice društva, gospe Đurđe Sima, so kolegice dobile besedo. To so zares najlepši trenutki, ko lahko v živo spremljamo njihove pripovedi o pogojih šolanja, začetkih službovanja, o vzponih in padcih, o težavah zaradi pomanjkanja pripomočkov in potrošnega materiala za nego. V vsaki pripovedi je bilo mogoče spoznati, kako so s trdno voljo kljubovale številnim težavam, kako jih je življenje utrdilo in kako so po postopnem urejanju delovnih razmer rastle in se dvigale. Za seboj so pustile lepo in bogato dediščino, ki je lahko vsem v ponos.

Zelo smo jim hvaležne za njihov doprinos v zdravstveni negi.

Enotne v razmišljanju, da so taka srečanja dobra, lepa in zelo koristna, smo si obljubile, da bomo podobne stike organizirale še v naprej.

Ob pogostitvi z dobrotami, obdaritvi z pozornostmi in voščili za

vse lepo v naslednjem letu smo še malo poklepetale.

Napisale smo tudi voščila kolegicam, ki jih zaradi bolezni ni bilo z nami.

Na naše druženje nas bo še dolgo prijetno spominjala tudi skupinska fotografija. ■

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA VABI NA TRENING (DELAVNICE)

ASERTIVNE KOMUNIKACIJE

Asertivnost je obnašanje, komuniciranje in notranje doživljanje, ki temelji na samospoštovanju, na ustvarjanju enakopravnih odnosov, sprejemanju osebne odgovornosti, na zavedanju lastnih pravic in pravic drugih ljudi.

Na srečanjih bomo poskušali prepoznati svoje načine doživljanja, obnašanja in komuniciranja, načine odzivanja v težavnih situacijah in obvladovanja konfliktnih situacij. Prepoznavali bomo, kako naše reakcije vplivajo na nas same, na sogovornike in s tem seveda tudi na uspešnost dela s pacienti in

sodelavci. Seznanili se bomo z različnimi oblikami vedenja (agresivno, manipulativno, pasivno.), kako jih prepoznati in spremeniti v asertivno vedenje. Preko izmenjave izkušenj in reakcij drugih udeležencev bomo prepoznavali svoje običajne pristope, vpliv svojega vedenja na druge in hkrati v varnem okolju skupine preizkušali uspešnost starih in novih oblik vedenja in komuniciranja. Zato so delavnice zasnovane kot trening prepoznavanja različnih oblik vedenja in priložnost za vadbo novih oblik vedenja. Pričakuje se redna udeležba in aktivno sodelovanje.

Srečanja bodo **tri zaporedne ponedeljke od 16.30 do 18.45 ure** v društvenih prostorih na Poljanski cesti 14 v Ljubljani. **Pričnemo 28. januarja.**

Prijave sprejemamo do zasedbe prostih mest (12)

- po elektronski prijavnici na spletni strani DMSBZT Ljubljana
- na tel. številko: 041 754 695 (ga. Irma Kiprijanovič)
- tečaj je namenjen članom/icam DMSBZT Ljubljana
- prispevek članice/ člana DMSBZT Ljubljana za celotni trening znaša 30 €.

Dodatne informacije na telefonski številki 031 329 360 Nada Sirnik.

*Podpredsednica za interesne dejavnosti
pri DMSBZT Ljubljana
Nada Sirnik*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

TEČAJ ANGLEŠKEGA JEZIKA ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE v prostorih Psihiatrične bolnišnice Idrija

Tečaj: splošni tečaj angleškega jezika z dodanim specifičnim izrazoslovjem za zdravstveno in babiško nego.

Stopnja: 1–5 + konverzacija

Število ur: 54

Izvajalec: Linkot d.o.o.

Termini: po dogovoru, predvidoma 1 x tedensko 3 ure

Lokacija: Prostor Psihiatrične bolnišnice Idrija

Število tečajnikov: Najmanj 8, največ 12

Cena tečaja: 332 EUR (možnost plačila v štirih obrokih po 83 EUR) DMSBZT Ljubljana prispeva tudi v šolskem letu 2012/2013 za vsakega tečajnika 80 EUR (samo za članice ljubljanskega društva), DDV in dodatno gradivo sta všteta v ceno.

Gradivo: učbeniki niso všteti v ceno tečaja

Pričetek tečaja: po dogovoru

Kako se prijavite? Po elektronski pošti info@linkot.si ali telefonu (01) 251 11 65

oz. 041 336 182. Vaše prijave bo sprejela ga. Tanja Sili. Položnice boste prejeli po pošti.

Veselim se sodelovanja z vami !

Za koordinacijo in organizacijo skupine: Sabina Vihtelič, sabina.vihtelic@siol.net

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

*Vodja izobraževanja
Jasmina Pelc, prof.*

KRATEK POHOD TRSTELJ 643 m. n. m.

16. 2. 2013.

Na ta pohod lahko z nami odpotujejo tudi izletniki!

Spoznali bomo pomembne značilnosti in kraje na Krasu. Med drugim bomo obiskali tudi kraja Doberdob in Brestovec na Italijanski strani pod Opatjim selom. V tem kraju so bile zelo pomembne velike umetno skopane jame – kaverne med 1. sv. vojno. Vračali se bomo skozi Trst.

Čeprav smo v EU, imejte obvezno s seboj osebno izkaznico ali potni list.

KRAJŠI POHOD: Pred pohodom se bomo skupaj z izletniki sprehodili po delu, kjer je med 1. sv. vojno potekala vojaška ozkotirna železnica. Krajši pohod bomo začeli v kraju Lipa. Po manj kot uri hoje bomo končali pohod na čudovito razglednem vrhu Trstelj na najvišjem delu grebena Črni hribi. V bližnji Stjenkovi koči bomo imeli kosilo. Za vzpon bomo

opravili okrog 240 metrov višinske razlike.

IZLET: Med pohodom bodo izletniki samostojno raziskovali kraj Komen in si tudi sami uredili kosilo.

Spoštovani !

Čeprav pohod ni zahteven, potrebujete kar nekaj vzdržljivostne kondicije. Zato hodite vsaj trikrat na teden več kot uro po razgibanih poteh. Vsak dan tudi pijte brezalkoholne pijače z veliko vode brez CO₂, več kot ste žejni.

Odhod avtobusa bo ob 8. uri na parkirišču za avtobuse pod dvorano Tivoli. Pohodnice in pohodniki, ki se nam pridružijo na železniški postaji, počakajo pred postajališčem Adria ob 8.15. Za pohod potrebujete tudi

dobro planinsko obutev, pohodniške palice, sončna očala (zaželeno zaprta tudi od strani), pokrivalo za glavo, brezalkoholno pijačo brez CO₂ in brez alkohola. Poskrbeli bomo tudi za planinsko kosilo. Prispevek 20 € za člane DMSBZT Ljubljana in 30 € za nečlane plačate na avtobusu. Prihod v Ljubljano do 20. ure. Prijave z elektronsko prijavnico na spletni strani DMSBZT Ljubljana www.drustvo-med-sester-lj.si ali po telefonu 041 273 265 in 031 293 904. Prijave sprejemamo do 13. 2. 2013.

Pri prijavi imajo prednost člani DMSBZT Ljubljana in njihovi družinski člani. Prosimo vas, da odpoved sporočite na zgoraj opisani telefonski številki. Tako omogočite udeležbo tudi čakajočim.

*Za gibalno – športno vadbo pri DMSBZT Ljubljana
pripravil Boris Sima*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA VABI NA

POHOD NA MEDVEDNICO

Vabimo vas, da se nam 2. marca 2013 pohodniki pridružite na pohodu na Medvednico.

Odhod avtobusa iz Ljubljane s parkirišča iz Tivolija ob 7. uri zjutraj.

Pohodniki se bomo zapeljali čez mejni prehod Obrežje v prestolnico sosednje Hrvaške do vznožja Medvednice, kjer bomo začeli daljši pohod 6 km. Pohodniki, ki ste za krajši pohod, imate možnost približno 3 km hoje in se boste zapeljali nekaj ovinkov višje in tam začeli pohod.

Pohodniki bomo imeli planinsko kosilo. Po opravljenem pohodu se bomo vrnili v center Zagreba na krajši sprehod po ulicah in trgih. V Ljubljano se bomo vrnili v večernih urah.

Prispevek za pohodnike – člane znaša 30 EUR, za nečlane 40 EUR. Vse prispevke bomo pobrali na avtobusu.

Prijavite se po elektronski prijavnici, objavljeni na spletni strani društva www.drustvo-med-sester-lj.si. Informacije za pohodnike so možne na telefon: 041 273 265 in 031 293 904.

Prijave sprejemamo do 28. 2. 2013.

*Za pripravo pohoda
Boris Sima*

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA VABI NA

TEČAJ RAČUNALNIŠTVA ZA ČLANE DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA

Tečaj: "DRUGI KORAK" - splošni tečaj računalništva: računanje z Excelom, priprava predstavitve s Power Pointom, uvod v računalniško grafiko.

Število ur: 12

Termini: po dogovoru, predvidoma 3 x tedensko 4 ure
Lokacija: prostori na Glinški 5 v Ljubljani

Število tečajnikov: najmanj 5, največ 6

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

Cena tečaja: 86 EUR, DDV in gradivo sta všteta v ceno.

Pričetek tečaja: po dogovoru (predvidoma v februarju 2013)

Prijave: Linkot d.o.o., tel.: (01) 251 11 65, 041 738 486; E-pošta: info@linkot.si

DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA VABI NA DELAVNICO

PLANETARNEGA GONGA

ki bo 21. 1. 2013 od 18. do 19.30 ure v prostorih DMSBZT Ljubljana, na Poljanski ul. 14, Ljubljana

Vodila jo bo medicinska sestra Zlatka Pražnikar Vrbnjak.

Gong je zvočna kopel, ki izjemno hitro in močno sprošča psihofizične blokade. Planetarni gongi vzvalovijo čakre, meridijane in organe. S tem pomagajo urejati čustveno energijo in občutja, ki nato vplivajo tudi na telesno strukturo človeka, ta pa na njihov um.

*Podpredsednica za interesne dejavnosti
pri DMSBZT Ljubljana
Nada Sirnik*

Prijave sprejemamo preko e-prijavnici na spletni strani društva <http://www.drustvo-med-sester-lj.si>, do zasedbe prostih mest (15).

Prispevek udeleženke/ca znaša 8 €

Za udobnejše počutje s seboj prinesite odejo, podloge imamo na društvu.

Dodatne informacije:

ga. Irma Kiprijanović
na tel. številki 041 754 695

*Predsednica DMSBZT Ljubljana
Đurđa Sima*

Obiskali smo Snežno jamo

V pozni jeseni smo se kljub slabi vremenski napovedi odpeljali proti zgornji Savinjski in Logarski dolini. Čeprav nas je dež še kar spremljal, smo vedeli, če ne bo možnosti za vzpon na vrh Raduhe, si bomo v miru ogledali lepo in posebno Snežno jamo. Čeprav je ta naša velika naravna posebnost visoko pod Veliko Raduho (2062 m. n. m.) dostopna peš in tudi z manjšim avtobusom skoraj do jame, ni vedno odprta za ogled. V tem letnem času, izven glavne sezone, ogled posamezno ni več možen, razen za skupine.

Po poti smo imeli težave, ker se nam je pokvaril avtobus in z zamudo smo se pripeljali do gostilne Firšt, Logarska dolina 1A, pošta Solčava. V spodnjem prostoru smo si ogledali zelo lep in poučen muzej o Potočki zijalki. V muzeju smo si poleg stalne razstave ogledali tudi film, ki lepo pojasnjuje, kaj se je v tej jami nekoč dogajalo. Pod strmimi pobočji Olševe (1929 m. n. m.) skoraj na meji z Avstrijo je na višini 1700 metrov svetovno znana jama Potočka zijalka. V tej zelo pomembni jami, dolžine 110 in širine 40 metrov, so namreč našli kosti več kot 40 različnih vrst živali in tudi jamskega medveda. Nekoč je veljalo, da je tukaj živel jamski človek, danes pa vemo, da je bila ta jama predvsem lovška postojanka. Zato je bilo tukaj tudi najdeno toliko ostanke živali in tudi 130 kamnitih konic za puščice iz kamene dobe okrog 40.000 let pred našim štetjem. Vsa izkopavanja je od leta 1928 kar nekaj let vodil Srečko Brodar iz Ljubljane. Srečko Brodar (1893–1987) je bil naravoslovec, arheolog, geolog in prvi raziskovalec paleolitika v Sloveniji.

Po ogledu muzeja smo se spet počasi peljali proti Snežni jami. Vesel, da smo prišli, ker smo močno zamujali, nas je pozdravil jamar – vodnik Vedenik, član Jamarskega kluba Črni galeb Prebold. Na tem naslovu najdemo urnik ogledov. Lahko se tudi dogovorimo za skupinski obisk vsaj 20 oseb izven njihovega urnika v maju in oktobru, če to dovoljujejo vremenske razmere. Vsekakor je jama najlepša običajno že maja pred množičnimi obiski in tudi v juniju, ko je ledu in snega v jami največ in pa oktobra, ko lahko opazujemo ostanke čudovitih skulptur iz ledu, ki so bile še pred meseci veličastne. Po obvezni razdelitvi svetilk karbidovk, ker v jami ni električne razsvetljave, razen v prvem delu, smo od jamarja najprej izvedli osnovne podatke o Snežni jami. Med drugim, kar je zelo

pomembno, da smo na višini 1512 metrov in da bomo čez nekaj minut v edini takšni jami tako visoko v Sloveniji. Po kratki razlagi smo si nadeli še rokavice jamarskega kluba, ki so zelo koristne v jami in se po strmih stopnicah začeli spuščati do vhoda v jamo. Vhod v jamo je namreč v manjši kotanji, v kateri je po navadi spomladi še več kot meter snega. Zato morajo jamarji pogosto spomladi odkopati stopnice, da sploh lahko pridejo do jame. Prav ta značilnost in ostale lepote potrjujejo ime Snežna jama. Najprej smo prišli na dno prvega dela jame v vhodno ledeno dvorano, kjer je po navadi na tleh okrog 12 metrov ledu. Najprej smo si z zanimanjem ogledali prvi del okrog 120 metrov jame, kjer pozimi zmrzuje. Ogledali smo si tudi drugi najvišji kapniški steber v slovenskih jamah, ki meri v višino kar 21,5 metra in je celo višji kot v Postojnski jami. Prekaša ga samo steber v jami Dimnice pri Kozini, ki je visok 25 metrov. Med ogledom drugega dela jame smo zvedeli, da so jama odkrili avgusta 1981. Čeprav so jamarji jama poznali že od leta 1939, niso vedeli, kaj se skriva pod okrog 5–6 metrov debelo snežno odejo. Šele leta 1981, ko se je ledena ploskev toliko stanjšala, da jim je omogočila prodor v notranjost, so odkrili čudovit jamski svet. Danes je vhod v jamo »umeten«, saj je pravi vhod v globinah, kjer je

nekoč tekel potok. Po obsežnih pripravah so leta 1990 jamarji kluba Črni galeb Prebold jama odprli za turistične ogled. Tako nam odkrivajo vse do danes čudovite posebnosti te jame, ki je nekaj posebnega na svetu. Po ogledu jame in res obilnih porcijah planinskega bolj poznega kosila v bližnji Koči na Loki pod Raduho smo se z nadomestnim avtobusom odpeljali proti domu. Brez reklame lahko zapišemo, da so nam nadomestni avtobus podjetja Poličnik po našem telefonskem klicu v stiski, kako bomo prišli domov, posredovali v že omenjenem gostišču Firšt. Za to prijazno potezo se jim lepo zahvaljujemo.

Z dobrim avtobusom smo se kar hitro pripeljali v dolino. Ker je bilo po številnih težavah že kar pozno, je sledila samo še načrtovana vožnja na Pavličovo sedlo v Avstrijo. Po čudoviti gorski cesti smo se spustili v dolino in spet dvignili na Jezerski vrh. Po ogledu mejnega kamna in pripovedi o dogodkih, ki so sledili v letih 1919 in 1920, ko smo izgubili današnjo Avstrijsko Koroško, smo se pripeljali na Jezersko in naprej v Ljubljano.

Na koncu dneva smo si zaželeli, da se v Snežno jamo spet vrnemo junija, ko bomo, upajmo, opravili tudi pohod na Veliko Raduho, ki ga tokrat zaradi težav z avtobusom nismo uspeli opraviti. ■

Alumni klub VŠZNJ

Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice je 3. decembra 2012 ustanovila Alumni klub diplomantov VŠZNJ. Ob tej priložnosti so člani kluba izvolili tudi predsednico Alumni kluba Alenko Terbovc in podpredsednika Nejca Kopušarja.

Člani ALUMNI kluba in dekanja VŠZNJ izr. prof. dr. Brigita Skela Savič. Avtor slike: Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice.

Namen kluba je ohranjanje povezanosti, sodelovanja, mreženja in komunikacije, kakor tudi poslovnega sodelovanja med diplomanti VŠZNJ. Z ustanovitvijo Alumni kluba želimo spodbuditi diplomante, da se z zaključkom dodiplomskega študija na VŠZNJ njihova povezanost s šolo ne prekine ampak, da diplomanti ostanejo v stiku s šolo.

Poslanstvo ALUMNI kluba je v združevanju in povezovanju diplomantov VŠZNJ ter vseh zaslužnih posameznikov, ki so prispevali k razvoju VŠZNJ. ALUMNI klub omogoča osebni in strokovni razvoj posameznikov ter organizacij, promovira dosežke svojih članov, VŠZNJ in stroke zdravstvene nege v okolju ter aktivno sodeluje pri pozitivnem razvoju družbe, v kateri deluje. Vrednote ALUMNI kluba se bodo oblikovale skozi povezanost in komunikacijo med diplomanti, negovanjem pripadnosti VŠZNJ, širjenjem in utrjevanjem ugleda šole doma in po svetu, aktivno vlogo pri razvoju VŠZNJ, njenih izobraževalnih programov, razvijanjem pripadnosti stroki in odgovornostjo za razvoj profesionalizma v skladu z mednarodnimi standardi.

Vizija ALUMNI kluba je:

- vzpostaviti in negovati povezanost, komu-

nikacijo in pripadnost med diplomanti vseh generacij,

- promocija kariernih dosežkov članov ALUMNI kluba,
- vključevanje diplomantov v raziskovalne in razvojne aktivnosti šole preko Raziskovalnega inštituta za področje zdravstvo in zdravstvena nega in Centra za vseživljenjsko učenje, karierno svetovanje, tutorstvo in mentorstvo,
- prispevati k prepoznavnosti diplomantov VŠZNJ na področju zdravstvene nege in zdravstva v RS in izven,
- ustvarjati in spodbujati sodelovanje med člani ALUMNI kluba, zdravstvenimi in socialno varstvenimi zavodi ter drugimi družbenimi institucijami,
- vključevanje diplomantov pri evalvaciji obstoječih študijskih programov in razvoju novih na vseh bolonjskih stopnjah,
- prispevati k osebnemu in strokovnemu razvoju diplomantov in zavodov, kjer delujejo člani ALUMNI kluba,
- diplomantom omogočiti profesionalno pojavljanje, druženje in povezovanje,
- vzpostaviti in razvijati odgovornost za profesionalni razvoj preko kakovostnega in na dokazih podprtega delovanja. ■

Predstavitev Zbornice – Zveze, Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor in Vojaške zdravstvene enote na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru

Na Fakulteti za zdravstvene vede Univerze v Mariboru je dne 28. novembra 2012 potekala predstavitev Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije, Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor in Vojaške zdravstvene enote Slovenske vojske. Predstavitev je bila namenjena študentom zdravstvene nege Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru.

Od leve proti desni: Darinka Klemenc, Majda Pajnkihar, Sonja Turnšek, Milica Lahe in Monika Ažman; Foto: Marko Uršič

Zbornico – Zvezo sta predstavili predsednica Darinka Klemenc, dipl. m. s., in izvršna direktorica Monika Ažman, dipl. m. s.. Predstavili sta organiziranost, delovanje, sodelovanje z regijskimi društvi in sekcijami ter namen in prednostni članstva v Zbornici – Zvezi. Poudarili sta prednosti in pomen včlanitve študentov zdravstvene nege v Zbornico – Zvezo.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor je predstavila predsednica Ksenija Pirš, dipl. m. s., EOQ Quality Systems Manager. Njena predstavitev je zajemala organiziranost, dejavnosti, namen članstva in predstavitev spletne strani društva. Poudarila je pomen izobraževanja izvajalcev zdravstvene nege in osnivanje Kompetenčnega centra, ki

predstavlja pomemben vir izobraževanj v zdravstveni in babiški negi v regiji, in izven nje. Tudi študenti zdravstvene nege se morajo zavedati pomena ohranjanja in dopolnjevanja znanja in ključnih kompetenc, ki so potrebni za razvoj inovativnega potenciala v zdravstveni in babiški negi.

Vojaško zdravstveno enoto Slovenske vojske je predstavila VVU, glavna medicinska sestra mobilne bolnišnice ROLE – 2, Sonja Turnšek, mag. zdr. nege. V zelo zanimivi predstavitvi nas je popeljala skozi predstavitev mobilne bolnišnice ROLE 1, 2 in 3, njihov namen in širino delovanja. Hkrati je bilo predstavljeno dinamično delo medicinske sestre v vojaški zdravstveni enoti. V okviru predstavitve Vojaške zdravstvene

enote Slovenske vojske je na parkirišču Fakultete za zdravstvene vede Univerze v Mariboru potekala tudi predstavitev vojaškega urgentnega reševalnega vozila in sanitetnega valuka, ki je bila študentom še posebej zanimiva.

Predsednici Zbornice – Zveze gospe Darinki Klemenc, izvršni direktorici na Zbornici – Zvezi gospe Moniki Ažman, predsednici DMSBZT Maribor in koordinatorici regijskih društev gospe Kseniji Pirš ter VVU, glavni medicinski sestri mobilne bolnišnice ROLE – 2, gospe Sonji Turnšek se iskreno zahvaljujemo za izjemne predstavitve in vzpodbujanje naših študentov k zavedanju pomena stanovske pripadnosti in pomembnosti ter občutljivosti poklica, za katerega se izobražujemo. ■

Tudi letos pod sloganom: Varno je seksi – prenašaj sporočilo, ne virusa!

UP Fakulteta za vede o zdravju je že drugič zapored s prireditvijo obeležila 1. december - Svetovni dan AIDS-a. Letos je prireditev potekala v petek, 30. novembra 2012, v koprski Taverni med 9. in 12. uro.

Manuel Kalman

Na stojnicah se je tako poleg UP Fakultete za vede o zdravju predstavilo še 15 javnih in nevladnih organizacij. Organizatorji izobraževalno-družabnega dogodka so bili: Primorsko svetovalno središče Koper; Zdravstveni dom Koper in Zavod za zdravstveno varstvo Koper ter ostali sodelujoči partnerji, poleg Fakultete za vede o zdravju, še Društvo za pomoč odvisnikom in njihovim družinam SVIT; Sklad Silva – Društvo za kakovostno življenje ljudi s posebnimi potrebami; Študentska Organizacija Univerze na Primorskem (ŠOUP); Izobraževalni center Memory – PUM Koper; Zavod za preustanek kazni zapora Koper; Zdravstveni dom Izola; Zdravstveni dom Piran; Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije; EPI-center – Piran; Projekt človek Sprejemni center Piran; Srednja zdravstvena šola Postojna in Društvo LGBT.

Študentje UP Fakultete za vede o zdravju so na svoji stojnici vsem obiskovalcem ponudili izobraževalna in promocijska gradiva, delili brezplačne kondome in rdeče pentlje ter odgovarjali na vprašanja o različnih spolno prenosljivih boleznih. Poleg tega so študentje promocijsko gradivo

delili tudi po avtobusih od Kopra do Pirana in Ankarana ter po večjih trgovskih centrih v Kopru in obiskali nekatere srednje šole. Tudi letos so študentje izdelali šestmetrsko rdečo pentljo, na katero so se obiskovalci lahko podpisali ter zapisali svoje misli.

V okviru prireditve je potekala tudi okrogla miza, kjer so letošnji udeleženci: Tadeja Bizjak, dipl. m. s., ZD Piran; Mitja Blažič, predstavnik društva Legibitra; Lea Knez, dr. med.

spec. infekt., SB Izola in Boris Kopilović, dr. med. spec. epidem., ZZV Koper, poudarili pomen vzgoje za zdravje ter spolno - zdravstveno vzgojo mladine ter izpostavili, da je v obalni regiji to dobro pokrito. Predstavili so epidemiološke podatke za HIV/AIDS in nekatere druge spolno prenosljive bolezni v zdravstveni regiji Koper in v Sloveniji. Poleg tega so izpostavili pomen testiranja za HIV, za katerega se v Sloveniji še vedno odloča zelo malo ljudi. V petek je v ta namen na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper potekalo tudi brezplačno in anonimno testiranje za HIV, saj je pravočasno odkrivanje bolezni ključno pri uspešnem zdravljenju in zmanjševanju širjenja bolezni. Čeprav v svetu število novo okuženih z virusom HIV upada, pri nas narašča, še posebej v koprski regiji. Na IVZ-ju tudi opozarjajo, da so najbolj prizadeta skupina v Sloveniji moški, ki imajo spolne odnose z moškimi.

Takšna oblika sodelovanja tudi v bodoče pomeni prizadevanje za odpravo stigmatizacije in diskriminacije HIV pozitivnih oseb, izobraževanje ter informiranje ljudi na tem področju, promocijo varne spolnosti in testiranja. ■

Stojnica UP Fakultete za vede o zdravju

Aktivnosti ob svetovnem dnevu boja proti aidsu

V boju proti aidsu – ni vredno tvegati

Spolno vedenje mladih je pogosto povezano z določenim zdravstvenim tveganjem. Tveganje je povezano z nizko spolno ozaveščenostjo in z značilnostmi spolnega vedenja mladih brez izkušenj (Brčar, 2005). Klavs in sod. (2006) ugotavljajo, da zgodnji spolni odnos predstavlja dejavnik tveganja za zgodnjo nosečnost, bolj tvegano kasnejše spolno vedenje in spolno prenosljive bolezni. AIDS je ena izmed najbolj razširjenih spolno prenosljivih bolezni, zato je za preprečitev prenosa virusa HIV, ki je povzročitelj te bolezni, pomembno vključevanje in izvajanje preventivnih aktivnosti na področju tveganega spolnega življenja.

Srednja šola Jesenice

Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja RS je bilo v obdobju zadnjih desetih let (2002–2011) prepoznanih 353 primerov okužbe s HIV, umrlo pa je 20 bolnikov z aidsom. V letu 2011 je bilo prepoznanih 55 primerov okužbe s HIV, to je več kot v katerem koli letu do sedaj, 20 več kot v letu 2010 in 34 več kot pred desetimi leti. V prvi polovici leta 2012 je bilo v Sloveniji diagnosticiranih 21 primerov okužbe s HIV, na Gorenjskem pa v istem obdobju en primer.

Na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice (VŠZNJ) smo ob Svetovnem dnevu boja proti AIDSU tudi letos izvedli preventivne aktivnosti, z namenom ozaveščanja mladih o tveganem spolnem vedenju. Aktivnosti so bile izvedene v zdravstvenih in izobraževalnih ustanovah v lokalni skupnosti Jesenice. Potekale so v obliki predstavitev plakatov in delitve promocijskega materiala. V izobraževalnih ustanovah pa smo izvedli tudi

nagradni kviz – Spolnost in AIDS.

V ta namen smo na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice skupaj s študentkama Tino Slapar in Suzano Marinković pripravili zloženke **“V boju proti AIDS-u – ni vredno tvegati”**.

Preventivne aktivnosti, ki smo jih izvedli so del projekta »Mladi in spolnost«, ki ga izvajamo v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno varstvo Kranj, katerega namen je pripraviti mlade, da bodo ob telesnih spremembah, ki jih prinaša odrasčanje, znali ustrezno reagirati in posredovati informacije o razmnoževanju človeka.

Pri ozaveščanju mladih o AIDSU pomembno vlogo predstavlja spolno vedenje, na katerega v različnih okoljih vplivajo prevladujoče družbene vrednote. Ker je ena izmed ključnih nalog medicinske sestre izvajanje zdravstvene vzgoje in svetovanja tako otrok, mladih in širše populacije, želimo s tovrstnimi ak-

tivnostmi, ki jih izvajamo na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice, spodbuditi populacijo k zdravemu življenjskemu slogu in jih usmeriti v zdravo spolno vedenje. Študente zdravstvene nege, kot bodoče zdravstvene delavce, pa pripraviti na čim bolj učinkovito delo v svojem poklicu. ■

Literatura:

Brčar P. Zdravje otrok, mladostnikov in mladostnic. V: *Otroci in mladina v prehodni družbi*, Črnak Meglič A, ur. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport, Aristej.

Klavs I, Rodrigues LC, Weiss HA, Hayes R. Factors Associated with Early Sexual Debut in Slovenia: Results of a General Population Survey. *Sexually Transmitted Infections*. 2004;82: 478 – 83.

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj. 1. december – svetovni dan AIDS 2012. Dostopno na <http://www.zzv-kr.si/zadnjemovnice/1-december-svetovni-dan-aidsa-2012> (2. 12. 2012).

Letno srečanje Sekcije za informatiko v zdravstveni negi

Na Jelenovem grebenu v Olimju se je 30. 11. 2012 odvijalo tradicionalno srečanje članov Sekcije za informatiko v zdravstveni negi (SIZN), ki deluje pri Slovenskem društvu za medicinsko informatiko (SDMI). V uvodnih besedah je predsednica Vesna Prijatelj predstavila poročilo o delu SIZN v letu 2012 ter plan dela za naslednje leto. Vsako leto znova se izpostavljajo aktualna vprašanja povezana s tematiko dela v in za SIZN.

Udeleženci SIZN 2102

Strokovni del družjenje je pričela **Emma Dornik** s predstavitvijo *Spletni arhiv Obzornika zdravstvene nege*. Uredništvo Obzornika zdravstvene nege je 12. maja 2008 posodobilo spletno stran, dostopno na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/>, z namenom večje uporabnosti, prepoznavnosti ter podpore pri strokovnem in/ali znanstvenem delu medicinskim sestram, babicam, študentom zdravstvene in babiške nege ter ostalim strokovnjakom. Digitalni arhiv je dograjen, vsa objavljena celotna besedila so dostopna v PDF (Portable Document Format). Na voljo so vsa objavljena besedila člankov, vse do leta 1954. Celotna besedila člankov, izdanih zadnja 4 leta, pa so dostopna le naročnikom (fizičnim osebam) na tiskano izdajo. Uredništvo od leta 2009 spremlja spletno stran s pomočjo Google Analytics. V obdobju od 15. 10. 2010 do 15. 11. 2012 je spletno stran obiskalo 50.662 obiskovalcev, 51 odstotkov je vračajočih (Returning Visitor), 49 odstotkov novih obiskovalcev (New

Visitor), ki so opravili 294.842 ogledov strani. Beležijo obiske iz 57 držav sveta in iz 48 govornih področij. Uredništvo s spletno metriko meri učinkovitost in obiskanost spletnih strani in poroča o spletnem vedenju obiskovalcev, le ta je postala del procesa stalnih izboljšav, ki jih načrtuje in izvaja uredništvo. Uredništvo je z gradnjo digitalnega arhiva naredilo korak v digitalno dobo in dalo Obzorniku zdravstvene nege novo dimenzijo.

Blanka Pust je v soavtorstvu z Vladislavom Rajkovič in Marijo Zaletel predstavila *Kaj lahko pričakujemo od e-dokumentacije klinične poti za srčno operacijo?* Učinkovito dokumentiranje procesov zdravstvene nege je ključna sestavina celovitega sistema zdravstvenega varstva. Predstavila je predlagani model računalniško podprte dokumentacije, ki omogoča prenovo klasične dokumentacije klinične poti za srčno operacijo v e-dokumentacijo, ki prispeva k celoviti in kakovostnejši obravnavi pacienta, zaposlenim pripomore k natančnejši

in celoviti dokumentaciji pri zdravstveni oskrbi. Izdelan je model e-dokumentacije. Sistem je oblikovan modularno z možnostjo dodajanja polj ali večjih sklopov polj v bazo. Na osnovi implementacije in testiranj ter njenih rezultatov so ugotovitve s pomočjo analize »SWOT« strnjene v prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti. Priložnosti so predvsem pri izboljšanju varnosti pri procesu zdravljenja pacienta od sprejema do odpusta iz bolnišnice, transparentnost in sledljivost opravljenega dela, hiter dostop do potrebnih podatkov ob pacientu, razvoj raziskovalne dejavnosti in ob tem pridobivanje novih znanj, zmanjšanje administrativnega dela.

O čem odloča medicinska sestra? se je spraševal **Vladislav Rajkovič**. Ena temeljnih kompetenc človeka je, da ocenjuje in odloča. Na osnovi naših vrednot in znanja dajemo nečemu prednost. Tu leži tudi odgovor na zastavljeno vprašanje. Medicinska sestra odloča predvsem o zdravstveni negi posameznika, družine oziroma skupnosti, ki poteka po korakih procesa zdravstvene nege. Odločitev o vrsti in stopnji negovalnega problema je zahtevna. Na osnovi opazovanja vitalnih znakov pacienta se mora odločiti o tem, kdaj in kako obvesti zdravnika. Odloča o negovalnih ciljih, negovalnih intervencijah in njihovi prioriteti. Za vse te odločitve potrebuje teoretično in praktično znanje stroke, tj. zdravstvene nege in drugih s tem povezanih ved. Za kakovostno odločanje moramo zajemati iz globoke in široke sklade znanja. Pravilne in utemeljene strokovne odločitve opredeljujejo mesto in vlogo zdravstvene nege. Utemeljujejo njen pomen in jo napravijo vidno.

V imenu **Katje Razinger** je predstavitev *Informatizacija - Koordinator odpusta* podal **Peter**

Benedik. Skrajševanje ležalnih dob, povečevanje intenzivnosti obravnave hospitaliziranih pacientov in višanje starosti pacientov, povečuje kompleksnost zdravstvene problematike in skrajšuje čas hospitalizacije, kar posledično privede do večje obremenitve služb in izvajalcev zdravstvene dejavnosti na terenu ter ostalih služb, ki nudijo pomoč pri izvajanju dnevnih in podpornih življenjskih aktivnosti. Koordinator odpusta predstavlja vezni člen med bolnišnično in nadaljnjo obravnavo v domačem okolju ali institucionalnem varstvu ter s tem zagotavlja nadaljnjo vodenje tovrstnih bolnikov na bolnikovem domu. SRC Infonet je v ta namen izdelal modul Koordinator odpusta, ki informatizacijsko podpira različne vrste aktivnosti, ki omogočajo komunikacijo, informiranje o aktivnostih, vezanih na odpust, svetovanje in povezovanje s preostalim zdravstvenim timom, z namenom zagotavljanja kontinuirane obravnave in boljše informiranosti bolnika, njegove družine ter izvajalcev zdravstvene in socialne oskrbe.

Brane Leskošek je v soavtorstvu s Polonco Ferk zbranim predstavil vsebino z naslovom:

Telefarmakologija. Eden izmed izzivov zdravstvene informatike je optimirati vlogo farmakologa v zdravstvenem timu ter izboljšati znanje o primernem predpisovanju zdravil in uporabi podatkovnih zbirk o zdravilih. V ta namen smo za testiranje svetovalne vloge farmakologa pri ambulantnem delu zdravnika specialista preko oddaljene multimedijske telefarmakološke povezave zasnovali posebno programsko opremo ter pripravili načrt postavitve informacijskega okolja v simulacijskem centru. Razvijamo spletno informacijsko rešitev DRUGbp, ki bo na enostaven način zdravnika specialista opozarjala ter mu svetovala pri odločanju o predpisovanju in optimalnem režimu odmerjanja zdravil, zlasti v primeru bolnikov z okvarjeno ledvično ali jetrno funkcijo, pri nosečnicah in doječih materah, geriatričnih in pediatričnih bolnikih. Osnovo predstavljajo podatki iz različnih obstoječih podatkovnih zbirk o zdravilih in interakcijah med zdravili (npr. Baza podatkov o zdravilih, Drugs.com, Lexicomp). V kompleksnih primerih imajo zdravniki v ambulantni možnost konzultacije s farmakologom preko oddaljene in varne telefarmakološke

povezave. V prvi fazi smo pripravili opremo za osnovno namestitve informacijske rešitve v simulacijskem centru. Predvideli smo dva scenarija za testiranje: ENOSTAVNI, v katerem zdravnik zgolj uporablja sistem DRUGbp, ter ZAHTEVNEGA, v katerem mora zdravnik še dodatno komunicirati/konzultirati oddaljeni farmakološki tim. Za ovrednotenje uporabnosti telefarmakologije v klinični praksi bo potrebno izvesti nadaljnja testiranja v simulacijskem centru ter preveriti možnosti za celovito vključitev telefarmakologije v klinično okolje.

Ob zaključku je **Uroš Rajkovič** podal informacijo o dogajanju na 11th International congress of nursing informatics, NI 2012, Montreal (<http://www.ni2012.org/>), na katerem so sodelovali tudi trije člani SIZN.

Zaključna razprava je bila živahna, saj so predstavitve spodbudile k oblikovanju novih idej in smernic v nadaljnjem strokovnem, izobraževalnem in raziskovalnem delu. Zahvaljujemo se SDMI, ki je omogočilo naše srečanje ter avtorjem, ki so posredovali povzetke predstavitev. ■

Medicinski simulacijski center (MSC) v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana

Ob prelomu v novo tisočletje je v celostni obravnavi bolnikov skrb za višjo raven varnosti naših varovancev postala imperativ. Večja osveščenost bolnikov in višja blaginja sta narekovali iskanje novih načinov izobraževanja medicinskih kadrov. Govorimo o simulacijskem učenju v zdravstvu, ki se je kot učna metoda najprej uveljavila v letalstvu. V zdravstvu je simulacija novost. Se umešča ob tradicionalne oblike izobraževanja, s časoma bi naj bila njen obvezen del. Je dodana vrednost k varnosti in dobrobiti bolnikov, hkrati je učenje za tiste ki se tu izobražujejo prijazno, saj se učijo v kar se da avtentičnem okolju, brez stresa in enovitosti.

Medicinski simulacijski center UKCL, delavnica v enoti intenzivne terapije, 2011
Na fotografiji: Marko Žličar, Iza Repe; Foto: Jolanda Kofol

Junija 2011 je bila v UKCL uradna otvoritev MSC. Prve tri mesece smo delali na kadrovske zasledbi, pridobivanju in preizkušanju dodatne opreme in uvajanju administrativnih postopkov za delovanje oddelka. Kadrovske MSC deluje z minimalno zasledbo: vodja zdravnik, medicinska sestra in projektni sodelavec. V učne programe ki se izvajajo v MSC vključujemo učitelje posameznih strokovnih profilov. Programi se pripravljajo po izobraževalnih načrtih za vse zdravstvene nivoje. Ti vključujejo zdravnike vseh specialnosti in ranga (specializanti, specialisti), delavce v zdravstveni negi (DMS, VMS, respiratorni terapevti...), time sestavljene multidisciplinarno ali funkcionalno, zaposlene v UKCL in zunanje. Izobraževanje je v smislu pridobivanja spretnosti na modelih posameznih delov telesa, učenja in reševanja kriznih kliničnih dogodkov na tehnološko izpopolnjeni in računalniško vodeni lutki, vaj pravilne komunikacije in ekološkega osveščanja.

Preko anket evaluiramo učinkovitost učiteljev in pouka v celoti. Ankete potem analiziramo in pripombe udeležimo. Medicinski simulacijski center je aktiven tudi na terciarnem nivoju na vseh področjih izobraževanja. Z ovrednotenjem izvedbe posameznih kliničnih dogodkov ali spretnosti želimo argumentirati učinkovitost

simulacijskega učenja na varnost bolnikov in kakovost zdravljenja.

Sodelujemo s strokovno sorodnimi institucijami, bodisi posvetovalno ali tako, da prirejamo aktivnosti glede na potrebe naročnika. Delujemo znotraj UKCL, celotne Slovenije in izven.

Lokacija MSC: prva klet UKCL. Vsa infrastruktura je na voljo in lahko dostopna.

Eno leto izobraževanja v MSC je za nami. Po kakovosti in številu aktivnosti v prvem letu smo primerljivi z evropskimi centri. Zastavljene cilje si želimo nadaljevati, istočasno spremljamo novosti na tem področju in jih vnašamo v naše delo.

Najdete nas na spletnih straneh www4.kclj.si/msc, ali po elektronski pošti na msc@kclj.si.

Kontaktne osebe:

- prof. Vesna Paver-Eržen, dr. med., vodja MSC, 01/522 88 11
- Bojana Čosić, VMS, višji pedagog, 01/522 88 10
- Andrej Bršan, projektni sodelavec, 01/522 72 48

Dobrodošli v MSC. ■

Medicinski simulacijski center UKCL, delavnica v enoti intenzivne terapije, 2011
Na fotografiji: Marko Žličar, Iza Repe; Foto: Jolanda Kofol

Oh, ta neskončna lahkost sladkega...

Naši »neizmerni« ljubezni do vsega sladkega ni kriva samo velika in pestra ponudba trgovskih centrov, slaščičarn ali relativno enostavna dostopnost sladkih dobrot. Je sestavni del naše bioloških posebnosti našega organizma. Sladko je eden od osnovnih petih okusov, ki jih zaznamo. Že pri otroku doječe matere lahko zaznamo povsem biološko reakcijo na slahek okus materinega mleka: srečen in smehljajoč izraz.

Receptorji za sladko, ki se nahajajo na jeziku, so pogosto predmet poglobljenih raziskav, predvsem tistih, s katerimi se poskuša ugotovljati njihovo vlogo v spodbujanju apetita. Toda receptorji sladkobe so skriti tudi na drugih predelih našega organizma: na prebavnem traktu, v pankreatičnih celicah, v dihalih in jetrih. Njihova celotna vloga še ni povsem razjasnjena, jasno je le, da brez predhodne zaznave sladkobe v ustih, le tega niso sposobni zaznati receptorji sladkobe v prebavilih.

In smo tam, kjer ne bi bili radi! Medtem ko je okušanje sladkega nekaj najbolj normalnega in potreba po tem nekaj biološko pogojenega, je sladkor že nekaj desetletij v našem centru pozornosti, že zaradi vse preveč razširjene prekomerne telesne teže in debelosti. In ker je uživanje živil z dodanimi sladkorji v neprestanem porastu, se je izoblikovala hipoteza, da so ravno dodani enostavni sladkorji poglaviti krivci za pravo epidemijo prekomerne teže in debelosti. Tako študije prehranjevalnih navad širom razvitega sveta opozarjajo, da najmanj 16 odstotkov zaužite energije izvira iz dodanih sladkorjev! In velika večina (okoli 60 odstotkov) teh se skriva v sladkanih umetnih gaziranih napitkih, energijskih, športnih in sadnih napitkih, s sladkorji oslajeni vodi ter pecivih. Z malce pozornosti in s pomočjo rezultatov teh študij lahko hitro določimo glavni vir enostavnih sladkorjev, ki nas bremeni in nanj morebiti sploh nismo pozorni. Če omenjene študije spremenimo v nam lažje razumljive podatke, potem lahko zgrozni ugotovimo, da sleherna oseba, starejša od 19 let v povprečju zaužije po 20 žličk sladkorja dnevno in za 8 žličk prekorači priporočila. Že res, da je to statistika, zanj pa tako vemo, da »če jaz jem meso, nekdo druga pa kislo zelje, oba redno uživava v segedinski golažu«. A je mogoče ravno zaradi tega podatek še bolj krut, kajti, kdor prekorači priporočila, jih prekorači z »sedem-miljskimi škornji«.

Te navade prehranska industrija dobro pozna. Njeni strokovnjaki neprestano iščejo in delajo nekaj novega, nekaj s čimer bi zadostili našim željam po sladkem. Če nas istočasno obvarujejo nepotrebnih nepotrebnih kalorij, je njihov uspeh toliko večji. Število prehranskih izdelkov, ki so slajeni z ne kaloričnimi sladili, je v porastu. A kot vedno, se tudi tu novosti hitro širijo, le pri nekaterih puščajo grenak priokus. Pred kritične mislece se namreč postavljajo številna vprašanja; »Kakšna je vloga nekaloričnih sladil v urejanju telesne teže?«, »Kaj je varneje: sladkor ali nekalorična sladila?«, »Kakšna so tveganja ob prekoračitvi najvišje varne doze?«. In prav noben odgovor ni preprost in enozvočen. Enozvočne odgovore si lahko privoščijo samo komercialno usmerjena alternativa.

Nehranilna sladila ali tudi nekalorična sladila (tudi nizko kalorična sladila) so sladila izredno močnega sladkega okusa, ki po zaužitju v našem telesu ne sprostijo energije oz. jo sprostijo zanemarljivo malo. Ker so več stokrat slajša od sladkorja, jih za enako jakost slajenja potrebujemo zelo malo. Zaužitje ne povzroči porasta glukoze v krvi in, ker ne spadajo med ogljikove hidrate, tudi niso kariogena (ne povzročajo kariesa). Vse to so preprosta dejstva, s katerimi nas zasipajo proizvajalci in prodajalci teh sladil. V zadnjem času nas poskušajo ujeti še z enim terminom – naravna nekalorična sladila. Z njim nam sporočajo, da so nekateri izdelki povsem naravni in potemtakem povsem varni za uporabo. Vendar imamo tudi tu (ali predvsem tu) lahko nekaj pomislekov. Že res, da se nekatere snovi, ki se nahajajo v običajnih živilih ponašajo z izredno močno sladkobo, a se človeški organizem z njimi vse do sedaj ni srečeval v tako prečiščeni obliki in v tako veliki količini. Ne, deklariran naravni izvor sladil je samo en, dokaj nepomemben podatek, namenjen prepričevanju širše javnosti in komer-

cialno uspešno izkoriščanje sodobnega »vračanja k naravi«.

Zgodovina nekaloričnih sladil ima dolgo brado! Prvi je bil na tržišču že leta 1879 odkrit saharin, ki je sorazmerno kmalu prešel v slovenske zgodbe o kontrabandu. Trenutno žanjejo veter popularnosti steviazidi, rastlinski koncentri stevie. In v vrsti že pridno čaka na svojih pet minut slave naslednje, še bolj naravno, še okusnejše in slajše sladilo, sadni izvleček »luo hang luo«, kar lahko prevedemo kot »meniški sadež«. Omenjena sladila so samo mejniki. Med njimi se v svoji trenutni sivi nezainteresiranosti javnosti skriva še kar nekaj zelo pogosto uporabljanih sladil.

Saharin, kljub dolgemu stažu, še ni izginil v pozabo. V samem začetku izredno priljubljen (normalno, bil je edini) je leta 1937 dobil močno konkurenco, ki se je ponašala z boljšim okusom, a kaj ko so se sredi 60 let preteklega stoletja za obe sladili pričeli pojavljati opozorila o

morebitni kancerogenosti. Diskusije o potencialni škodljivosti so trajale dolgo časa, saharin se jih je še nekako otesel, ciklamati ne ravno najbolje. Proizvajalci so pitijsko razrešili težavo. Z večine evropskih trgov sta obe sladili izginili. Vsaj navidezno, saj jih v čisti obliki praktično ni najti. Kot bleščeča zvezda se je pojavil Natreen oziroma nekoliko kasneje številne sorodne kombinacije saharinatov in ciklamatov, ki so izkoriščale manjšo koncentracijo učinkovin z istočasno manjšo toksičnostjo, boljšim okusom z manj primesi po kovinskem in z optimalno močjo slajenja.

Čeprav se je leta 1965 pojavil najprej acesulfam-K in leto kasneje še aspartam, obe sladili skupaj nista ogrozili priljubljenosti sladila, ki se prodajalo z »neskončno lahkostjo bivanja«. Natreen se s tržišča umika zelo počasi. Konec koncev je postal sinonim za sladila. Niso redki, ki svojo jutranjo kavico osladijo z natreonom, čeprav v resnici iz embalaže stresejo čisto nekaj drugega.

Kadar govorimo o sladilih, ne moremo mimo aspartama. Kot sladilo je še posebej zanimiv in ima tudi svojo zgodbo. Vse od uveljavitve na našem tržišču je veljal za sladilo višjega kakovostnega razreda. Ponašal se je z etiketo »sladilo naravnega izvora«, sestavljen iz dveh aminokislin: asparaginske in fenilalanina. V začetku uveljavljen kot zelo varno sladilo, dovoljeno celo nosečnicam in malim otrokom je z leti pridobivalo svoje nasprotnike. Pojavljala so se najprej sporadična, nato vedno pogostejša poročila o kroničnih bolečinah v mišicah ter skoraj migrenskih glavobolih, kar je, glej, glej, izginilo takoj, ko so ljudje prenehali uživati živila slajena z njim. Ko so se pojavile prve študije, resda opravljene na živalih, o karcinogenosti, je vrag odnesel šalo. In tudi to sladilo je v čisti obliki zaenkrat izginilo s polic ter se pojavlja le še v različnih sladilnih koktejljih. Le kako je lahko kombinacija aminokislin, ki jih naš organizem brez težav presnovi, kriva za vse to? Znanstveniki si dolgo niso bili edini. Razumljivo: kolizije interesov, komercialna uspešnost, navidezna nedolžnost proklamirana z naravnostjo, je kar nekaj let preprečevala poglobljen razmislek o morebitnih razlogih za težave. No, presnova gre preko metanola in formaldehida v

mravljinčno kislino, ki je, vsaj tako kaže, odgovorna za težave. Ta zgodba nas opozarja in svari! Sodobna tehnologija sladkih snovi je resda bolj prefinjena in raziskave so veliko bolj dorečene, a sleherna snov, četudi je še tako »naravna«, se lahko v večji količini in drugačni koncentraciji obnaša povsem drugače, kakor bi pričakovali. Toliko o varnosti sodobnih sladil!

Seveda ne moremo vseh sladil metati v isti koš. Eritritol je kljub vsemu nekaj posebnega. Je poliol ali sladkorni alkohol in ima kot tak tudi svojo energetske vrednost. Tudi pri njem bi lahko govorili o »naravnosti«, saj se nahaja, resda v zelo majhnih količinah, v breskvah, slivah in melonah, a kaj ko ga, kakor večine ostalih komercialno zanimivih snovi, pripravljajo v velikih tankih s pomočjo mikroorganizmov (procesu vrenja). Kot zelo dober voluminozni agens ga dodajajo številnim sladilom, v zadnjem času predvsem k stevi-azidom. Obstajajo študije, ki nakazujejo možnost, da v nekaterih primerih učinkuje tudi kot antioksidant, ki blaži učinek s hiperglikemijo povzročenih prostih radikalov. Se pravi, nekaj, kar bi bilo zelo priporočljivo za sladkorne bolnike.

Varnost uporabe umetnih sladil se skriva v zmernosti uporabe. Čim manj jih uporabljamo, toliko manj je tveganja za nastanek različnih neželenih učinkov. Ne glede na potencialno »naravnost« sladil jih ne bomo priporočali občutljivim kategorijam: dojenčkom, nosečnicam in doječim materam. Še varna količina stevi-azidov znaša do 4 mg/kg telesne teže. Čeprav je na tržišču šele nekaj let, je Stevia postala pravi potrošniški »boom«. Sklicevanje na naravni vir pri marsikateremu potrošniku uspešno prekrije vse previdnostne ukrepe in povprečna uporaba pri tistih Američanih, ki »hujšajo« znaša že 5,8 mg/kg telesne teže. Bomo takšen prehranski vnos sladila kmalu zabeležili tudi pri nas?

Ostane samo še eno vprašanje! Tisto glavno in komercialno najbolj izrabljeno. Uporaba nizko kaloričnih sladil in urejanje telesne teže. Trgovci nas nagovarjajo k nakupu manj kaloričnih izdelkov, polnega sladkega okusa. Te izdelke spremljajo slike vitkih mladih damic, pogosto v športni opravi, s centimetrskim trakom, ki nakazuje veliko praznega

prostora. Niso redke tudi podobe milnatih mehurčkov in balonov, ki nakazujejo na lahkotnost. Če že beseda ne, nas podoba opozarja na vitkost ljudi, ki te izdelke uživajo. Študije pa ravno nasprotno: govorijo o konstantno povišani telesni teži oseb, ki se hranijo z izdelki slajenimi z nizkokaloričnimi sladili. Kako to?

Potrošniki pozabljamo na psihološki trenutek. Zavest, da prihranimo lepo število kalorij z uporabo nizkokaloričnega sladila, nas zelo hitro lahko spodbudi k nadomeščanju, češ, sedaj si pa lahko privoščim nekaj slastnega (in mastnega), kar ima v skupnem seštevku precej več kalorij, kakor je bilo prihranjenih. To kruto resnico nam potrjuje več prospektivnih kohortnih študij, objavljenih v zadnjih nekaj letih. Vse potrjujejo pozitivno povezavo med uživanjem nizko kaloričnih sladil in velikim tveganjem za porast telesne teže. In kar je najbolj žalostno – čeprav hlepimo po sladkem in s sladili prevaramo njegove brbončice, ne moremo prevarati ostalih receptorjev za sladko, ki so locirani drugod po telesu. Ostanemo nepotešeni!

Nekalorična – nizkokalorična sladila – tu so! Številni prehranski izdelki so oslajeni z njimi. Želja po sladkem je tudi tu! Dobro jo poznamo! Tako kakor ni prepovedano poseči po sladkorju ali medu, ni prepovedano poseči po sladilih. (Naravnih ali umetnih – bistvene razlike ni!). Toda ali je pametno? Zavedati se bo potrebno, da »neskončna lahkost« ni vrлина, zmernost pa! ■

Še nekaj dodatnih virov za morebitno branje:

- *Benefits and safety of low calorie sweeteners*; Eufic revie, 10/2012; dostopno na internetu: http://www.eufic.org/page/en/page/MEDIACENTRE/podid/Low_Calorie_Sweeteners; dne 15.12.2012
- Yang Q. Gain weight by "going diet"? Artificial sweeteners and the neurobiology of sugar cravings. *Yale J Biol Med.* 2010 June; 83(2): 101–108.
- Whitehouse CR, Boullata J, McCauley LA. The Potential Toxicity of Artificial Sweeteners. *AAOHN Jour*; 2008, 56, 6: 251–61.
- Arrigoni E, Brouns F, Amado R. Human gut microbiota does not ferment erythritol. *BJN*;2005; 94, 05: 643–6.

Izkušnja študentke zdravstvene nege na mednarodni izmenjavi na Norveškem

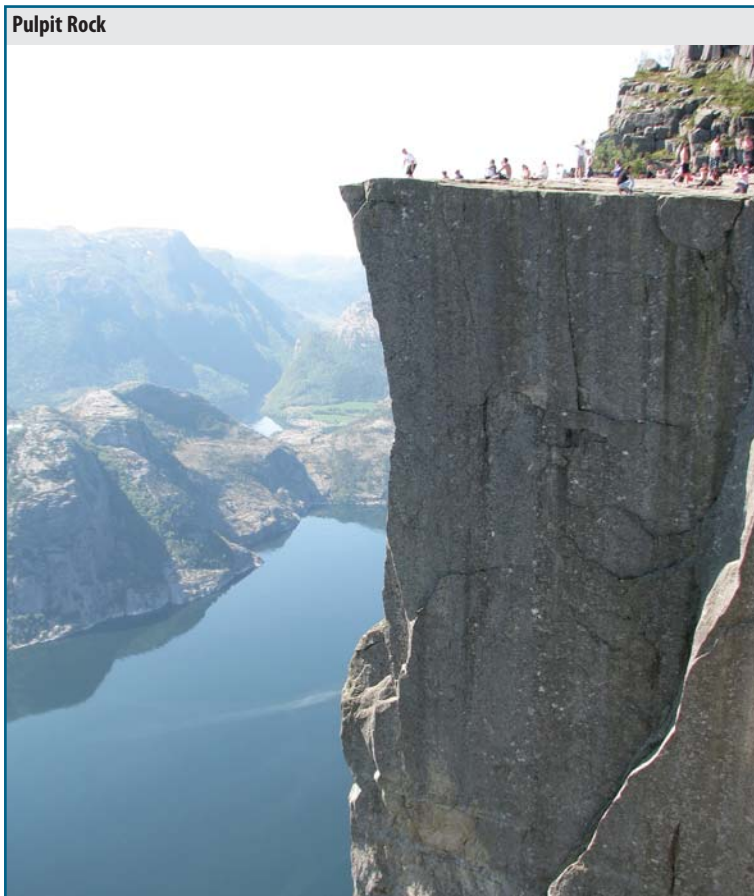
Članica Univerze na Primorskem, Fakulteta za vede o zdravju¹ že nekaj let omogoča svojim študentom mednarodno mobilnost v različnih državah po Evropi. Koordinatorica mednarodne mobilnosti na FVZ, dr. Majda Šavle, vsako leto predstavi sektorski program v okviru evropskega programa Vseživljenjsko učenje Erasmus, ki podpira individualno mednarodno mobilnost študentov, učnega osebja in drugih zaposlenih v visokem šolstvu. Možno je izbirati med državami, s katerimi ima UP FVZ sklenjene sporazume.

Že od nekdaj sem si želela videti in izkusiti zdravstveno nego in njeno ureditev v skandinavskih državah, zato sem za želeno mesto izmenjave izbrala Norveško, eno izmed najbolj razvitih držav, ki zdravstvu posveča veliko pozornosti.

V mestu Tønsberg, na jugu Norveške, sva s sošolklo v okviru Erasmus mobilnosti študentov preživele štiri mesece in opravljale klinično usposabljanje na šestih področjih zdravstvene nege. Usposabljanje je zajemalo celotno klinično usposabljanje v okviru predmetov zdravstvene nege tretjega letnika in obvezno praktično usposabljanje. Ob prihodu na univerzo Vestfold nama je eden od koordinatorjev mobilnosti oddelka za zdravstveno nego predstavil načrt najinega usposabljanja.

Na začetku usposabljanja sva bili razporejeni v tamkajšnji splošni bolnišnici Sykehuset i Vestfold na ginekološkem in urološkem oddelku. Uvodoma sva se seznanili z njihovim sistemom dela. Na ginekološkem oddelku so se najpogosteje izvajali operativni posegi in abortusi.

Na oddelku so stalno prisotne le medicinske sestre in pomožne² medicinske sestre. Zdravnik oziroma kirurg pride na oddelek v času vizite med 10.–12. uro ter po potrebi; farmacevt poskrbi za oskrbo oddelčne lekarne; fizioterapevt pride po naročilu zdravnika; odvzeme krvi opravi specializirano osebje iz laboratorija. Vsaka medicinska sestra skrbi holistično za svoje paciente³ od sprejema do odpusta oziroma do konca izmene, ko sledi predaja službe. Za vsakega pacienta se v e-obliki izpolni sestrsko poročilo glede stanja pacienta po življenjskih aktivnostih in z

uporabo NANDA negovalnih diagnoz. V posebnem programu se izpolni negovalne diagnoze s cilji, negovalnimi intervencijami ter evalvacijo. Le-to je na vpogled ostalim medicinskim sestram.

Preden gre pacient na katerikoli operativni poseg, je predhodno nameščen na oddelek, ki se imenuje Hotel in je namenjen celotni pripravi

pacienta na operativni poseg. Delo na oddelku je zelo dinamično, saj se dnevno zvrsti veliko pacientov z raznolikimi zahtevami priprave na različne vrste operacijskih posegov. Ko je priprava pacienta zaključena, ga transporter⁴ (z vso dokumentacijo) odpelje v operacijsko dvorano, kjer ga prevzamejo anestezijske medicinske sestre, kirurg pa pacientu razloži

¹ V nadaljevanju UP FVZ

² Pomožna medicinska sestra – hjelpepleier, diplomirana medicinska sestra – sykepleier

³ Pacient je nevtralna oblika, rabljena za moški in ženski spol.

⁴ Transporter je oseba, ki skrbi za prevoz pacientov po bolnišnici.

postopek operacije. Po zaključku operacije pacienta anestezijske medicinske sestre predajo na intenzivni oddelek v t. i. recovery room (sl. prebuevalnica). Pacient lahko ostane v prebuevalnici od ene ure do 24 ur, odvisno od vrste operativnega posega. Ko je stanje stabilno, ga prevzame oddelčna medicinska sestra, ki nato skrbi za njega. Če gre za manjši operativni poseg, je pacient že v istem dnevu odpuščen.

Vsak oddelek ima svojo kuhinjo in jedilnico. Pacienti lahko ves dan dostopajo do prigrizkov in napitkov. Čas za zajtrk, kosilo in večerjo je precej fleksibilen in tako omogoči pacientu več svobodne odločitve, predvsem v jutranjem času. Ali se bo najprej umil ali pojedel zajtrk, je to njegova odločitev. Na tak način si tudi medicinska sestra organizira svoje delo in prilagodi potrebam pacientov. Na primer; izmeno začne ob 7-ih zjutraj, 15 minut je predaja pacientov, v e-obliki si še prebere dokumentacijo, pregleda temperaturni list, pregleda terapijo, gre pozdravit svoje paciente in nato se sproti dogovarja in prilagaja svoje delo oziroma intervencije glede na potrebe pacientov ter sodelovanje z ostalimi člani tima. V času vizite pride zdravnik najprej v sestrsko sobo, kjer si pregleda temperaturni list, e-dokumentacijo pacienta, se pogovori z medicinsko sestro o posameznem primeru in nato gresta skupaj do pacientov. Pri vsakem pacientu si medicinska sestra in zdravnik vzameta dovolj časa za temeljito obravnavo, ki zajema pogovor in fizični pregled. Po končani viziti gresta nazaj v sestrsko sobo, da se pogovorita in dogovorita o nadaljnjem zdravljenju in zdravstveni negi. Tako zdravnik ponovi postopek z naslednjo medicinsko sestro.

Medicinske sestre imajo tedenske sestanke glede pacientov, njihovega stanja, morebitnih novosti ali izobraževanja. Med sestanki je vsa dokumentacija prikazana v e-obliki je na velikem LCD zaslonu. To omogoča medicinskim sestram lažje sledenje in razumevanje. Na oddelku pediatrije so na takih sestankih prisotni tudi pediatri, učiteljica in vzgojiteljica.

Ena medicinska sestra skrbi in vodi celoten proces zdravstvene nege

za največ šest pacientov. Dodeljeno ima eno do štiri sobe, odvisno od stopnje kategorizacije pacienta. Ob koncu izmene napiše sestrsko poročilo za vsakega pacienta in tega preda sodelavki v naslednji izmeni.

Kot pomoč ima na voljo t. i. pomožne medicinske sestre, ki pa nimajo opravka z medikamentozno terapijo in opravljajo le osnovne negovalne intervencije. Pomožne sestre imajo končano 3–4 letno poklicno izobraževanje, medicinske sestre pa imajo visokošolsko izobrazbo - 3-letni dodiplomski študij. Medicinske sestre, ki delujejo na oddelku intenzivne terapije v operacijskih dvoranih, so specializirane in imajo 2 leti dodatne izobrazbe in vsaj dve leti delovnih izkušenj. Na enoti intenzivne terapije sta 1–2 intenzivni medicinski sestri na pacienta.

Presenetil me je odnos med vsem zaposlenim osebjem, ki je bil sproščen, tovariški in profesionalen. Vsak je opravljal svoje delo. Če je bilo potrebno, so si pri delu med seboj pomagali in tako je bilo v zraku čutiti harmonijo in pozitivno energijo. Zdravniki upoštevajo pripombe in predloge medicinskih sester, s katerimi zelo dobro sodelujejo.

V splošni bolnišnici vsi zaposleni nosijo bele uniforme – od snažilke, medicinske sestre, fizioterapevta, farmacevta, pomožne sestre do zdravnika; razen osebja na operativnem delu, kjer nosijo zelene uniforme. Vsak ima nadeto identifikacijsko kartico s sliko, nazivom in poklicem, ki ga opravlja. Obutev je zelo različna. Večina nosi športne copate ali Crocs natikače.

Po mojih izkušnjah so v primerjavi s slovenskimi, norveške medicinske sestre manj obremenjene. Ene in druge imajo enake kompetence, vendar nekatere intervencije opravlja drugo osebje. Kot sem že omenila, oddelčno lekarno oskrbuje farmacevt, venosko kri jemlje osebje iz laboratorija, splošno administracijo pa urejajo administratorke. Medicinske sestre, ki imajo dodatno izobrazbo (npr. anestezijska medicinska sestra, intenzivna medicinska sestra, operacijska medicinska sestra), imajo tudi več profesionalnih kompetenc. V operacijski dvorani je organizacijsko

odgovorna anestezijska medicinska sestra, kirurg pa nosi odgovornost za operativni poseg.

Precej drugače je organizirana patronažna služba oziroma home-based nursing. Zaradi vse večjega staranja prebivalstva se tudi na Norveškem srečujejo s problemom starejših. Večina starejše populacije živi samih v lastnih stanovanjih. Svoji redko poskrbijo za svoje starše. Za njih poskrbi patronažna služba, ki deluje v okviru vsake regije. Sestavljajo jo patronažne medicinske sestre, ki tesno sodelujejo z zdravniki in pomožne medicinske sestre, ki opravijo dodatna usposabljanja glede nekaterih posegov, npr. aplikacije inzuline. Patronažne medicinske sestre imajo vedno pri sebi dlančnik, s katerim dostopajo do elektronskih podatkov o pacientih in ki omogoča sprotno beleženje procesa zdravstvene nege. Oskrbovani je deležen pomoči oziroma obiska medicinske sestre tudi do 5 – krat ali večkrat na dan. Večinoma so to pacienti po CVI⁵, onkološki pacienti, pacienti z demenco, shizofrenijo, po poškodbah ali posamezniki, ki potrebujejo pomoč pri osebni negi ali pripravi toplega obroka. Pacienti, ki so bolj ogroženi ali si v nujnih primerih sami ne morejo pomagati, imajo okoli vratu obešeno vrvico z gumbom za klic v sili. Senzor na gumbu odda signal v centralo, ki se nahaja v glavnem mestu Oslo. Od tod naprej alarm pozove patronažne službe, ki so odgovorne za določenega posameznika. Obravnavani pacienti, ki prejemajo dnevno terapijo per os, imajo doma zaklenjene skrinjice z zdravili, do katerih nimajo dostopa, skrbniki teh skrinjic so patronažne medicinske sestre, ki tedensko pripravijo medikamentozno terapijo za pacienta. Tedensko se tudi načrtuje nakup živil za posameznika. Tudi patronažne medicinske sestre nosijo uniforme. Barve se razlikujejo glede na regijo (Horten⁶).

Na področju zdravstvene nege na psihiatričnem področju je bilo po naših izkušnjah prav tako dobro poskrbljeno, saj številčnost celotnega kadra omogoča dolgotrajnejše posvečanje posameznemu pacientu. Najino usposabljanje je potekalo v odprtem rehabilitacijskem centru,

5 CVI – cerebrovaskularni inzult – možganska kap
6 Horten je mesto, ki je 18 km oddaljeno od Tonsberga. Uniforme so bile temno modre barve.

kamor so prihajali pacienti po intenzivnem psihiatričnem zdravljenju. Prevladovali so pacienti z diagnozo shizofrenije. Medicinska sestra je odgovorna in skrbi za 2–3 paciente. V centru t.i. Nordre Vestfold – distrikt-spsykiatriske senter, Linde⁷ je 18 enoposteljnih sob, ki so razdeljene na dva dela. Vsak del ima svojo dnevno sobo, zunanjo teraso, kuhinjo ter prostore za zaposlene (psiholog, psihiater, medicinske sestre, pomožne sestre; socialna delavka prihaja po dogovoru). Vsak dan potekajo jutranji sestanki za posameznega pacienta, kjer sodelujejo medicinska sestra, pomožna sestra, psihiater in psiholog. Včasih je prisoten tudi pacient. Medicinska sestra pomaga pacientu napisati tedenski plan aktivnosti.

Takšni obravnavi bi lahko rekli skupnostna obravnava. Med izmenjavo sva si ogledali tudi stanovanjsko skupnost. To so tako imenovani staff apartments, kjer je 9 manjših stanovanj v enem poslopju in kjer sta vedno na voljo 2 medicinski sestr, ki skrbita, da življenje pacientov poteka nemoteno. Vsak pacient živi v svojem stanovanju. Delo medicinskih sester je tri-izmensko. Stanovanjska skupnost tesno sodeluje z dnevnim centrom in z odprtim rehabilitacijskim centrom. Problem pri tovrstnem zdravljenju pacientov z duševno motnjo je, da se mnogokrat ne osamosvojijo in ostanejo dolgoročno v teh stanovanjih.

Norveška velik delež javnih sredstev nameni tako zdravstvenemu kot socialnemu varstvu (celotni izdatki za zdravstvo na prebivalca so v letu 2010 na Norveškem znašali 5.270 \$ in v Sloveniji 2.428 \$ na prebivalca; Norveška je imela v letu 2010 zaposlenih 14,4 medicinskih sester na 1000 prebivalcev, kar je nad povprečjem držav OECD⁸ in pod povprečjem Slovenija z 8,2 medicinski sestr na 1000 prebivalcev)⁹, kar je velika prednost tako za paciente kot za zaposlene, saj zagotavlja holističen pristop pri obravnavi posameznika in ne izčrpava zdravstvenega osebja.

Klinično usposabljanje na Norveškem je potekalo drugače, bolj prijetno, kot sva ga bili vajeni pri nas.

Vsaka je imela svojega mentorja¹⁰ in mu sledila celotno izmeno, dopoldansko, popoldansko ali nočno. Mentorica se mi je popolnoma posvetila in me postopoma vpeljala v delovni proces. Čutila sem se veliko bolj sprejeto in tudi kot del negovalnega tima. Nekatere intervencije, kot je na primer priprava medikamentozne terapije (i.v., per os, i.m.) in sledeča aplikacija, sem izvajala povsem samostojno. Vedno sem bila poleg pri izpolnjevanju dokumentacije in vedno sem bila deležna razlage. Tako s pacienti kot z zdravstvenim osebjem sem komunicirala v angleškem jeziku, saj ga večina obvlada.

Na slovenskih tleh je bilo takih izkušenj zelo malo. Diplomirana medicinska sestra ima veliko več dolžnosti in za dodatek ji je dodeljenih od dva do tri študenti, kar je zelo obremenjujoče za obe strani in tudi za pacienta. Velikokrat ima diplomirana medicinska sestra toliko drugega dela, da se študentom niti ne posveti.

Želim si, da bi čim več študentov zdravstvene nege doživelo izkušnje, kot sem jih jaz na Norveškem. Priporočam, da se udeležijo mednarodne izmenjave, ki omogoča enkratno življenjsko izkušnjo in poglobitev strokovnega znanja. V vsakem primeru bom delala na tem, da bom kot bodoča diplomirana medicinska sestra in morebiti bodoča mentorica zagovarjala kvalitetno, študentu posvečeno mentorstvo in zagotavljala holistično skrb za pacienta ter dobro sodelovala z zdravstveno-negovalnim timom. ■

ČESTITKA

Pišite, da boste razumljeni, govorite, da boste slišani, berite, da boste rasli.
(Lawrence Clark Powell)

Na Visoki šoli za zdravstvo v Izoli je 25. 10. 2012 diplomirala

Karmen Jurišič.

Iskrene čestitke!

Sodelavke in sodelavci Doma za varstvo odraslih Velenje.

ČESTITKA

V mesecu novembru je na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice diplomiral naš sodelavec

Igor Stojanovič.

K uspehu mu sodelavke in sodelavci Centra za hemodializo Jesenice iskreno čestitamo in mu želimo, da bi bil pri svojem delu uspešen in zadovoljen, predvsem pa, da bi se med nami dobro počutil. Upamo, da bo kljub selitvi v prestolnico, ostal naš sodelavec!

ČESTITKA

Na Visoki šoli za zdravstvo Novo mesto je 18. decembra 2012 diplomirala naša sodelavka

Slobodanka Berič

in si pridobila naslov diplomirane medicinske sestre.

Čestitamo ji sošolke: Slavica, Marjana, Tina, Zvonka in Natalija.

7 Severni Vestfold, Center za duševno zdravje v skupnosti, Linde
8 OECD-Organisation for Economic Co-operation and Development
9 <http://www.oecd.org/slovenia/BriefingNoteSLOVENIA2012.pdf>

<http://www.oecd.org/els/healthpoliciesanddata/BriefingNoteNORWAY2012.pdf>
10 Mentor je medicinska sestra s končanim 3 -letnim dodiplomskim študijem.

STROKOVNI KLINIČNI VEČER: CELOVITA ZDRAVSTVENA NEGA V SOCIALNO VARSTVENEM ZAVODU HRASTOVEC

Datum: Četrtek, dne 17. 1. 2013 ob 17. uri

Kraj: velika predavalnica stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor

Organizator: Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)

Program izobraževanja: Izvajanje posebnih varovalnih in varnostnih ukrepov
Inge Mesarec, dip. m. s., specialist duševnega zdravja v skupnosti

Julijana Mlasko, dipl. m. s.

Kotizacija: Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice – Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.

Licenčne točke: Strokovno srečanje je namenjeno zaposlenim v zdravstveni in babiški negi. Strokovni klinični večeri so v postopku dodelitve licenčnih točk.

Dodatne informacije in prijava: Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE.

POKLICNA ETIKA - MENEDŽMENT ZDRAVSTVEN IN BABIŠKE NEGE V LUČI ETIKE

Datum: Četrtek, 14. 2. 2013

Kraj: DMBZT Ljubljana, Poljanska 14

Pričetek ob 08.00 uri

Registracija udeležencev od 07.30 do 08.00 ure

Organizator: DMSBZT Ljubljana

Program izobraževanja: Program izobraževanja je objavljen na spletni strani [www.Zbornica – Zveza.si](http://www.Zbornica-Zveza.si) in

www.drustvo-med-sester-lj.si

Kotizacija: Kotizacija z DDV za člane znaša 120 €, za nečlane Zbornice-Zveze je kotizacija 240 € in se plača po izstavljenem računu.

Število udeležencev je omejeno do 20.

Licenčne točke: Oddana je vloga za vrednotenje izobraževanja. Vrednotilo ga bo Ministrstvo za zdravje RS.

Dodatne informacije in prijava: Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT

Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si

(plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 8. 2. 2013, oziroma do zasedenosti mest. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) -

irma.kiprijanovic@gmail.com

TEMELJNI POSTOPKI OŽIVLJANJA Z VKLJUČENIM AED

Datum: Ponedeljek, 11. 2. 2013

Kraj: DMSBZT Ljubljana, Poljanska cesta 14

Pričetek ob 8.30. uri

Registracija udeležencev med 8. in 8.30. uro

Organizator: Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana v sodelovanju s Sekcijo reševalcev v zdravstvu Zbornice – Zveze.

Program izobraževanja: Teoretična znanja, praktične veščine, preverjanje znanja in veščin za izvajanje temeljnih postopkov oživljanja. Program je v celoti objavljen na spletni strani DMSBZT Ljubljana www.drustvo-med-sester-lj.si

Kotizacija: Kotizacija z DDV za člane znaša 80 €, za nečlane 160 € in se plača po izstavljenem računu. Število udeležencev je omejeno do 32 udeležencev.

Licenčne točke: Oddana je vloga za vrednotnje izobraževanja. Vrednotilo ga bo Ministrstvo za zdravje RS.

Dodatne informacije in prijava: Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 5. 2. 2013, oziroma do zasedenosti. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) oz. irma.kiprijanovic@gmail.com

ZAKONODAJA S PODROČJA ZDRAVSTVA

Datum: Petek, 15. 2. 2013

Kraj: v prostorih ZZV, Zaloška 29, 1000 Ljubljana s pričetkom ob 7. 30. uri.

Organizator: DMSBZT Ljubljana

Program izobraževanja: Program izobraževanja je objavljen na spletni strani [www.Zbornica – Zveza.si](http://www.Zbornica-Zveza.si)

Kotizacija: Kotizacija z DDV za člane znaša 60 EUR, ter 120 EUR za nečlane društva in se plača po izstavljenem računu. V kotizacijo je všteto gradivo in organizacija seminarja ter osvežitve med odmori.

Licenčne točke: Oddana je vloga za vrednotenje izobraževanja. Vrednotilo ga bo Ministrstvo za zdravje RS.

Dodatne informacije in prijava: Prijava preko prijavnice na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si (plačnik/zavod, davčna številka, številka članske izkaznice, številka licence) do 09.02.2013, oziroma do zasedenosti. Dodatne informacije: Irma Kiprijanovič (041 754 695) oz. irma.kiprijanovic@gmail.com

PREHRANA SODOBNEGA ČLOVEKA MED ALTERNATIVO IN STROKO IN VOLILNI OBČNI ZBOR

Datum: Četrtek, 7. marca 2013

Kraj: Bled. Pričetek ob 8.30 uri

Registracija udeležencev med 7.30 in 8.30 uro

Organizator: IO DMSBZT Gorenjske

Program izobraževanja: Program strokovnega izobraževanja je objavljen na spletni strani DMSBZT Gorenjske na: <http://www.dmsbzt-gorenjske.si> in na spletni strani Zbornice – Zveze.

Kotizacija: Za člane/ice DMSBZT Gorenjske krije stroške strokovnega izobraževanja DMSBZT Gorenjske. Kotizacija za ostale člane/ice Zbornice Zveze znaša 60 EUR z DDV, za nečlane/ice Zbornice Zveze 120 EUR z DDV. Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Gorenjske številka 07000-0000110185 sklic na številko 03-2013.

Licenčne točke: Oddana je vloga za licenčno vrednotenje izobraževanja. Izobraževanje bo licenčno vrednotilo Ministrstvo za zdravje RS.

Dodatne informacije in prijava: Izpolnjeno prijavnico iz Utripa pošljite na naslov DMSBZT Gorenjske, Bleiweisova 20, 4000 Kranj, elektronsko prijavnico, ki jo dobite na spletni strani Zbornice Zveze po e-pošti na naslov tatjana.jakhel@klinika-golnik.si do 1.3.2013. Dodatne informacije Judita Slak na tel. št. 040 283 829

PALIATIVNA OSKRBA OB KONCU ŽIVLJENJA

Datum: sreda 20. 2. 2013, sreda 20. 3. 2013, sreda 17. 4. 2013

Kraj: Hospic Maribor, Partizanska c. 12. Pričetek ob 9. uri

Registracija udeležencev od 8.30. do 9. ure.

Organizator: Slovensko društvo hospic

Program izobraževanja: Cikel treh učnih delavnic:

20. 2. Kako ne želim umreti. – Pravico imam, da z menoj ravnamo kot s človeškim bitjem vse do zadnjega diha

20. 3. Komunikacija v času hude bolezni in umiranja

17. 4. Da bi manj bolelo – Lajšanje trpljenja

Program je objavljen na spletni strani [www.Zbornica – Zveza.si](http://www.Zbornica-Zveza.si).

Kotizacija: Kotizacija za posamezno delavnico je 100 € + DDV. Za udeležbo na ciklu treh dajemo 20% popust. Kotizacijo nakažete na TR društva 05100-8010047155 sklic na št. 7062. Število udeležencev je omejeno na 20. Prijava možna do 15. februarja 2013 ali do zapolnitve mest.

Licenčne točke: Program je v postopku verifikacije.

Dodatne informacije in prijava: Pisno prijavo s podatki plačnika /zavod, davčna številka, št. čl. izkaznice, št. licence/ pošljite do 15. februarja 2013 na naslov Slovensko društvo hospic, OO Maribor, Partizanska c. 12, 2000 Maribor, na e - naslov hospic.mb@siol.net.

Dodatne informacije Vesna Žigon, tel: 02/25 25 570

Visoka šola
za zdravstveno nego
Jesenice

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo 6. šola za klinične mentorje: »Sodobna zdravstvena nega ali znanja, ki jih potrebujejo klinični mentorji za profesionalni karierni razvoj: teoretični koncepti delovanja stroke, na dokazih podprto delovanje, kakovost in vodenje« delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

»KAKOVOST, VODENJE IN VARNOST PACIENTOV V ZDRAVSTVU IN ZDRAVSTVENI NEGI«

Izobraževanje bo potekalo **31. januarja 2013 v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana, Predavalnica 3** in je namenjeno študentom in kliničnim mentorjem Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice ter drugim zdravstvenim delavcem in študentom, ki želijo pridobiti znanja o kakovosti, vodenju in varnosti v zdravstvu. Z izbranimi vsebinami izobraževanja želimo povečati nivo znanja in prenos znanja na delo s študenti zdravstvene nege v kliničnem okolju.

- 08.30 – 09.00 **Registracija udeležencev**
- 09.00 – 09.05 **Uvodni pozdrav**, izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, dekanja
- 09.05 – 09.25 **Kakovost in varnost sistema zdravstvenega varstva: pogled MZ**, Biserka Simčič
- 09.25 – 9.45 **Kakovost in varnost kot jo dojemajo bolnišnice**, mag. Miran Rems
- 09.45 – 10.05 **Kakovost, vodenje in varnost pacientov: pregled literature**, izr. prof. dr. Brigita Skela Savič
- 10.05 – 10.50 **Kaj je varnost pacientov?**, izr. prof. dr. Andrej Robida
- 10.50 – 11.10 **Odmor**
- 11.10 – 11.55 **Varnost pacientov: od teorije do prakse**, izr. prof. dr. Andrej Robida
- 11.55 – 12.25 **Quality and patient safety in long term care**, izr. prof. dr. Iva Holmerova
- 12.25 – 12.45 **Duševne motnje in padci v starosti**, doc. dr. Aleš Kogoj
- 12.45 – 13.30 **Odmor**
- 13.30 – 14.00 **Kakovost in varnost pacientov: izkušnje Hrvaške**, Branka Rimac
- 14.00 – 15.00 **Kakovost, vodenje in varnost v zdravstveni negi: kaj lahko pokažemo v klinični praksi**, Splošna bolnišnica Jesenice, Zdenka Kramar; Klinika Golnik, dr. Saša Kadivec; UKC Ljubljana, mag. Maja Klančnik Gruden
- 15.00 – 15.20 **Uporaba posebnih varovalnih ukrepov ob izvajanju zdravstvene nege**, mag. Branko Bregar
- 5.20 – 15.30 **Odmor**
- 15.30 – 16.30 **Oblikovanje osebne odličnosti kot podlaga za profesionalno in varno delo**, mag. Nenad Savič
- 16.30 – 17.00 **Evalvacija izobraževanja**

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov 2007–2013, razvojne prioritete 3: »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja«; prednostne usmeritve 3.3 »Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva«. KOTIZACIJE NI, vendar je prijava obvezna. Na izobraževanje se lahko prijavite preko prijavnice, ki je objavljena na spletni strani VŠZNJ, v rubriki Dogodki (www.vszn-jе.si). Prijavnico natisnete, izpolnite in jo pošljete po pošti na naslov Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice, Spodnji Plavž 3, 4270 Jesenice ali po faksu na številko: +386 4 5869 363. Število prijav je omejeno, prijave sprejemamo do 28. 1. 2013. Programski odbor si pridružuje pravico do manjših programskih sprememb.

Vljudno vabljeni!

Predstojnica Centra
dr. Simona Hvalič Touzery, viš. pred.

Dekanja
izr. prof. dr. Brigita Skela Savič

Visoka šola
za zdravstveno nego
Jesenice

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Operacijo 6. šola za klinične mentorje: »Sodobna zdravstvena nega ali znanja, ki jih potrebujejo klinični mentorji za profesionalni karierni razvoj: teoretični koncepti delovanja stroke, na dokazih podprto delovanje, kakovost in vodenje« delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

»TEORETIČNI KONCEPTI DELOVANJA V ZDRAVSTVENI NEGI«

Izobraževanje bo potekalo **5. februarja 2013 v Univerzitetnem kliničnem centru Ljubljana, Predavalnica 3** in je namenjeno študentom in kliničnim mentorjem Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, ki želijo pridobiti znanja o teorijah in modelih v zdravstveni negi. Z izbranimi vsebinami izobraževanja želimo povečati nivo znanja in prenos znanja na delo s študenti zdravstvene nege v kliničnem okolju.

08.30 – 09.00 **Registracija udeležencev**

09.00 – 09.05 **Uvodni pozdrav**

izr. prof. dr. Brigita Skela Savič, dekanja

09.05 – 11.05 **Pomen znanja in vedenja v zdravstveni negi**

Vrste znanj po Carperjevi

Hierarhija znanja kot vez med abstraktnim in praktičnim vedenjem

izr. prof. dr. Fiona Murphy, mag. Jožica Ramšaka Pajk, viš. pred.

11.05 – 11.25 Odmor

11.25 – 12.55 **Vrste teorij zdravstvene nege, relacije med koncepti, povezanost teorije s prakso Prikaz uporabe teorij zdravstvene nege na področju patronažnega varstva**

izr. prof. dr. Fiona Murphy, mag. Jožica Ramšaka Pajk, viš. pred.

12.55 – 13.25 **Izbira teorij za prakso**

doc. dr. Majda Pajnikihar

13.25 – 14.10 Odmor

14.10 – 14.30 **Uporaba teorij: Izkušnje v Italiji**

Alvisa Palese

14.30 – 16.00 **Prikaz uporabe teorije na scenarijih in kritična analiza teorij: V. Henderson, I. King, H. Peplau, C. Roy, B. Neuman**

Nuša Bajda, Maja Čamernik, Ana Istenič, Majda Čaušević, Andreja Vovk

16.00 – 17.00 **Odnos med teorijo, raziskovanjem in prakso zdravstvene nege**

mag. Jožica Ramšaka Pajk, viš. pred.

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov 2007-2013, razvojne prioritete 3: »Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja«; prednostne usmeritve 3.3 »Kakovost, konkurenčnost in odzivnost visokega šolstva«. KOTIZACIJE NI, vendar je prijava obvezna. Na izobraževanje se lahko prijavite preko prijavnice, ki je objavljena na spletni strani VŠZNJ, v rubriki Dogodki (www.vsznj-je.si). Prijavnico natisnete, izpolnite in jo pošljete po pošti na naslov Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice, Spodnji Plavž 3, 4270 Jesenice ali po faksu na številko: +386 4 5869 363. Število prijav je omejeno, prijave sprejemamo do 2. 2. 2013. Programski odbor si pridružuje pravico do manjših programskih sprememb.

Vljudno vabljeni!

Predstojnica Centra

dr. Simona Hvalič Touzery, viš. pred.

Dekanja

izr. prof. dr. Brigita Skela Savič

DRUŠTVO ZA OSKRBO RAN SLOVENIJE – DORS

VAS VABI NA DVODNEVNO STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE Z UČNIMI DELAVNICAMI,
KI BO 15.03. in 16.03.2013 v GRAND HOTELU METROPOL v Portorožu

IZZIV ALI PROBLEM PRI OSKRBI RAN

Program:

Petek, 15.03.2013

- 08:00 – 09:00 Registracija udeležencev
09:00 – 09:15 **Pozdravni govor**,
asist. Tanja Planinšek Ručigaj, dr.med.,
svetnica, predsednica društva
1. SKLOP: **DIABETIČNO STOPALO**
Moderatorja: prim. Ciril Triller, dr.med.,
asist. Tanja Planinšek Ručigaj, dr.med.,
svetnica
- 09:15 – 09:35 **Kirurški pogled na diagnostiko in zdravljenje sprememb na diabetični nogi**, prim. Ciril Triller, dr.med.
- 09:35 – 09:55 **Preventiva nastanka diabetičnega stopala**,
Majda Mori Lukančič, prof.zdr.vzgz.
- 09:55 – 10:15 **Zdravstvena nega pacienta z diabetičnim stopalom**,
Slavica Mankoč, MS
- 10:15 – 10:35 **Vsaka diabetična rana ima svojo zgodbo**, Irena Jovišič, dipl.m.s.,
Adrijana Debelak, dipl.m.s.,
univ.dipl.org.
- 10:35 – 11:00 Razprava
11:00 – 11:30 Odmor
11:30 – 11:50 **Pacient s sladkorno boleznijo v referenčni ambulanti**,
Nataša Medved, dipl.m.s.
- 11:50 – 12:10 **Preprečevanje okužb pri oskrbi ran**,
Mojca Tomažič, dipl.m.s., spec.manag.,
Mojca Dolinšek, viš.med.ses.,
univ.dipl.soc.ped.
- 12:10 – 12:30 **Dejavniki stresa in sindrom izgorelosti na področju oskrbe ran**,
Helena Halbwachs, viš.med.ses.,
univ.dipl.org.
- 12:30 – 12:45 Razprava
12:45 – 14:30 Odmor za kosilo (v lastni režiji)
- UČNE DELAVNICE** – menjaje
Učna delavnica A
- 14:30 – 15:15 **Posebnosti pri oskrbi diabetične noge**, Slavica Vujičič, dipl.m.s.
Učna delavnica B
- 15:20 – 16:05 **Oskrba opeklinke rane**, Slađana Cimirotić, dipl.m.s.
Učna delavnica C
- 16:10 – 16:55 **Pripomočki za preprečevanje razjede zaradi pritiska**, Karmen Bolta,
strokovna sodelavka, Helpy d.o.o.
Učna delavnica D
- 17:00 – 17:45 **Zdravljenje kože v okolici rane**,
doc.dr. Nada Kecelj Leskovec, dr.med.,
Marinka Valentič, MS
- 18:00 Občni zbor
19:30 Skupna večerja

Sobota, 16.03.2013

- 08:30 – 09:00 Registracija
2. SKLOP: **OPEKLINE**
Moderator: Nataša Čermelj, dipl.m.s.
- 09:00 – 09:20 **Celostna obravnava opeklinke poškodbe**, Tine Arnež, dr.med.
- 09:20 – 09:40 **Oskrba opeklin v predbolnišničnem okolju**, Robert Sabol, ZT
- 09:40 – 10:00 **Sprejem in oskrba poškodovanca z opeklinsko rano v Urgentnem kirurškem bloku**, Tina Gros, dipl.m.s.
- 10:00 – 10:20 **Obravnava pacientov z opeklinami v množični nesreči**, Nataša Kermavnar,
viš.med.ses., univ.dipl. ped.
- 10:20 – 10:45 Razprava
10:45 – 11:15 Odmor
3. SKLOP: **RAZJEDA ZARADI PRITISKA (RZP)**
Moderator: Vanja Vilar, viš.med.ses.,
dipl.ekon.
- 11:15 – 11:35 **Vzroki za nastanek razjede zaradi pritiska**, Otilija Mertelj, dipl.m.s.
- 11:35 – 11:55 **Vloga mikroklimе pri nastanku razjede zaradi pritiska**,
Vanja Vilar, viš.med.ses., dipl.ekon.
- 11:55 – 12:15 **Razjeda zaradi pritiska, ki nastane kot posledica uporabe pripomočkov za kisikovo terapijo**,
Katja Urankar, dipl.m.s.
- 12:15 – 12:35 **Preventivni pripomočki za obvladovanje mikroklimе**, Tereza Golenko, produktni vodja MM Surgical
- 12:35 – 13:00 Razprava
13:00 Zaključek

Splošne informacije: Kotizacija vključno z DDV je: 170 EUR za člane DORS–a 200 EUR za nečlane. Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Društva za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova ulica 9, 1000 Ljubljana. Številka TR: 02012–0254085451, Sklic na številko 00 002013 odprt pri NLB. Prijave pošljite do 13.03. 2013 po elektronski pošti: bajecmojca@gmail.com ali na naslov društva: Društvo za oskrbo ran Slovenije, Cigaletova ulica 9, 1000 Ljubljana. Ob registraciji je potrebno predložiti potrdilo o plačani kotizaciji (virman). Seminar je v postopku dodelitve licenčnih točk pri Zdravniški zbornici Slovenije, ter vpisa v register strokovnih izobraževanj pri Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije.

Hotelska namestitve: Hotel LUCIJA – Rezervacija sob: Rezervacijska služba Bernardin group, Tel.: +386 5 690 7000 Fax: +386 5 690 7010, E–mail: booking@bernardingroup.si

Organizacijski odbor: Branka Kokalj, Dragica Jošar, Mojca Bajec, Marinka Valentič

Strokovni odbor: Ciril Triller, Vanja Vilar, Nataša Čermelj

Vljudno vabljeni!

Predsednica Društva za oskrbo ran Slovenije: Tanja Planinšek Ručigaj

PRIJAVNICA NA IZOBRAŽEVANJE / IZPOPOLNJEVANJE

ZBORNICE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –

ZVEZE STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Prosimo, da natančno izpolnite rubrike, ki so navedene na prijavnici za izobraževanje / izpopolnjevanje

PODATKI O PLAČNIKU IZOBRAŽEVANJA / IZPOPOLNJEVANJA

Zavod/organizacija/fizična oseba _____

Naslov: _____ Davčna številka*: _____

Zavezanec za DDV*: ☐ DA ☐ NE Kontaktna oseba: _____

Telefon: _____ E – pošta*: _____ @ _____

* ni obvezen podatek za fizično osebo **ni obvezen podatek

PODATKI O ORGANIZATORJU IZOBRAŽEVANJA / IZPOPOLNJEVANJA

Strokovno regijsko društvo/strokovna sekcija/drugo (polni naslov): _____

Naslov izobraževanja / izpopolnjevanja: _____

Kraj in datum izobraževanja / izpopolnjevanja: _____

Priimek in ime udeleženca/ke	Izobrazba	Št. članske izkaznice	Št. vpisa v register	Št. licence	Področje licence – Z ali B***
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	
			0102 -	0202 -	

*** Z – zdravstvena nega; B – babiška nega

Pri prijavi udeleženca/ke je obvezno vnesti vse podatke. V kolikor ne posredujete vseh podatkov, udeleženec ne bo prejel licenčnih točk. V primeru, da posameznik nima podeljene prve licence, se navede priimek in ime, izobrazba, številka članske izkaznice, ostala polja ostanejo prazna.

PLAČILO KOTIZACIJE

Kotizacijo v višini _____ DDV je / bo plačal: _____

a) Kotizacija je bila plačana dne: _____ (priložite fotokopijo plačila ob oddaji prijavnice)

b) Kotizacija bo plačana po izstavitvi računa (velja za pravne osebe) v roku 15 dni po izstavitvi računa.

S podpisom jamčim za točnost in popolnost podatkov ter prevzemam odgovornost in posledice za napačne ali nepopolne podatke.

Udeleženci soglašajo, da se ime in priimek ter naziv organizacije/zavoda posreduje sponzorjem. ☐ DA ☐ NE

Kraj _____

Priimek in ime odgovorne osebe ter podpis (pravne osebe žig zavoda/organizacije/drugo)

Sporočilo naročnika izobraževanja / izpopolnjevanja organizatorju izobraževanja / izpopolnjevanja

Izpolnjeno prijavnico pošljite na naslov, ki ga je v programu navedel organizator. Za dodatne informacije se obrnite na organizatorja izobraževanja/ izpopolnjevanja oziroma na [www.Zbornica – Zveza.si](http://www.Zbornica-Zveza.si) ali preko e-pošte: [tajnistvo@Zbornica – Zveza.si](mailto:tajnistvo@Zbornica-Zveza.si)

Članstvo v Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zvezi strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Zbornica – Zvezi)

Spoštovana kolegica, kolega,

veseli nas, da ste naša članica ali član. Hvala za zaupanje. Morda razmišljate, da bi to postali? Lepo povabljeni. Z vpisom se vključujete v enotno 85 let staro nacionalno stanovsko organizacijo, ki združuje preko 16.000 medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov in bolničarjev v državi.

Kratka zgodovina: 27. novembra 1927 je bila ustanovljena "Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani". Leta 1951 se je združenje preimenovalo v Društvo medicinskih sester, leta 1963 v **Zvezo društev medicinskih sester Slovenije** ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. 15. 12. 1992 je bila v okviru Zveze društev ustanovljena še **Zbornica zdravstvene nege Slovenije**; tako organizacija lahko izvaja tudi naloge regulacije stroke.

Organiziranost: Zbornica – Zveza je pravna oseba zasebnega prava (društvo) in je **ni mogoče deliti samo na »zbornični del« ali samo na »zvezo društev« oz. »društvo«**. Sestavlja jo **enajst regijskih strokovnih društev**; posameznik/ca se sam/a odloči, kateremu regijskemu strokovnemu društvu želi pripadati (Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj-Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje, Gorenjska). Obstaja tudi možnost vključitve **fizičnih članov** oz. aktivna fizičnih članov, če kdo ne bi želel biti član regijskega strokovnega društva. Člani regijskih strokovnih društev in aktivna fizičnih članov so tudi člani Zbornice – Zveze. V organizaciji deluje **31 strokovnih sekcij**, ki povezujejo izvajalke/ce na ožjih strokovnih področjih po vsej državi, ter več začasnih ali stalnih delovnih skupin in teles.

Včlanitev: preko pristopne izjave. Na osnovi slednje vsak/a član/ica prejme najprej začasno potrdilo o članstvu in nato še člansko izkaznico, s katero lahko koristi ugodnosti članstva. **Članstvo** v Zbornici – Zvezi je **prostovoljno**.

Članarina znaša 0,6 odstotka bruto mesečnega osebnega dohodka za

redno zaposlene, za upokojene in študente 20€ letno, za čas porodniškega dopusta in brezposelnosti pa 3€ mesečno.

Članstvo fizični osebi preneha: na podlagi pisne izjave, da izstopa, in vrnjene članske izkaznice, če eno leto ne plačuje članarine in je ne plača tudi po opominu, z izključitvijo, če ne deluje v skladu s statutom, če krši Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije ali Kodeks etike za babice Slovenije, če s svojim ravnanjem škoduje delu in ugledu Zbornice – Zveze in s smrtjo. Zbornica – Zveza na podlagi pisne izjave o izpisu obvesti delodajalca in regijsko društvo.

Ponovni vpis: če se je član/ica izpisal/a iz organizacije in se v tekočem letu želi ponovno vpisati, za ponovni vpis v register članov Zbornice – Zveze, za izdajo potrda in članske izkaznice plača pavšalno članarino od izstopa dalje. Če je član/ica prekinil/a članstvo v preteklem letu ali letih nazaj, za ponovni vpis poravnava pavšalno članarino v višini 35€.

Spremembe podatkov: v pisarni Zbornice – Zveze si prizadevamo, da bi bili podatki o članstvu pravilni in ažurni. Zato vas prosimo, če nam spremembe, vezane na delodajalca, status (študent, zaposlen, upokojenec), naslov prebivališča, porodniški dopust ipd. pisno javljate na naslov Zbornica – Zveza, Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana ali po e-pošti – clanarina@zbornica-zveza.si. Najhitrejša možnost sporočanja vaših podatkov je preko portala članov na naši spletni strani www.zbornica-zveza.si – zavihek »pripombe«.

Prednosti in ugodnosti članstva:

- številne možnosti za **vseživljenjsko učenje**: izobraževalni dogodki v okviru strokovnih sekcij, regijskih strokovnih društev, delovnih skupin, drugo;
- vključevanje posameznikov ali skupin v področje **raziskovanja lastne stroke**;

- različne **interesne dejavnosti**: skrb za zdrav življenjski slog, izletništvo, kulturne, športne in druge priložnostne aktivnosti, zlasti v okviru regijskih strokovnih društev;
- možnost enkratnega letnega zaprosila za **sredstva iz sklada za izobraževanje**;
- možnost **pravnega svetovanja**;
- možnost **koriščenja različnih popustov**, odvisno od trenutne ponudbe;
- možnost **reševanja osebnih stisk in težav** tako na delovnem mestu kot v zasebnem življenju (v sodelovanju z SOS telefonom);
- možnost **individualnih obravnav primerov nasilja na delovnem mestu** v sodelovanju z zunanjo strokovnjakinjo v okviru Delovne skupine za nenasilje v zdravstveni negi;
- drugo.

Pravice člana/ice: voliti in imenovati ter biti voljen/a in imenovan/a v organe Zbornice – Zveze, uresničevanje poklicnih interesov preko svojih predstavnic/kov ali neposredno v organih Zbornice – Zveze, soodločanje o zadevah, ki so pomembne za zdravstveno in babiško nego za izboljševanje kakovosti, varnosti, humanosti in učinkovitosti zdravstvene oskrbe, posredovanje idej, pobud, vprašanj organom in telesom Zbornice – Zveze, prejetje informativnega biltena. **Dolžnosti člana/ice:** spoštovanje statuta in drugih pravnih aktov in sklepov Zbornice – Zveze, delovanje v skladu z etičnimi načeli stanovskih kodeksov, širitev poslanstva in delovanje v skladu z vrednotami organizacije, redno plačevanje članarine in redno obveščanje odgovornih o spremembah podatkov, ki so potrebni za vodenje registra članstva in dobro delo pisarne Zbornice – Zveze.

Združeni v enotni nacionalni stanovski organizaciji – za kakovostno in varno stroko, za solidarnost med nami, za boljšo prepoznavnost in več vpliva v družbi

vaša Zbornica – Zveza ■

PONUJAMO VAM
MOŽNOST
POSREDOVANJA
ZANESLJIVIH IN
USTREZNIH
DELOVNIH MEST
V ŠVICI.

NAŠE STORITVE
SO ZA VAS
BREZPLAČNE.

ČIM PREJ NAM
POŠLJITE
VAŠE PODATKE!

POMAGALI VAM JIH
BOMO NAJTI
ALI STE IZOBRAŽENA
MEDICINSKA SESTRA ALI
STROKOVNJAK MEDICINE?

Na srečanju z našim svetovalcem boste izrazili vaše individualne želje in potrebe. Pri nadaljnjem postopku reševanja vseh službenih formalnosti boste imeli vso podporo našega svetovalca. Prav tako Vas bo obveščal o poteku postopka. Po uspešnem posredovanju delovnega mesta, Vam bo naš svetovalec vročil pogodbo o delu, prav tako pa tudi podrobna navodila. Vse te naše usluge so za Vas brezplačne.

Do 300 odstotkov višja plača in nove izkušnje.

+ SWISSMEDICALJOB
IŠČETE DELO? POKLIČITE NAS

Za vse dodatne informacije in naročila smo Vam na voljo na spodnjih kontaktih:

WWW.SWISSMEDICALJOB.CH
INFO@SWISSMEDICALJOB.CH

TEL. SI +386 31 215 224

TEL. CH +41 79 335 01 89

swissmedicaljob

Mislimo
zdravo.

**Novi
izdelki
na naših
polica!**

Naravno odlično!

Ponudbo ekoloških izdelkov znamke Mercator Bio smo dopolnili z različnimi vrstami moke, olja in testenin, s kokosovo maščobo in riževimi vafli s temno čokolado ter z jajci slovenskega porekla.

 Mercator

Bio